

**MASARYKOVA
UNIVERZITA**

PRÁVNICKÁ FAKULTA

Daňové souvislosti těžby kryptoměn

Diplomová práce

BC. ADAM GIRSZEWSKI

Vedoucí práce: Mgr. Jan Neckář, Ph.D.

Pracoviště: Katedra finančního práva a národního
hospodářství

Program: Právo a právní věda

Brno 2025

MUNI
LAW

Bibliografický záznam

Autor:	Bc. Adam Girszewski Právnická fakulta Masarykova univerzita Pracoviště: Katedra finančního práva a národního hospodářství
Název práce:	Daňové souvislosti těžby kryptoměn
Studijní program:	Právo a právní věda
Vedoucí práce:	Mgr. Jan Neckář, Ph.D.
Rok:	2025
Počet stran:	113
Klíčová slova:	těžba kryptoměn, zdanění kryptoměn, nájem těžebního zařízení, nájem těžebního výkonu, Mining pool, blockchain, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob, DPH, daňová optimalizace

Bibliographic record

Author: Bc. Adam Girszewski
Faculty of Law
Masaryk University
Department of Financial Law and Economics

Title of Thesis: Tax Implications of Cryptocurrency Mining

Degree Programme: Law

Supervisor: Mgr. Jan Neckář, Ph.D.

Year: 2025

Number of Pages: 113

Keywords: cryptocurrency mining, cryptocurrency taxation, mining equipment lease, leased hashing power, mining pool, blockchain, personal income tax, corporate income tax, VAT, tax optimization

Anotace

Diplomová práce se zabývá daňovými souvislostmi těžby kryptoměn, zabývá se charakterem této činnosti a hledá závěr o jejím správném podřazení pod právní normu. Práce vymezuje daňově relevantní právní předpisy, které aplikuje na jednotlivé způsoby těžby. Na základě teoretických poznatků navrhuje daňovou optimalizaci těžby kryptoměn. Komparace se zahraniční právní úpravou ukazuje nedostatky české právní úpravy a práce ve svém závěru na tyto nedostatky reaguje a navrhuje, jakým způsobem je vhodně eliminovat.

Popis využití AI

V průběhu psaní diplomové práce byl využitý nástroje *DeepL* a *ChatGPT*, a to za účelem překladů anglických a německých textů do českého jazyka. Použití těchto nástrojů se projevuje v kapitole 5 (Komparace se zahraniční právní úpravou) a kapitole 6 (Budoucnost těžby kryptoměn v daňovém právu).

Abstract

The thesis deals with the tax context of cryptocurrency mining, examines the nature of this activity and seeks a conclusion on its correct classification under the legal framework. The thesis defines the tax-relevant legal regulations, which it applies to the various methods of mining. On the basis of theoretical knowledge, it proposes tax optimization of cryptocurrency mining. Comparison with foreign legislation shows the shortcomings of the Czech legislation and the thesis concludes by responding to these shortcomings and proposing how to eliminate them appropriately.

Description of how AI was used

Throughout the writing of the thesis, the tools *DeepL* and *ChatGPT* were used to translate English and German texts into Czech. The use of these tools is reflected in Chapter 5 (Comparison with foreign legislation) and Chapter 6 (The future of cryptocurrency mining in tax law).

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma **Daňové souvislosti těžby kryptoměn** zpracoval sám. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury. Popsán je též způsob a rozsah využití nástrojů umělé inteligence.

V Brně 24. března 2025

.....
Bc. Adam Girszewski

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu mé diplomové práce Mgr. Janu Neckářovi, Ph.D. za cenné připomínky, rady a vstřícný přístup v průběhu psaní diplomové práce. Také bych chtěl poděkovat mé rodině a kamarádům za veškerou podporu v průběhu mého studia a psaní diplomové práce.

Obsah

Seznam obrázku	15
Seznam tabulek	16
Seznam pojmů a zkratk	18
Úvod	21
1 Kryptoměny	23
1.1 Právní rámec kryptoměn.....	23
1.1.1 Kryptoměna jako měna.....	24
1.1.2 Kryptoměna jako peněžní prostředek.....	25
1.1.3 Kryptoměny jako investiční nástroj.....	25
1.1.4 Kryptoměna jako věc v právním smyslu.....	26
1.2 Technologie Blockchain.....	27
1.3 Blockchain a kryptoměny.....	31
1.3.1 Decentralizovanost.....	32
1.3.2 Transparentnost.....	33
1.3.3 Relativně nízké transakční náklady.....	33
1.4 Srovnání ověřování transakcí s kryptoměnami a se zákonnou měnou.....	34
2 Těžba kryptoměn	36
2.1 Co je těžba kryptoměn?.....	36
2.2 Odměna za těžbu kryptoměn.....	37
2.2.1 Kryptopeněžka.....	38
2.3 Těžební zařízení.....	38
2.4 Způsoby těžby kryptoměn.....	40
2.4.1 Těžba na vlastním zařízení (solo mining).....	40
2.4.2 Zprostředkovaná těžba (cloud mining contracts).....	41
2.4.3 Těžba v mining poolu (mining pools).....	42

3	Daňové aspekty těžby kryptoměn v souvislostech	45
3.1	Relevantní daňové a jiné předpisy.....	45
3.2	Problematika daní z příjmů fyzických osob.....	47
3.2.1	§ 7 – příjmy ze samostatné činnosti.....	47
3.2.2	§ 10 – ostatní příjmy.....	51
3.2.3	§ 9 – příjmy z nájmu.....	53
3.2.4	Kdy vzniká daňová povinnost?	55
3.2.5	Novela osvobození od daní z příjmů.....	57
3.2.6	Daňové odpisy	60
3.3	Problematika daní z příjmů právnických osob.....	61
3.3.1	Oceňovací techniky úbytku.....	63
3.3.2	Daňové sazby podle ZoDP	64
3.4	Problematika daně z přidané hodnoty.....	64
3.4.1	DPH a těžba kryptoměn	66
3.4.2	Samostatná těžba kryptoměn.....	69
3.4.3	Nájem těžebního zařízení	69
3.4.4	Nájem těžebního výkonu	71
3.5	Aplikace daňových předpisů na jednotlivé způsoby těžby	72
3.5.1	Těžba na vlastním zařízení	73
3.5.2	Nájem těžebního zařízení	74
3.5.3	Nájem těžebního výkonu	76
3.6	Shrnutí kapitoly.....	76
4	Daňová optimalizace ve světle právní úpravy de lege lata	78
4.1	Výdaje procentem z příjmů nebo paušální daň?.....	78
4.1.1	Posouzení těžby na vlastním zařízení	80
4.1.2	Posouzení nájmu těžebního zařízení.....	81
4.1.3	Limity této daňové optimalizace	82
4.2	Časový test – lze použít k daňové optimalizaci?	82
4.3	Daňové odpisy – zrychlený nebo rovnoměrný?.....	83

4.4	Zařazení kryptoměn do obchodního majetku	84
4.5	Shrnutí kapitoly	84
5	Komparace se zahraniční právní úpravou	86
5.1	Spolková republika Německo	87
5.1.1	§ 15 EStG – příjem z podnikání	88
5.1.2	§ 22 odst. 3 EStG – ostatní příjmy	88
5.1.3	Sazba daní z příjmů fyzických osob	89
5.2	Spojené státy americké	89
5.2.1	Mining as a Business (těžba jako podnikání)	91
5.2.2	Mining as a Hobby (těžba jako Hobby).....	91
5.2.3	Sazba daní z příjmů fyzických osob	92
5.2.4	Právní úprava v jednotlivých státech USA	93
5.3	Srovnání vybraných zemí s českou právní úpravou	94
6	Budoucnost těžby kryptoměn v daňovém právu	97
6.1	Nedostatky současné právní úpravy a návrhy možných řešení	97
6.1.1	Neexistence přímé právní úpravy těžby kryptoměn.....	98
6.1.2	Těžba kryptoměn jako nezdanitelné plnění.....	98
6.2	Budoucí výzvy těžby kryptoměn	99
	Závěr	101
	Použité zdroje	103
	Příloha A	110
	Příloha B	111

Seznam obrázku

Obrázek 1 – Zjednodušené schéma blockchainu	30
Obrázek 2 - Průběh transakce s bezhotovostními peněžními prostředky	34
Obrázek 3 – Průběh transakce s kryptoměnou	35
Obrázek 4 – Schéma flexibility a efektivity jednotlivých těžebních zařízení.....	40
Obrázek 5 – Posouzení výhodnosti aplikace výdajů procentem z příjmů a paušální daně pro samostatnou těžbu kryptoměn podle § 7 odst. 1 písm. b) ZoDP.....	80
Obrázek 6 – Posouzení výhodnosti aplikace výdajů procentem z příjmů a paušální daně pro nájem těžebního zařízení v obchodním majetku podle § 7 odst. 2 písm. b) ZoDP	81

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Výdaje procentem z příjmů podle ZoDP (samostatná činnost).....	49
Tabulka 2 – Výše měsíčních záloh na paušální daň pro rok 2025.....	50
Tabulka 3 – Určení výše paušální daně pro těžbu kryptoměn podle § 7 odst. 1 písm. b) ZoDP.....	51
Tabulka 4 – Možnost uplatnění osvobození (ostatní příjmy)	53
Tabulka 5 – Výdaje procentem z příjmů podle ZoDP (nájem)	54
Tabulka 6 – Určení výše paušální daně pro nájem majetku zařazeného do obchodního majetku podle § 7 odst. 2 písm. b) ZoDP	55
Tabulka 7 – Osvobození kryptoaktiv od daní z příjmů podle Novely	59
Tabulka 8 – Maximální roční odpisové sazby pro odpisovou skupinu 2	61
Tabulka 9 – Koeficienty pro zrychlené odpisování pro odpisovou skupinu 2	61
Tabulka 10 – Sazby daně v kontextu těžby kryptoměn pro fyzické a právnické osoby podle ZoDP	64
Tabulka 11 – Těžební aktivity uplatnění výjimek z pohledu Working paper No 892 VAT Committee	68
Tabulka 12 – Místo plnění služby spočívající v nájmu podle ZoDPH.....	70
Tabulka 13 – Aplikace daňových předpisů na těžbu na vlastním zařízení	73
Tabulka 14 – Aplikace daňových předpisů na nájem těžebního zařízení	75
Tabulka 15 – Sazba daní z příjmů fyzických osob v SRN podle § 32a EStG.....	89
Tabulka 16 – Běžná daňová pásma pro jednotlivce v USA.....	92

Tabulka 17 – Daňová pásma pro kapitálové zisky pro jednotlivce v USA	
.....	93
Tabulka 18 – Shrnutí komparace vybraných aspektů těžby kryptoměn	
.....	96

Seznam pojmů a zkratk

AML	-	zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů
DPH	-	daň z přidané hodnoty
EStG	-	Einkommensteuergesetz – německý zákon o daních z příjmů fyzických osob
EU	-	Evropská unie
FIFO	-	oceňovací metoda ubytku „ <i>First-in, first-out</i> “
IRS	-	Internal Revenue Service – federální finanční úřad Spojených států amerických
KStG	-	Körperschaftsteuergesetz – německý zákon o daních z příjmů právnických osob
MiCA	-	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ze dne 31. května 2023 o trzích kryptoaktiv a o změně nařízení (EU)
Novela	-	zákon č. 32/2025 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti digitalizace finančního trhu a financování udržitelnosti
NSS	-	Nejvyšší správní soud
OZ	-	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (EU)
SDEU	-	Soudní dvůr Evropské unie
Směrnice	-	Směrnice 2006/112/ES – společný systém Evropské unie daně z přidané hodnoty, ve znění pozměňujících směrnic
SRN	-	Spolková republika Německo
USA	-	Spojené státy americké

VAP	-	oceňovací metoda ubytku – Metoda váženého aritmetického průměru
ZoBM	-	zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí, ve znění pozdějších předpisů
ZoČNB	-	zákon České národní rady č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů
ZoDP	-	zákon České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZoDPH	-	zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
ZoOM	-	zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
ZoPS	-	zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů
ZoSZ	-	zákon České národní rady č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
ZoVZP	-	zákon České národní rady č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů
ZPKS	-	zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů
ZÚ	-	zákon č. 563/1991 o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
ŽZ	-	zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Dnešní svět je založen na technologiích, které navíc rychlostí svého vývoje nepřestávají překvapovat. Jednou z možných technologií v oblasti decentralizovaných systémů, které mohou mít do budoucna až společensky transformační účinky, jsou kryptoměny. Oblast kryptoměn se na první pohled může zdát jako čistě technologické odvětví, které navíc těží z neznalosti zákonodárce a jeho určité (do jisté míry pochopitelné) neschopnosti toto dynamické odvětví efektivně regulovat. Jedná se však o oblast, která v posledních letech silně rezonuje ve společnosti a lze předpokládat její další rozvoj.

Vzhledem k tomu, jaký potenciál lze v tomto kontextu spatřovat, má smysl se kryptoměnami zabývat, a o to se bude snažit i tato práce. Ta se na kryptoměny zaměří zejména z pohledu jejich těžby, přičemž budou zkoumány primárně daňové aspekty právě zkoumané těžby kryptoměn. Práce se však nebude omezovat jen na daně, ale bude komplexním vzhledem do problematiky i z pohledu živnostenského práva či účetnictví. Práce bude komparovat český přístup k těžbě kryptoměn se zahraniční právní úpravou. Výstupy komparace budou uplatněny při úvahách *de lege ferenda*.

Cílem práce je vymezit právní rámec těžby kryptoměn v České republice včetně účetních aspektů a návazně zhodnotit daňověprávní povinnosti spojené s těžbou kryptoměn v České republice. Autor si stanovuje následující hypotézy:

- *V českém právním řádu je těžba kryptoměn a její zdanění nedostatečně upravena.*
- *Výklad právních norem z pohledu finanční správy je v oblasti těžby kryptoměn nekonzistentní a vytváří aplikační problémy.*

K tomu, aby bylo možné potvrdit nebo vyvrátit stanovené hypotézy si práce klade za cíl odpovědět na následující výzkumnou otázku:

- *Jaké jsou daňové aspekty těžby kryptoměn v České republice a jaká řešení jsou de lege lata pro těžbu kryptoměn daňově optimální?*

K tomu, aby byla výzkumná otázka zodpovězena, bude nejprve nutné vymezit, co jsou kryptoměny, jak fungují po technické stránce a jak funguje jejich těžba. Následně se práce zaměří na identifikaci relevantních daňových předpisů a jejich aplikaci na těžbu kryptoměn. Stěžejní bude pro tuto práci daň z příjmů fyzických osob (ačkoli se práce bude zabývat i daní z příjmů právnických osob či daní z přidané hodnoty).

Dále bude zkoumáno, jaké daňové povinnosti vznikají při převodu těžných kryptoměn na zákonnou měnu nebo při výměně za jiné kryptoměny. Práce se také pokusí zhodnotit možnosti legální optimalizace daňového zatížení spojeného s těžbou kryptoměn *de lege lata*. V rámci práce bude provedena komparace daňových souvislostí těžby kryptoměn v České republice s jinými zeměmi, konkrétně se Spolkovou republikou Německo a Spojenými státy americkými, přičemž komparace bude sloužit zejména k provedení úvah *de lege ferenda*.

1 Kryptoměny

Kryptoměna, digitální peníze, kryptoaktiva, nebo virtuální měna. Mnoho názvů pro totéž – **technologický nástroj**, který má být oproti běžným penězům, které jsou vydávány obvykle vládami jednotlivých zemí, rychlejší, spolehlivější a levnější k užívání. Takový byl alespoň v počátcích kryptoměn jejich hlavní účel. Tato práce ale postupně ukazuje, že kryptoměny nelze jednoduše přirovnávat k běžným penězům. Kryptoměny jsou z pohledu základních vlastností **decentralizované, transparentní a jejich transakční náklady jsou relativně nízké**.¹ „Kryptoměna je šifrovaná digitální měna, která využívá techniku kryptografie.“² V tomto hraje signifikantní roli technologie **Blockchain**, skrze kterou mohou být tyto vlastnosti naplňovány a skrze kterou může docházet k šifrování a dešifrování transakcí prováděných s kryptoměnami.³

V následujících částech této kapitoly se práce nejprve zaměří na právní rámec kryptoměn a jak jsou z pohledu českého právního řádu vnímány. Následně se kapitola zaměří na technologii blockchain, neboť je zásadní objasnit, na jaké technologii jsou kryptoměny založeny. Po obecném objasnění technologie blockchain se práce zaměří na aplikaci této technologie na kryptoměny. Toho bude dosaženo mimo jiné i objasněním charakteristických znaků kryptoměn, kterými jsou decentralizovanost, transparentnost a relativně nízké transakční náklady při nakládání s nimi. Kapitola na závěr srovnává kryptoměny s měnami s nuceným oběhem z transakčního pohledu.

1.1 Právní rámec kryptoměn

Slovo „**kryptoměna**“ může evokovat, že se jedná o měnu. To je však velmi zavádějící. Třebaže původní myšlenky při vzniku kryptoměn mohli směřovat k používání kryptoměn jako měn, realita je jiná a právo by mělo

¹ Hossain, M. S. What do we know about cryptocurrency? Past, present, future. *China Finance Review International*. 2021, roč. 11, č. 4, s. 552.

² Hassani, H., Huang, X., Silva, E. Big-Crypto: Big Data, Blockchain and Cryptocurrency. *Big Data and Cognitive Computing*. 2018, roč. 2, č. 4, s. 2., překlad vlastní.

³ Shahen Shah, A. F. M. et al. On the Vital Aspects and Characteristics of Cryptocurrency—A Survey. *IEEE Access*. 2023, roč. 11, s. 9456.

skutečnost reflektovat. Pro práci je stěžejní vymezit, jak právo na kryptoměny nahlíží, neboť to je následně určující pro daňové účely.

1.1.1 Kryptoměna jako měna

Měnu lze vnímat jako právní institut, který stanoví stát právním předpisem v okamžiku, kdy chce stanovit druh peněz užívaný na svém území. Z kategorie ekonomické, kterou představují samotné peníze, tak vzniká kategorie právní.⁴ Předpokladem existence měny je zákon, z čehož plyne, že se jedná o zákonné peníze. V České republice lze jako tyto zákony brát zákon České národní rady č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZoČNB**“) a zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZoBM**“). Ani jeden z těchto zákonů přímo nedefinuje měnu.

ZoČNB ukládá v § 2 odst. 2 České národní bance, že určuje a provádí měnovou politiku a také že vydává bankovky a mince. Podle § 16 ZoČNB jsou pak **všechny takto vydané platné bankovky a mince zákonnými penězi**. ZoBM dále specifikuje v § 2 odst. 1 a 2, že tuzemské bankovky a mince vydávané Českou národní bankou, jsou znějící na koruny české, a bankovky a mince znějící na jinou měnu, jsou cizozemské.

Jako zákonné peníze, a tedy zákonnou měnu tak Česká národní banka vydává výhradně peníze znějící na Koruny české. Kryptoměny v tomto ohledu nelze za měnu z pohledu českého práva považovat, neboť nejsou vydávány Českou národní bankou jakožto zaštiťující institucí.⁵

Dříve zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „**AML**“) obsahoval definici virtuální měny. Tato definice patrně dopadala i na kryptoměny, odlišovala je striktně od peněžních prostředků, nicméně jednalo se o definici přímo určenou pouze pro AML a v současné podobě AML tato definice není.⁶

⁴ Bakeš, M. et al. *Finanční právo*. 6. aktualizované vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012. s. 96-97

⁵ Hampl, F. *Daňové aspekty kryptoměn*. 2019, Diplomová práce, Masarykova univerzita, Právnická fakulta, s. 34.

⁶ § 2 odst. 1 písm. l) zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění účinném od 24. 4. 2019.

1.1.2 Kryptoměna jako peněžní prostředek

Vzhledem k tomu, že kryptoměnu v českém právním řádu nelze považovat za měnu, je na místě zkoumat, zda se jedná o peněžní prostředek. Peněžní prostředky jsou materiálním nositelem finančních vztahů, přičemž je lze rozdělit na hotovostní a bezhotovostní. Hotovostní lze chápat jako oběživo v podobě bankovek a mincí, bezhotovostní pak jako kladné zůstatky na účtech bankovních institucí a jiných peněžních ústavů.⁷ Zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku (dále jen „**ZoPS**“) k tomuto výčtu peněžních prostředků přidává elektronické peníze.⁸

Vnímání kryptoměn ve smyslu hotovostního finančního prostředku je prakticky nemožné. V dalších částech textu bude objasněna technická stránka kryptoměn, nicméně již zde je možné předestřít, že jejich základní parametry jsou založeny právě na tom, že jsou virtuální. Jako bezhotovostní peněžní prostředky je podle ZoPS také vnímat nelze, neboť předpokladem je existence poskytovatele, za kým by jako pohledávka mohly existovat. Česká národní banka přitom ve svém stanovisku z roku 2018 přímo uvádí, že „*data evidovaná v distribuovaných registrech jednotlivých krypto aktiv nemají charakter pohledávek znějících na měnu určitého státu za centrální bankou tohoto státu, úvěrovými institucemi ani dalšími poskytovateli platebních služeb*“⁹, a nelze je tak považovat ani za bezhotovostní peněžní prostředky, ale ani za elektronické peníze podle § 4 odst. 1 ZoPS, a z toho důvodu kryptoměny nelze považovat za peněžní prostředky obecně ve smyslu § 2 odst. 1 písm. c) ZoPS.

1.1.3 Kryptoměny jako investiční nástroj

Pro úplnost je vhodné zmínit, že kryptoměny nevykazují ani znaky investičního nástroje podle § 3 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZPKS**“), „*protože nemají povahu cenného papíru (ani zaknihovaného, mj. v nich není vtěleno*

⁷ Bakeš et al. *Finanční právo*. s. 4.

⁸ § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ Je k obchodování s tzv. převodními tokeny nebo k jejich směně vyžadováno oprávnění ČNB? [online]. *Česká národní banka*. 19. 11. 2018 [cit. 18. 2. 2025].

<https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/legislativni-zakladna/stanoviska-k-regulaci-financniho-trhu/RS2018-13/>

žádné právo) ani derivátu.“¹⁰ Na tomto závěru je problematické zejména to, že v praxi jsou kryptoměny právě jako investiční nástroj užívány. To však nic nemění na tom, že výkladová praxe hovoří jinak.

1.1.4 Kryptoměna jako věc v právním smyslu

Vyloučením kryptoměn jako měn, peněžních prostředků a investičního nástroje je nutné přistoupit k vymezení samotné podstaty kryptoměn. **Kryptoměny jsou podskupinou kryptoaktiv.** Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ze dne 31. května 2023 o trzích kryptoaktiv a o změně nařízení (EU), které vešlo v účinnost 30. prosince 2024 (dále jen „MiCA“) definuje v čl. 3 odst. 1 bod 5) kryptoaktiva jako „digitální zachycení hodnoty nebo práva, které může být převáděno a ukládáno elektronicky pomocí technologie distribuovaného registru nebo pomocí podobné technologie“¹¹. Díky této definici je možné zjistit soukromoprávní povahu kryptoměn.

Vlastnictví kryptoměn nepředstavuje žádnou „povinnost vlastníka ani jiné osoby něco dát, konat, strpět nebo se něčeho zdržet, nebude možné klasifikovat virtuální měnu jako právo.“¹² V případě kryptoměn se tedy jedná obecně o zachycení hodnoty, na které je nutné dívat se jako na věc v právním smyslu v souladu s § 489 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“), neboť kryptoměny jsou rozdílné od osob a slouží potřebě lidí.

Kryptoměny nemají hmotnou podstatu, nemají hmotný odraz ve skutečném světě. Proto v rámci rozdělení věcí jde o nehmotné věci podle § 496 odst. 2 OZ. V případě otázky, zda se jedná o movitou nebo nemovitou věc, je odpověď jednoduchá. Kryptoměny nenaplňují charakteristiku nemovitých věcí a spadají tak do zbytkové kategorie movitých věcí podle § 498 odst. 2 OZ, u které je irelevantní, zda je věc hmotná nebo nehmotná. Dosavadní aplikační praxe se shoduje na tom, že se jedná o zastupitelnou

¹⁰ Je k obchodování s tzv. převodními tokeny nebo k jejich směně vyžadováno oprávnění ČNB? [online].

¹¹ Čl. 3 odst. 1 bod 5) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ze dne 31. května 2023 o trzích kryptoaktiv.

¹² Jareš, A. Kryptoměny a občanské právo. *Revue pro právo a technologie*. 2020, č. 21.

věc ve smyslu § 499 OZ.¹³ Objevují se však názory, že kryptoměny lze dostatečně dobře identifikovat a technicky je možné od sebe odlišit kryptoměny tak, že by mohly být nezastupitelné. Doposud však nebyl patrně zájem na tom od sebe jednotlivé kryptoměny odlišovat, neboť zde pro to nebyl důvod.¹⁴ To však v praxi může zásadním způsobem změnit zákon č. 32/2025 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti digitalizace finančního trhu a financování udržitelnosti¹⁵ (dále jen „**Novela**“). Pro využití časového testu podle § 4 odst. 1 písm. zk) Zákona o daních z příjmů bude naprosto zásadní od sebe jednotlivé kryptoměny odlišit zejména z pohledu nabytí do vlastnictví. Novele se věnuje podkapitola 3.2.5. Je však možné, že kryptoměny čeká určitá redefinice a změna vnímání jejich charakteru. V otázce zastupitelnosti je bude vhodné vnímat ne jako zastupitelné peníze, ale spíše jako nezastupitelné cenné papíry. Stejný osud jako zákonné peníze však budou kryptoměny i nadále sdílet v otázce jejich uživatelnosti. Podle § 500 OZ je uživatelná taková movitá věc, „*jejíž běžné použití spočívá v jejím spotřebování, zpracování nebo zcizení.*“¹⁶ Tuto definici přitom kryptoměny naplňují jejich nabytím a zcizením, kdy dochází k nabytí a pozbytí vlastnického práva.¹⁷

Na tomto místě lze uzavřít, že kryptoměny jsou z pohledu OZ **věcí nehmotnou, movitou, zastupitelnou** (třebaže v této souvislosti se autor domnívá, že je možné a pravděpodobné, že se bude měnit přístup ke kryptoměnám) **a uživatelnou**.

1.2 Technologie Blockchain

„Technologie známá jako blockchain byla poprvé odhalena světu v článku ‚Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash Systém‘ autora jménem Satoshi

¹³ Např. Informace k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin). [online]. *Generální finanční ředitelství*. 30. 3. 2022 [cit. 28. 1. 2025]. https://financ-nisprava.gov.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/Info_kryptomeny_GFR.pdf

¹⁴ Jareš. *Kryptoměny a občanské právo*.

¹⁵ Zákon č. 32/2025 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti digitalizace finančního trhu a financování udržitelnosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ § 500 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ Hampl, *Daňové aspekty kryptoměn*, s. 40.

*Nakamoto, což položilo matematické základy pro kryptoměnu bitcoin.*¹⁸ Jak už název článku napovídá, blockchain je především systém, jakási distribuovaná síť jednotlivých uživatelů. Jednotliví uživatelé jsou rovnocenné tzv. uzly, které fungují naprosto samostatně. V rámci těchto uzlů může docházet k zálohování celého blockchainu, což zásadním způsobem zvyšuje jeho bezpečnost. Blockchain však není jen základ pro kryptoměny, ale i pro jiná řešení (např. problematika tzv. „smart contracts“ nebo potvrzování finančních transakcí).¹⁹ Tato práce se však bude omezovat primárně na užití v oblasti kryptoměn.

Slovo blockchain se skládá ze dvou slov: *Block* (v překladu blok) a *Chain* (v překladu řetěz). Zjednodušeně by se tak dalo slovo přeložit jako řetěz bloků. Bloky obsahují jednotlivé transakce, detailní informace o nich, včetně časového údaje a také *hash* (kryptografický otisk předchozího bloku, typicky se jedná o řetězec písmen a číslic).²⁰ Jako transakci si lze představit převod kryptoměny z jedné kryptopeněženky²¹ do druhé. Detailní informace mohou být množství kryptoměny, identifikace kryptopeněženek nebo výše poplatků za převod. Časový údaj hraje zásadní roli, neboť v blockchainu jsou bloky seřazeny chronologicky a jejich postupné šifrování je založeno na jejich seřazení. To se projevuje prostřednictvím hash a hashovací funkce.²²

Jednotlivé bloky (respektive transakce uvnitř těchto bloků) jsou pak uživateli ověřovány a tím, že je celá technologie založena na vzájemné důvěře jejich uživatelů, postačí, pokud daný blok a jeho pravost ověří a potvrdí nadpoloviční většina uživatelů (nebo i více, pokud je nastaveno jinak). U některých kryptoměn (např. bitcoin) se tento proces ověřování označuje jako **těžba** a jednotliví **těžaři** jsou odměňováni samotnou kryptoměnou právě za ověřování transakcí, které jsou vtěleny do bloků.²³

Každý blockchain ke svému fungování používá *hashovací funkci*. Ta slouží k zašifrování celého blockchainu a k provázání jednotlivých bloků.

¹⁸ Di Pierro, M. What Is the Blockchain? *Computing in Science & Engineering*. 2017, roč. 19, č. 5, s. 92, překlad vlastní.

¹⁹ Ibid.

²⁰ Ibid., s. 93.

²¹ prostředek pro uložení kryptoměn, který je zašifrován a ke kterému má uživatel přístup po použití svého přístupového tokenu.

²² Di Pierro. *What Is the Blockchain?*, s. 93.

²³ Nofer, M. et al. Blockchain. *Business & Information Systems Engineering*. 2017, roč. 59, č. 3, s. 184.

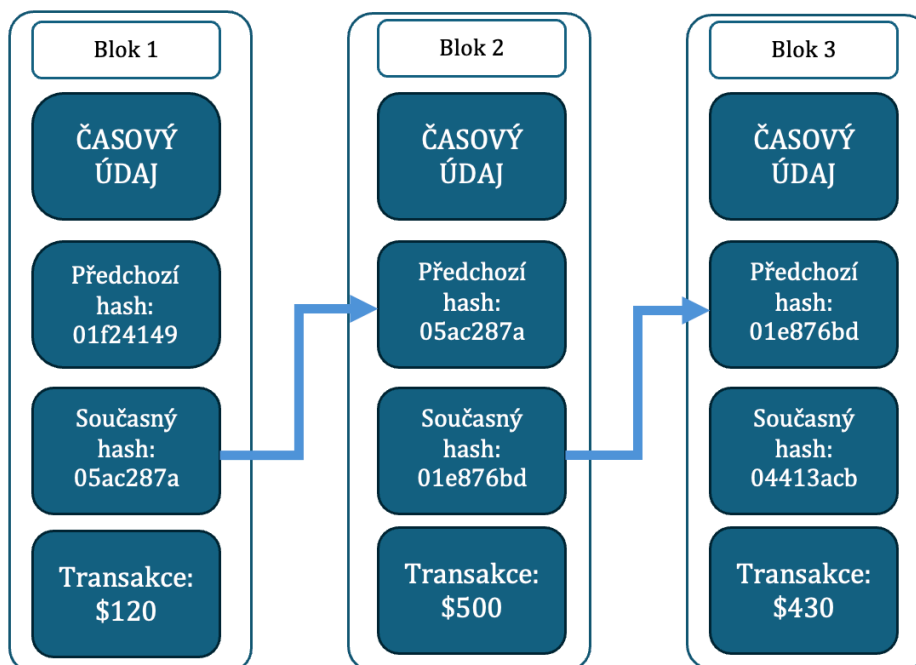
“Jde o jednosměrnou funkci, kdy řetězec na vstupu vygeneruje vždy stejný hash, ale při znalosti hashe nelze zpětně zjistit, o jaký řetězec se jednalo. Hash tedy funguje podobně jako unikátní otisk vstupních dat.”²⁴ Hash má při dané hashovací funkci vždy stejnou délku a při jakékoli změně vstupních dat se změní i výsledný hash. Ten je vždy součástí dalšího bloku, a slouží tak jako vstup pro další použití hashovací funkce. Tím, že je celý řetězec jistým způsobem „živý“ (dochází k neustálému propočítávání celého řetězce zpětně), dojde při útocích na původní informace v rámci jednotlivých bloků (např. změna detailů transakce) ke změně hashe, a celý řetězec najednou nebude „vycházet“ (jednotlivé transakce na sebe již nebudou matematicky navazovat).²⁵ Výše uvedené shrnuje následující obrázek 1:

²⁴ Štráfelda, J. Co je hash či hashování [online]. *Štráfelda.cz*. [cit. 24. 11. 2024].

<https://www.strafelda.cz/hash>

²⁵ Sobti, R., Geetha, G. Cryptographic Hash Functions: A Review. *IJCSI International Journal of Computer Science Issues*. 2012, roč. 9, č. 2, s. 469–470.; Di Pierro. *What Is the Blockchain?*, s. 93–94.

Obrázek 1 – Zjednodušené schéma blockchainu

zdroj: vlastní zpracování na základě Barry, S. *Blockchain explained using Python* [online]. Sheldon Barry. 4. 5. 2020 [cit. 24. 11. 2024]. <https://shel-donbarry.com/2020/05/04/blockchain-explained-using-python/>

Na obrázku 1 je mimo jiné vidět, jakým způsobem se přenáší předchozí hash na nový blok. V následujících odstavcích budou uvedeny stěžejní charakteristiky blockchainu, které budou i shrnutím této části textu a které vycházejí z článku „*On the Vital Aspects and Characteristics of Cryptocurrency*“²⁶ včetně komentáře k nim:

- **Decentralizace** – každý uzel jedná naprosto samostatně a nezávisle na ostatních uzlech, přičemž zde není ani žádná forma centra systému.
- **Vzájemné zprostředkování** – systém je založen na důvěře mezi uzly, neboť neexistuje žádná centrální autorita, která by dané transakce ověřovala.

²⁶ Shahan Shah et al. *On the Vital Aspects and Characteristics of Cryptocurrency—A Survey*, s. 9453.

- **Nezměnitelnost** – pravidla pro ověřování, hashování a rozhodování jsou součástí blockchainu a nelze je změnit, neboť tvoří samotnou podstatu blockchainu.
- **Anonymita** – blockchain nabízí, že jednotliví uživatelé jsou v anonymitě/pseudoanonymitě (systém jim přiděluje zašifrovaný záznam jejich transakcí).
- **Dohledatelnost a ověřitelnost** – veškeré transakce jsou součástí blockchainu po celou dobu jeho existence a blockchain je jako celek veřejně přístupný. To uživatelům umožňuje jednoduše ověřit jednotlivé transakce.
- **Nízké transakční náklady** – náklady na jednotlivé transakce jsou omezeny jen na poplatky těžařům (k tomu viz kapitola 3 o těžbě kryptoměn)
- **Transparentnost** – k informacím má každý rovný přístup a nikdo není žádným způsobem zvýhodňován.
- **Bezpečnost a soukromí** – veškeré transakce jsou bezpečně zašifrované. Bezpečnost celého systému je vysoká i díky vysokému počtu uzlů, neboť informace zachycené na blockchainu jsou v masovém měřítku zálohovány.

1.3 Blockchain a kryptoměny

V předchozí podkapitole byla představena technologie blockchain. Jak to ale vše souvisí s kryptoměnami? To bude předmětem této podkapitoly. Zodpovězením toho, jaká vazba je mezi technologií blockchain a kryptoměnami, následně vytvoří prostor pro vymezení samotné těžby kryptoměn. Práce se omezuje pouze na tzv. **on-chain kryptoměny**, tedy kryptoměny, které ke svému fungování blockchain využívají.

Blockchain v kontextu kryptoměn slouží jako nástroj ke sledování všech transakcí a k historickému dohledávání transakcí zpětně. Vlivem toho počet sledovaných transakcí s časem přibývá. Významnou roli hraje i to, že blockchain prokazuje platnost transakcí včetně vlastnických vztahů v rámci transakcí. Transakce je vždy finalizována až po jejím ověření a vložení do blockchainu.²⁷

Na tomto místě je vhodné zdůraznit, že ačkoli kryptoměny mohou působit jako systémy, které jsou si podobné a fungují na stejných

²⁷ Hossain. *What do we know about cryptocurrency? Past, present, future*, s. 558.

principech, není tomu tak vždy a některé kryptoměny naopak přicházejí s velmi inovativními řešeními.²⁸ Kryptoměny se řídí tzv. **protokolem**, na základě kterého fungují. Jde o parametrické nastavení fungování kryptoměny (např. odměny za verifikaci transakce, nastavení hashovací funkce, způsob, kterým je protokol možné měnit, ...).²⁹ Z toho důvodu je nutné tuto práci částečně omezit. Pokud nebude v dalších částech textu řečeno jinak, bude se pod slovem kryptoměna chápat **kryptoměna bitcoin**, kterou lze i dnes vnímat jako „[p]ravděpodobně nejpůvodnější aplikaci technologie blockchain“³⁰.

K ilustraci vazby mezi blockchain a kryptoměny poslouží objasnění toho, jak k charakteristickým znakům kryptoměn přispívá právě blockchain. Lze totiž dojít k závěru, že bez blockchainu by on-chain kryptoměny nemohly vůbec fungovat tak, jak fungují.

1.3.1 Decentralizovanost

Kryptoměny nemají žádnou centrální správu, nejsou vydávány bankou a nejsou předmětem státního dohledu. Mohou se samozřejmě určitým způsobem regulovat, přičemž regulace se mezi jednotlivými státy poměrně zásadně liší. Důležité však je, že systém je rozptýlen mezi uživatele, kteří jsou si rovnocenní. I jednotlivé transakce pak kontrolují právě uživatelé, nikoli bankovní systém.³¹ K tomu viz kapitola 3 o těžbě kryptoměn.

Na tomto místě je ale možné předesítnit, že právě kontrola transakcí je založena na technologii blockchain. Transakce je možné díky decentralizovanosti kryptoměn ověřit kdekoli na světě kterýmkoli uživatelem, neboť k celému systému je možné se také odkudkoli připojit. „Těžít“ tak může každý odkudkoli.

²⁸ Sharma, D. K. et al. Cryptocurrency Mechanisms for Blockchains: Models, Characteristics, Challenges, and Applications. In: *Handbook of Research on Blockchain Technology*. Elsevier, 2020, s. 324.

²⁹ Li, S.-N., Yang, Z., Tessone, C. J. Proof-of-Work cryptocurrency mining: a statistical approach to fairness. Chongqing. IEEE, 2020, s. 157.

³⁰ Sharma et al. *Cryptocurrency Mechanisms for Blockchains: Models, Characteristics, Challenges, and Applications*, s. 323.

³¹ Ibid.

1.3.2 Transparentnost

„Vzhledem k tomu, že každý jednotlivý záznam [transakce] je označen časovou značkou, uložen a sdílen v transparentní databázi, je tím maximálně zabráněno přepisování a poškozování“³² těchto záznamů. Je tedy zaručeno, že každá transakce u on-chain kryptoměn je zaznamenána a vlivem transparentnosti blockchainu je i přímo dohledatelná a zpětně ověřitelná. To vše za zachování anonymity, neboť uživatelé nevystupují pod svými jmény, nýbrž pod tzv. adresami kryptopeněženek (k tomu viz. podkapitola 3.1).

1.3.3 Relativně nízké transakční náklady

Náklady na ověření transakce jsou relativně nízké. Do jednoho bloku se při ověření zahrne velké množství transakcí zároveň. Množství transakcí je však omezeno maximální velikostí bloku, což závisí na protokolu konkrétního blockchainu. Problematické tak může být to, že transakční náklady se mohou s časem i poměrně výrazně měnit. To závisí na poptávce po ověření transakcí a zároveň nabídce možného výpočetního výkonu k tomuto ověření. Pokud je poptávka po ověření v daný okamžik moc vysoká, budou transakční náklady vyšší.³³

O nízkých transakčních nákladech lze však mluvit spíše v případech, kdy uživatel provádí významné zahraniční transakce. Používání kryptoměn při běžných každodenních transakcích totiž ve výsledku spíše navyšuje průměrné transakční náklady.³⁴ Lze předpokládat, že v případě plateb ve státní měně na území tohoto státu lze dosáhnout i nižších, respektive nulových transakčních nákladů.

Pro kryptoměny je rovněž typické, že za přednostní zpracování transakce si lze připlatit. Tato transakce bude následně zahrnuta do dřívějšího bloku.

³² Hassani, Huang, Silva. *Big-Crypto: Big Data, Blockchain and Cryptocurrency*, s. 3, překlad vlastní.

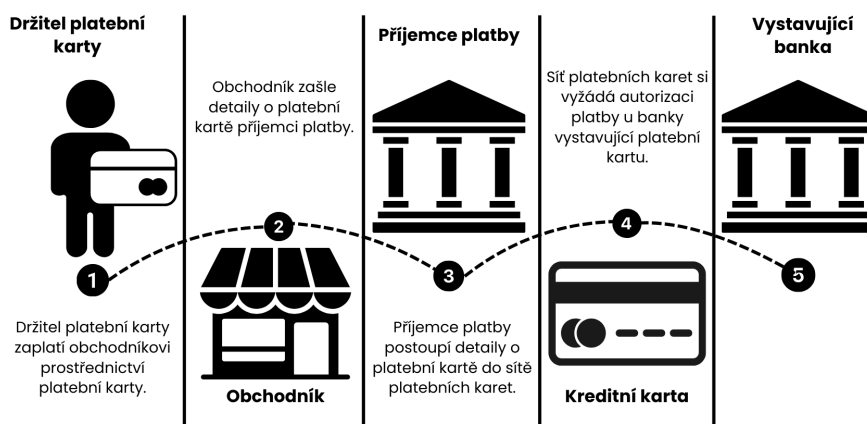
³³ Ilk, N. et al. Stability of transaction fees in Bitcoin: a Supply and Demand Perspective. *MIS Quarterly*. 2021, roč. 45, č. 2, s. 567–568.

³⁴ Shahen Shah et al. *On the Vital Aspects and Characteristics of Cryptocurrency—A Survey*, s. 9454.

1.4 Srovnání ověřování transakcí s kryptoměny a se zákonnou měnou

V předchozích částech bylo řečeno, jak funguje blockchain a jak to souvisí s kryptoměny. Ještě než se práce bude zabývat samotnou těžbou kryptoměn, je vhodné zasadit těžbu do celkového rámce ověřování transakce s kryptoměnou a srovnat ji s tím, jak probíhá ověřování transakcí v případě bezkontaktních transakcí v případě zákonné měny. V případě platby platební kartou zákonnou měnou je transakce umožněna na základě činnosti centralizovaných třetích stran, nejčastěji bank. Banka následně komunikuje s bankou příjemce, a bezhotovostní peněžní prostředky jsou tak převedeny na účet příjemce. Tento proces shrnuje následující schéma:

Obrázek 2 - Průběh transakce s bezhotovostními peněžními prostředky

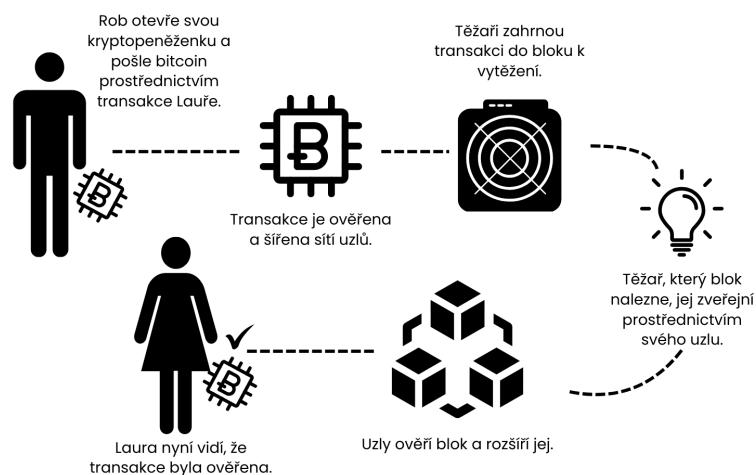

Zdroj: vlastní zpracování na základě Frumkin, D. *Bitcoin Mining Handbook*. BRAIINS Insights, 2022, s. 26.

Z obrázku je zřejmé, že tento průběh je silně institucionalizovaný. Zároveň poskytovatele platebních služeb vůči třetím stranám mohou být v souladu s § 5 ZoPS pouze v tomto paragrafu vymezené osoby. Vstup na tento trh je tak značně omezen. V případě kryptoměn je tomu jinak. Síť je decentralizovaná a ověření poskytují těžaři, nikoli instituce. Navenek se však běžnému uživateli může jevit proces ověření transakce v zásadě

velmi podobný.³⁵ Na následujícím obrázku je možné pozorovat, jak zjednodušeně probíhá potvrzení transakce s kryptoměnou.

Obrázek 3 – Průběh transakce s kryptoměnou

Zdroj: vlastní zpracování na základě Frumkin, D. Bitcoin Mining Handbook. BRAIINS Insights, 2022, s. 28.

Na obrázku je možné pozorovat absenci institucí v průběhu autorizace transakce. Veškerou autorizaci provádí těžaři. Této činnosti se bude práce v dalších částech věnovat, a to zejména z daňového pohledu. Tento obrázek zároveň ve srovnání s tím předchozím jednoznačně poukazuje na základní odlišnosti kryptoměn od peněžních prostředků a na jiný přístup při ověřování transakcí a na decentralizaci sítě. Zároveň přivádí tuto práci k samotné **těžbě kryptoměn**.

³⁵ Frumkin, D. *Bitcoin Mining Handbook*. BRAIINS Insights, 2022. s. 26.

2 Těžba kryptoměn

V předchozí kapitole byla nastíněna právní povaha kryptoměn, technická stránka kryptoměn a jejich základní charakteristické znaky. Text se však až doposud úmyslně vyhýbal zásadnímu článku celého fungování, a to je těžba kryptoměn. K jejímu vymezení dojde v této kapitole, přičemž práce bude vycházet právě z teoretického ukotvení předchozí kapitoly. V kontextu tématu celé práce je nutné vymezit činnost těžby kryptoměn. Správné vymezení těžby jako činnosti má totiž daňověprávní dopady, které budou rozvedeny v následující kapitole.

V rámci této kapitoly dále dojde k analýze těžby kryptoměn, k vymezení důležitých pojmů, které s ní souvisí. Kapitola se bude zabývat těžebními zařízeními, která jsou k těžbě kryptoměn využívána, jednotlivými způsoby těžby a právními režimy, kterými se těžba řídí.

2.1 Co je těžba kryptoměn?

Již výše bylo zmíněno, že kryptoměny se mezi sebou liší. Asi 90 % veřejných blockchainů však funguje na principu **Proof-of-Work**.³⁶ Jedná se o systém odměn pro těžaře za těžbu kryptoměn. Vzhledem ke svému širokému uplatnění bude právě tento systém dále rozveden a od jiných systémů (jako např. Proof-of-Stake) bude v tuto chvíli upuštěno. „*Tento typ systému odměn motivuje těžaře, aby do systému přispívali svými zdroji, a je nezbytný pro decentralizovanou povahu kryptoměn. Podle tohoto mechanismu platí, že čím více těžebního výkonu (zdrojů) těžař investuje, tím větší má šanci vyřešit hádanku jako první.*“³⁷ Kdo jsou tzv. těžaři? Co se myslí těžebním výkonem? A co je výše zmíněna hádanka? Na tyto otázky odpoví následující odstavce.

Těžaři jsou osoby, které se aktivně zapojují do fungování správného oběhu kryptoměn ověřováním transakcí mezi ostatními uživateli. Za potvrzování jednotlivých bloků jsou odměňováni přímo kryptoměnou, případně transakčním poplatkem.³⁸ Samotné potvrzení je nicméně matematická úloha, kterou nelze jednoduše vyřešit. Zjišťování správného

³⁶ Li, Yang, Tessone. *Proof-of-Work cryptocurrency mining: a statistical approach to fairness*, s. 156.

³⁷ Ibid. překlad vlastní.

³⁸ Nofer et al. *Blockchain*, s. 184.

vstupu (čísla) pro hashovací rovnici je založeno na tipování. Nelze totiž předem vyloučit některá řešení, a tak je těžba založená na náhodě. Jde tedy o určitou hádanku. Těžař, který tento vstup uhodne jako první, provede zašifrování bloku a dostane za to odměnu. Tento proces se označuje jako **těžba**. Těžba není matematicky sama o sobě složitá, je však založena na vysokých číslech, a proto je těžké přijít na řešení. Pro těžbu je vzhledem k této náročnosti na zjištění správného řešení nutné používat hardware, tedy **těžební výkon**. Jen tak je možné efektivně potvrzovat transakce.

Těžba probíhá v blocích a hashovací funkce umí přizpůsobovat složitost řešení tomu, kolik je zrovna dostupného těžebního výkonu v síti. Snaha systému je, aby každý blok byl vytěžen (tedy verifikován) přibližně jednou za deset minut.³⁹ To v praxi znamená, že se těžba může ekonomicky vyplácet jen v určitých případech (o tom v dalších částech této práce).

2.2 Odměna za těžbu kryptoměn

Za těžbu dostávají těžaři odměnu typicky ve formě kryptoměny. V případě kryptoměny bitcoin je tohle způsob, jak se do oběhu dostávají nové jednotky bitcoin. „Podle protokolu Bitcoinu začíná počet bitcoinů vytěžených na jeden blok na 50 [respektive tomu tak bylo na počátku] a každých 210 000 bloků se sníží o polovinu. Počet všech bitcoinů, které mohou být v systému v oběhu, je tedy omezen na 21 milionů.“⁴⁰ S časem se tak snižuje množství bitcoinu, které je možné získat. Tomuto snižování se říká **Halving** a dochází k němu jednou za čtyři roky. V současnosti těžaři za vytěžený blok získají 3,25 bitcoinu.

Jiná forma odměny pro těžaře vychází z transakčních poplatků plynoucích z transakcí ze zrovna těženého bloku. V budoucnu lze přitom očekávat, že tato forma odměny bude hrát důležitější roli, neboť nově vytěžené kryptoměny budou těžaři dostávat s časem méně.⁴¹

³⁹ Ilk et al. Stability of transaction fees in Bitcoin: a Supply and Demand Perspective. s. 565.

⁴⁰ Ibid., s. 567. překlad vlastní

⁴¹ Huberman, G., Leshno, J. D., Moallemi, C. Monopoly without a Monopolist: An Economic Analysis of the Bitcoin Payment System. . 2017, s. 44–45.

2.2.1 Kryptopeněženka

K tomu, aby mohl těžař obdržet odměnu ve formě kryptoměny, musí disponovat **kryptopeněženkou**. „Každý uživatel, který se rozhodne používat blockchain k realizaci transakce, musí používat kryptopeněženku.“⁴² V rámci blockchainu neexistuje žádné místo, kde by byly shromážděny kryptoměny. K těm je možné se dostat pouze za pomoci kryptopeněženky. Jedná se tedy o určitý uživatelský účet, který slouží jako soukromý klíč. Pro přístup ke kryptoměně musí být tento spárován s veřejným klíčem.⁴³

Na kryptopeněženku je navázána **veřejná adresa**. Díky tomu, že je veřejná, je možné na ni obdržet kryptoměnu. Pro představu funguje v praxi jako bankovní účet. Kryptopeněženky nejsou registrovány v konkrétní zemi, nepodléhají tedy právu konkrétní země.⁴⁴

2.3 Těžební zařízení

Jak již bylo zmíněno výše, pro těžbu je třeba používat hardware, který disponuje dostatečným výpočetním výkonem. Těžba je monotónní činnost, kdy dochází neustále k dosazování náhodných čísel do vzorce. Pro efektivní a rentabilní těžbu je u Proof-of-Work způsobu těžby prakticky nemožné využívat počítače, jak tomu bylo v počátcích kryptoměn. Rozhodující je **Hashrate** – rychlost, kterou je těžební zařízení schopno těžít danou kryptoměnu, a dále pak spotřeba elektřiny, která je v kontextu těžby obrovské téma.⁴⁵ Právě poměr Hashrate a spotřeby elektřiny rozhoduje o rentabilitě těžby.

Využívání **CPU** (central processing unit – tedy procesorů) a **GPU** (graphic processing unit – tedy grafických karet) se stalo při masové těžbě nevýhodné a tento hardware až na výjimky není schopen například

⁴² Suratkar, S., Shirole, M., Bhirud, S. Cryptocurrency Wallet: A Review. *4th International Conference on Computer, Communication and Signal Processing (ICCCSP)*, Chennai, India, 2020, s. 1, překlad vlastní

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Ibid., s. 2.

⁴⁵ Li, J. et al. Energy consumption of cryptocurrency mining: A study of electricity consumption in mining cryptocurrencies. *Energy*. 2019, roč. 168, s. 160–168.

při těžbě bitcoinu konkurovat.⁴⁶ Počítače, respektive procesory jsou schopny složitých komplexních operací, při těžbě kryptoměn však nejsou efektivní.

K těžbě se dnes běžně používají specializované jednoúčelové stroje **ASICs** (Application Specific Integrated Circuit – specifické aplikační integrované obvody). ASICs jsou schopné vždy těžít jen konkrétní kryptoměnu, nejedná se tedy o univerzální nástroje. Některé kryptoměny jsou tzv. ASIC resistant (odolné vůči ASICs). To je však vždy jen dočasné, dokud není hardware přizpůsoben na těžbu konkrétní kryptoměny.⁴⁷ Grafické karty a procesory tak mohou být konkurenceschopné, ale pouze při těžbě některých, primárně méně známých kryptoměn (např. kryptoměna Monero).⁴⁸

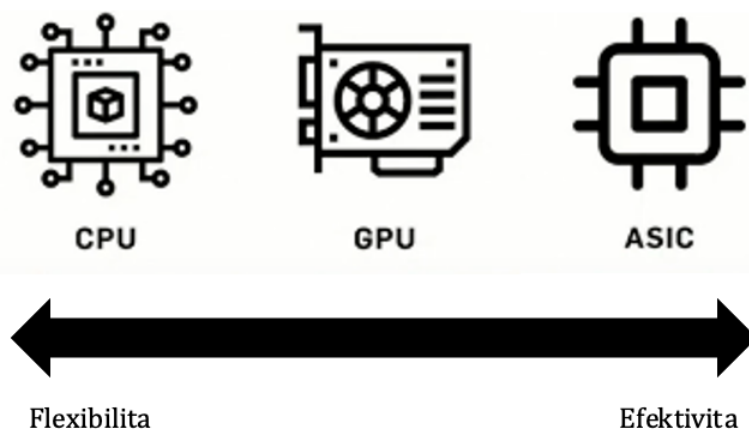
Nelze tedy jednoznačně říci, že se za každých okolností vyplatí těžít pomocí ASICs, je naopak nutné vždy zvážit, kterou kryptoměnu s konkrétním nástrojem těžít. Obecně lze shrnout jednotlivé těžební zařízení a jejich flexibilitu a efektivitu následujícím schématem, kdy čím více vpravo těžební zařízení je, tím více je flexibilní (lze použít na těžbu různých kryptoměn) a čím více vlevo, tím více je efektivní (těžba probíhá s výrazně vyšší efektivitou):

⁴⁶ Shuaib, M. et al. A Novel Optimization for GPU Mining Using Overclocking and Undervolting. *Sustainability*. 2022, roč. 14, č. 14, s. 2.

⁴⁷ Tuzi, D. Cryptonight Gpu Mining Efficiency. 2018, Master of Science Thesis, Tampere University of technology, s. vii.

⁴⁸ Shuaib et al. *A Novel Optimization for GPU Mining Using Overclocking and Undervolting*, s. 7.

Obrázek 4 – Schéma flexibility a efektivity jednotlivých těžebních zařízení

Zdroj: vlastní zpracování na základě Kristian Csepcesar. Těžba bitcoinu a její úskalí [online]. BTCPrague. 24.6.2024 [cit. 18. 2. 2025]. <https://www.youtube.com/watch?v=wrg-pJKfev6o>

2.4 Způsoby těžby kryptoměn

Pro účely této práce je zásadní zaměřit se na samotný průběh těžby kryptoměn, aby bylo možné správně kvalifikovat prováděnou činnost pod příslušnou právní normu. Volba způsobu těžby ve výsledku rozhoduje o tom, jakým způsobem následně zdanit zisky z těžby. Těmto tématům se bude věnovat kapitola 3. V následujících odstavcích budou rozvedeny tyto způsoby těžby: těžba na vlastním zařízení, zprostředkovaná těžba a těžba v mining poolu.

2.4.1 Těžba na vlastním zařízení (solo mining)

„Při sólové těžbě těžaři vypočítávají hashe individuálně a odměna za vyřešení bloku je vyplacena výhradně majiteli těžebního stroje.“⁴⁹ To na první pohled může působit jako výhodné, nicméně přijít tímto způsobem na hash jako první je velmi nepravděpodobné. V kontextu celého systému bude mít sólo těžař nedostatečný výkon pro dostatečně rychlou

⁴⁹ Bhaskar, N. D., Chuen, D. L. K. Chapter 3 - Bitcoin Mining Technology. In: Lee Kuo Chuen, D. (ed.). *Handbook of Digital Currency*. San Diego: Academic Press, 2015, s. 53, překlad vlastní.

návratnost. Třebaže se jedná o jednoduchý způsob, jak těžit kryptoměny, je to způsob, od kterého se již prakticky upustilo, neboť je v praxi neudržitelná právě nejistota a nepravidelnost příjmů z těžby.⁵⁰

2.4.2 Zprostředkovaná těžba (cloud mining contracts)

Těžba, při které těžař nedisponuje vlastním těžebním zařízením, nýbrž dochází k jeho nájmu, financování na základě smlouvy po určitou dobu. Tato forma těžby je vhodná pro ty, kdo nechtějí investovat do vlastních těžebních zařízení a nechtějí se zabývat řízením těžby, nebo si chtějí určitým způsobem těžbu kryptoměn zjednodušit.⁵¹ Těžba samotná probíhá typicky v data centrech, která jsou provozována poskytovatelem. Existují tři základní varianty tzv. *mining contracts* (těžebních smluv), jejichž rozlišování má praktické dopady.⁵² Liší se zejména v míře kontroly nad těžebním zařízením a efektivitou těžby. Tyto varianty budou nyní představeny:

Hosted mining (hostovaná těžba)

Tato forma těžby je založena na nájmu konkrétního těžebního stroje, který je hostován poskytovatelem (nachází se tedy v místě podnikatele).⁵³ Součástí těžební smlouvy je servis takového stroje za určitý poplatek. Těžební stroj je v tomto případě v moci poskytovatele, který těží kryptoměny podle vlastního uvážení. „Těžař si může pronajaté zařízení uložit u společnosti nebo si ho nechat zaslat přímo k sobě, pokud si to přeje.“⁵⁴

V některých případech může být smlouva nastavena tak, že je uživatel přímo vlastníkem těžebního zařízení, a poskytovatel toto zařízení pouze spravuje. Výhodou může být, že v takových případech jsou data centra umístěna v lokalitách, kde je nízká cena elektrické energie, která je základní determinantou rentability těžby.

⁵⁰ Bhaskar, Chuen. *Chapter 3 - Bitcoin Mining Technology*, s. 53.

⁵¹ Goutte, S., Guesmi, K., Saadi, S. (eds). *Cryptofinance and Mechanisms of Exchange: The Making of Virtual Currency*. Cham: Springer International Publishing, 2019, s. 54.

⁵² Bhaskar, Chuen. *Chapter 3 - Bitcoin Mining Technology*, s. 57.

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Goutte, S., Guesmi, K., Saadi, S. (eds). *Cryptofinance and Mechanisms of Exchange: The Making of Virtual Currency*, 2019, s. 54., překlad vlastní

Virtual hosted mining (virtuální hostovaná těžba)

V tomto případě je pro uživatele vytvořen virtuální privátní server k těžbě. V rámci tohoto serveru může uživatel používat na základě svého rozhodnutí zvolený těžební software.⁵⁵ Jedná se o nejpoužívanější formu těžby v rámci těžebních smluv. Těžební software si může těžař přizpůsobit vlastním potřebám.⁵⁶ Těžební zařízení je v tomto případě pronajato.

Leased hashing power (nájem těžebního výkonu)

Uživatel si pronajme určité množství těžebního výkonu. To není vázáno na konkrétní těžební zařízení. Poskytovatel disponuje větším množstvím těžebního výkonu, který takto poskytuje. Těžba opět probíhá v data centrech poskytovatele, který si z vytěžené kryptoměny bere část kryptoměny jako provizi.⁵⁷ „Těžař si jednoduše pronajme určité množství hashovacího výkonu, aniž by měl vyhrazené fyzické nebo virtuální zařízení.“⁵⁸ Výhodou pro těžaře je absence rizika poškození konkrétního zařízení, takové smlouvy jsou nicméně v praxi pro těžaře nákladnější.

2.4.3 Těžba v mining poolu (mining pools)

Mining pool, nebo pool, je seskupení těžařů ke společné těžbě. Jedná se o „strukturu, která kombinuje výpočetní zdroje více těžařů, aby se zvýšila četnost a pravděpodobnost nalezení platného hashe.“⁵⁹ Pokud se poolu podaří hash zjistit jako prvním, obdrží odměnu (typicky ve formě kryptoměny), kterou si těžaři v rámci poolu mezi sebou rozdělí. V tomto se jednotlivé pooly liší – mají často velmi rozdílný přístup k vyplácení podílu na zisku nebo k poplatkům.⁶⁰ Rozdělení odměny je však vždy založeno na míře zapojení jednotlivých těžařů – na množství těžebního

⁵⁵ Bhaskar, Chuen. *Chapter 3 - Bitcoin Mining Technology*, s. 57.

⁵⁶ Goutte, S., Guesmi, K., Saadi, S. (eds). *Cryptofinance and Mechanisms of Exchange: The Making of Virtual Currency*, 2019, s. 54.

⁵⁷ Bhaskar, Chuen. *Chapter 3 - Bitcoin Mining Technology*, s. 57.

⁵⁸ Goutte, S., Guesmi, K., Saadi, S. (eds). *Cryptofinance and Mechanisms of Exchange: The Making of Virtual Currency*, 2019, s. 54, překlad vlastní.

⁵⁹ Hileman, G., Rauchs, M. *2017 Global Cryptocurrency Benchmarking Study*. Rochester, NY: Social Science Research Network, 2017, s. 11., překlad vlastní.

⁶⁰ Goutte, S., Guesmi, K., Saadi, S. (eds). *Cryptofinance and Mechanisms of Exchange: The Making of Virtual Currency*, 2019, s. 55.

výkonu, který za sledovaný čas poolu poskytl.⁶¹ Výhodou poolů je možnost jednoduše je střídat – těžař si může vybrat mining pool, v rámci kterého bude těžit, a jednoduše začít těžit pro jiný.⁶²

Mining pooly však mohou být ohrožením celého systému. Ze závěrů studie „*Global Cryptocurrency benchmarking study*“ z roku 2017⁶³ vyplývají rizika centralizace kryptoměn a jejich těžby vlivem užívání mining poolů. Rizika lze vidět v geografické koncentraci těžby a možné kontrolovatelnosti ze strany těžařů. Nastavení těžby tak, že nutí ke spojování těžařů do větších celků, podle studie odporuje decentralizovanému charakteru kryptoměn a ohrožuje její bezpečnost. Podle „*Decentralized mining in centralized pools*“ z roku 2021⁶⁴ pooly naopak nabízejí lepší kontrolu rizika pro těžaře a autoři nevnímají centralizované pooly jako automatické nebezpečí.

Na tomto místě je vhodné uvést, že mining pool představuje určitou možnost, jak zefektivnit těžbu kryptoměn. Podle autora se však při nejmenším z pohledu daňového práva nejedná o samostatný způsob těžby, vždy je nutné buď disponovat vlastním těžebním zařízením, pronajmout těžební zařízení nebo pronajmout těžební výkon. Mining pool lze využít právě u zprostředkované těžby, a v praxi se to tak děje. Správce poolu si pronajímá těžební zařízení nebo výkon, samostatně s ním operuje a následně přerozděluje vytěženou kryptoměnu. Je otázkou, do jaké míry se jedná o pouhou koordinaci těžařů anebo jednoznačně nájemní vztah. Autor se však přiklání k tomu, že vztah těžař – správce poolu je založen na hlubší spolupráci, na nájemním vztahu.

Vzhledem k tomu, jak fungují daňové předpisy v České republice (o čemž čtenáře přesvědčí zbytek této práce), autor považuje za logický krok redukovat způsoby těžby kryptoměn na základě kritéria vztahu těžaře k těžebnímu zařízení. Finanční správa rozlišuje dva způsoby těžby, samostatnou těžbu a těžbu prostřednictvím poskytnutí těžebního zařízení nebo těžebního výkonu.⁶⁵ Druhou variantu těžby má smysl

⁶¹ Bhaskar, Chuen. *Chapter 3 - Bitcoin Mining Technology*, s. 58.

⁶² Hileman, Rauchs. *2017 Global Cryptocurrency Benchmarking Study*, s. 90.

⁶³ Hileman, Rauchs. *2017 Global Cryptocurrency Benchmarking Study*.

⁶⁴ Cong, L. W., He, Z., Li, J. Decentralized Mining in Centralized Pools. *The Review of Financial Studies*. 2021, roč. 34, č. 3.

⁶⁵ Informace k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin). [online]. *Generální finanční ředitelství*. 30. 3. 2022 [cit. 28. 1. 2025]. https://financ-nisprava.gov.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/Info_kryptomeny_GFR.pdf

rozdělit, neboť se liší v některých daňových aspektech. Tímto vzniknou 3 základní vztahy v kontextu těžby:

- Těžba na vlastním zařízení
- Nájem těžebního zařízení
- Nájem těžebního výkonu

Tyto budou v následujícím textu analyzovány z pohledu daňových souvislostí.

3 Daňové aspekty těžby kryptoměn v souvislostech

Až doposud se práce zabývala technickou stránkou problematiky těžby kryptoměn. Kapitola 2 rozvedla, jakým způsobem těžba probíhá, a jaké formy těžby lze provozovat. Již bylo avizováno, že volba formy těžby kryptoměn má praktické dopady. Pro tuto práci jsou zásadní dopady daňové. Daňové otázky totiž mohou z pohledu rentability těžby hrát význam právě pro výběr správné formy těžby. K naplnění cíle práce se práce nyní bude snažit zodpovědět na první část výzkumné otázky:

Jaké jsou daňové aspekty těžby kryptoměn v České republice?

K zodpovězení bude práce postupovat systematicky od vymezení relevantních (zejména daňových) právních předpisů z pohledu českého práva. Ty budou následně aplikovány na dílčí formy těžby kryptoměn. V závěru kapitoly bude shrnuto, jakým způsobem se liší podmínky pro jednotlivé formy těžby. Zejména na tato srovnání pak bude navazovat zhodnocení možnosti optimalizace daňového zatížení spojeného s těžbou kryptoměn.

Kryptoměnu nelze považovat za zákonnou měnu, nýbrž na ni bude nahlíženo jako na **nehmotnou movitou věc**, kterou je následně možné směnit za jiné věci nebo peníze.⁶⁶ To má pro aplikaci daňových předpisů praktické a naprosto zásadní dopady.

3.1 Relevantní daňové a jiné předpisy

Daň je zákonem uložená platba do veřejného rozpočtu (nikoli jen do státního rozpočtu), která je:

- **povinná** (plyne ze zákonného uložení, nelze se jí legálně vyhnout, pokud existuje povinnost k zaplacení);
- **neúčelová** (výnos daně není určen na konkrétní účel);
- **neekvivalentní** (za zaplacenou daň nedostane daňový subjekt konkrétní protiplnění v hodnotě uhrazené daně);

⁶⁶ Hanych, M. Zdanění kryptoměn. In *Bulletin Komory daňových poradců*: Wolters Kluwer, 2019, s. 47.

- **nenávratná** (v případě úhrady daně v zákonné výši neexistuje možnost požadovat vrácení);
- **pravidelně se opakující** (úhrada daně probíhá za uplynulý rok, čtvrtletně nebo měsíčně formou srážek nebo záloh).⁶⁷

Článek 11 odst. 5 Listiny základní práv a svobod stanoví, že „**daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona.**“⁶⁸ Základní parametry tedy musejí vyplývat ze zákona, nikoli z předpisů nižší právní síly. Je zde dodržena dělba moci, přičemž daňová politika připadá moci zákonodárné. To uvedl i Nejvyšší správní soud (dále jen „**NSS**“) v rozhodnutí ze dne 19. 4. 2012, č. j. 5 Afs 45/2011-94, „*pokud zákonodárce v zákoně nestanoví výslovně, co dani podléhá, resp. co je od daně osvobozeno, nebo například které výdaje jsou daňově uznatelné, a které nikoliv, nelze určité plnění (příjem, resp. výnos) zdanit nebo naopak od daně osvobodit nebo výdaj pro účely stanovení základu daně uznat či vyloučit pomocí jiných nástrojů.*“⁶⁹

Mezi základní zákony daňové soustavy tedy patří následující:

- Zákon České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZoDP**“)
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZoDPH**“)
- Zákon České národní rady č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon České národní rady č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů

Jako relevantní lze pro účely této práce považovat ZoDP a ZoDPH. Těm se bude v následujících částech práce věnovat.

⁶⁷ Klimešová, L. *Daňová optimalizace*. Praha: Ústav práva a právní vědy, o.p.s. a European Business School SE, 2014, s. 17–18.

⁶⁸ Čl. 11 odst. 5 zákona č. 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č.j. 5 Afs 45/2011-94.

3.2 Problematika daní z příjmů fyzických osob

ZoDP upravuje zvlášť daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Práce se bude věnovat oběma daním, ačkoliv stěžejní je pro ni daň z příjmů fyzických osob. Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou:

- a) příjmy ze závislé činnosti (§ 6);
- b) příjmy ze samostatné činnosti (§ 7);
- c) příjmy z kapitálového majetku (§ 8);
- d) příjmy z nájmu (§ 9);
- e) ostatní příjmy (§ 10);

přičemž za takové zákon považuje jak peněžní, tak nepeněžní příjmy, kterých bylo dosaženo mimo jiné i směnou.⁷⁰ Předem lze vyloučit pro tuto práci aplikaci § 6 ZoDP, neboť se práce nezaměřuje na zaměstnání, a § 8 ZoDP, neboť se práce nezaměřuje na kapitálový majetek. § 9 ZoDP tvoří specifickou situaci, kdy těžba disponuje těžebním zařízením nebo těžebním výkonem, které pronajímá jako movité věci a plynou mu z nich příjmy. Tyto případy budou rozebrány zvlášť. V kontextu těžby kryptoměn se má smysl zabývat především § 7 ZoDP a práce se vypořádá i s § 10 ZoDP.

Rozhodujícím aspektem, zda těžbu kryptoměn v daném případě podřadit pod § 7 nebo pod § 10, je to, zda těžba provozuje těžbu se záměrem takto činit soustavně, za účelem dosažení zisku, na vlastní účet a odpovědnost (chová se jako podnikatel ve smyslu § 420 odst. 1 OZ). Pokud tomu tak je, bude činnost podřazena pod § 7 (pod písmeno b) nebo c)) ZoDP, v opačném případě pod § 10 odst. 1 písm. b) bod 3 ZoDP.⁷¹ Tento závěr generálního finančního ředitelství je však problematický a bude rozebrán později.

3.2.1 § 7 – příjmy ze samostatné činnosti

Těžba kryptoměn může být podřazena v rámci § 7 pod písmena:

- b) příjem ze živnostenského podnikání

⁷⁰ § 3 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷¹ *Informace k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin)* [online], s. 12.

c) příjem z jiného podnikání neuvedeného v písmenech a) a b) ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění.⁷²

Pokud těžař disponuje živnostenským oprávněním k těžbě, bude se těžba klasifikovat pod písmeno b). Je však toto živnostenské oprávnění potřeba?

Živnostenské oprávnění

Otázka živnosti je upravena zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ŽZ**“). Podle § 2 živnostenského zákona je živností „*soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem*“⁷³ Za splnění těchto podmínek je tak nutné mít na těžbu kryptoměn živnost.

Živnosti se podle ŽZ dělí na živnosti ohlašovací (řemeslné, vázané a volné) a živnosti koncesované. Těžba kryptoměn spadá pod živnost volnou, není zde však jednoznačně uvedena. Příloha č. 4 ŽZ dříve uváděla pod bodem 81 obor činnosti Poskytování služeb spojených s virtuálním aktivem. Finanční analytický úřad však z aplikace tohoto bodu přímo vylučoval samotnou těžbu kryptoměn, neboť tato živnost byla zařazena do přílohy v reakci na zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů.⁷⁴ Novela zároveň od 15. 2. 2025 úplně bod 81 vymazala a v souvislosti s tím ŽZ nově v § 3 odst. 3 výslovně říká, že činnost osoby poskytující služby spojené s virtuálním aktivem není živnost. Těžba kryptoměn touto Novelou však v rozsahu živnosti dotčena nebyla.

Těžba kryptoměn bude tedy i nadále spadat vzhledem k podstatě samotné činnosti (ověřování transakcí pro třetí osoby) pod bod 56 **Poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií, zpracování dat, hostingové a související činnosti a webové portály**.⁷⁵ Pokud tedy dojde k naplnění § 2 ŽZ, je nutné disponovat při těžbě kryptoměn volnou živností pro tuto činnost.

⁷² § 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷³ § 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁴ Služby spojené s virtuálním aktivem [online]. FAÚ [cit. 29. 1. 2025].

<https://fau.gov.cz/sluzby-spojene-s-virtualnim-aktivem>

⁷⁵ Hanych, M., Drgová, A., Gremlica, M. *Zdanění kryptoměn*. Brno, 2018, s. 11.

S touto krátkou odbočkou se nyní práce vrátí k § 7 ZoDP. Živnostenské oprávnění potřeba je, nicméně praxe připouští situaci, kdy povinný subjekt tímto oprávněním nedisponuje. V takovém případě se těžař dopouští přestupku podle § 61 odst. 3 písm. a) ŽZ – provozuje živnost volnou, aniž by pro tuto živnost měl živnostenské oprávnění, za což hrozí pokuta do 500 000 Kč. Těžař bude v takovém případě v režimu § 7 odst. 1 písm. c) ZoDP. Nadále se tak jeho příjmy budou považovat za příjmy ze samostatné činnosti.⁷⁶

V obou případech se pro základ daně za příjmy považují právě příjmy podle § 7 odst. 1 písm. b) nebo c) ZoDP. Tyto příjmy se snižují o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení v souladu s § 7 odst. 3 ZoDP. V kontextu těžby kryptoměn budou zásadní náklady na elektrickou energii, dále např. daňově uznatelné odpisy těžebních strojů a náklady na zaměstnance.

Odlišná je možnost uplatnění výdajů procentem z příjmů. V případě živnostenského podnikání podle § 7 odst. 1 písm. b) ZoDP lze uplatnit 60 % příjmů až do částky 1 200 000 Kč podle § 7 odst. 7 písm. b). V případě, že těžař živností nedisponuje, může uplatnit pouze 40 % příjmů až do částky 800 000 Kč. Výše uvedené shrnuje následující tabulka:

Tabulka 1 – Výdaje procentem z příjmů podle ZoDP (samostatná činnost)

Typy příjmů	Výdaje procentem z příjmů podle ZoDP	
§ 7 odst. 1 písm. b) (s živností)	§ 7 odst. 7 písm. b)	60 % z příjmů Max. 1 200 000 Kč
§ 7 odst. 1 písm. c) (bez živnosti)	§ 7 odst. 7 písm. d)	40 % z příjmů Max. 800 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

⁷⁶ Pokyn GFŘ D-22 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů [online]. *Generální finanční ředitelství*. 6. 2. 2015 [cit. 29. 1. 2025]. https://financ-nisprava.gov.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/Pokyn_GFR_D-22.pdf

Paušální daň

§ 7 ZoDP nabízí ještě jednu možnost, jak danit příjmy ze samostatné činnosti. Touto možností je paušální daň podle § 7a ZoDP ve spojení s § 2a ZoDP. Jedná se o způsob zdanění pro fyzické osoby podnikající, typicky s příjmem do 2 000 000 Kč ročně. Poplatník v paušálním režimu musí splnit kumulativně řadu podmínek, aby zmíněného režimu mohl využít. Musí být osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona o důchodovém pojištění⁷⁷ i podle zákona o veřejném zdravotním pojištění⁷⁸, nesmí být plátcem DPH, společníkem veřejné obchodní společnosti nebo komplementářem komanditní společnosti a nesmí být dlužníkem, vůči němuž bylo zahájeno insolvenční řízení. Roli hrají i rozhodné příjmy, dále nesmí poplatník vykonávat závislou činnost podle § 6 ZoDP. Zároveň musí správci daně oznámit vstup do paušálního režimu.⁷⁹

Pokud poplatník splňuje všechny výše zmíněné podmínky, určuje se na základě rozhodného příjmu a typu samostatné činnosti pásmo, na základě kterého bude platit v rámci jedné měsíční platby daň z příjmů, důchodové pojištění a zdravotní pojištění. Výše plateb podle jednotlivých pásem je v následující tabulce:

Tabulka 2 – Výše měsíčních záloh na paušální daň pro rok 2025

Pásmo	Celková platba	Daň z příjmů	Důchodové pojištění	Zdravotní pojištění
I. pásmo	8 716 Kč	100 Kč	5 473 Kč	3 143 Kč
II. pásmo	16 745 Kč	4 963 Kč	8 191 Kč	3 591 Kč
III. pásmo	27 139 Kč	9 320 Kč	12 527 Kč	5 292 Kč

zdroj: vlastní zpracování podle Tisková zpráva GFŘ – Paušální daň 2025: Důležité změny a klíčové termíny pro OSVČ [online]. Generální ředitelství. 20. 12. 2024 [cit. 18. 2. 2025.] <https://next.codexis.cz/literatura/LT145193>

Pro identifikaci pásma paušálního režimu je zásadní, že na těžbu kryptoměn lze uplatnit výdaje procentem z příjmů podle § 7 odst. 7 písm. b) ZoDP ve výši 60 % (v tuto chvíli se práce již nebude zabývat situací

⁷⁷ Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁸ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁹ § 2a odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

těžby bez živnosti podle § 7 odst. 1 písm. c) ZoDP, neboť tento stav je vzhledem ke své protiprávnosti nežádoucí). Pokud by příjmy z těžby kryptoměn byly zároveň jedinými příjmy poplatníka, potom by se pásmo určilo podle § 2a odst. 5 písm. a) bod 2. ZoDP, resp. podle § 2a odst. 5 písm. b) bod 2 ZoDP. Třetí pásmo by se takové situace netýkalo. Konkrétní výše hraničních příjmů pro tento příklad jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka 3 – Určení výše paušální daně pro těžbu kryptoměn podle § 7 odst. 1 písm. b) ZoDP

Rozhodný příjem	Pásmo	Celková platba
Max. 1 500 000 Kč	I. pásmo	8 716 Kč
Max. 2 000 000 Kč	II. pásmo	16 745 Kč
Více než 2 000 000 Kč	Paušální daň nelze pro tento příjem využít	_____

zdroj: vlastní zpracování

Pokud by těžař měl i jiné činnosti, ke kterým by bylo možné uplatnit výdaje procentem z příjmů v různé výši, je povinen vést záznamy o příjmech ze samostatné činnosti pro účely prokázání rozhodných příjmů pro zvolené pásmo paušálního režimu.⁸⁰

3.2.2 § 10 – ostatní příjmy

§ 10 ZoDP je z pohledu těžby kryptoměn poměrně problematický. Generální finanční ředitelství zmiňuje, že pokud těžba není vykonávána se záměrem tak činit soustavně, za účelem dosažení zisku a na vlastní účet a odpovědnost, spadá těžba pod § 10 ZoDP (neuvádí však, pod jaký konkrétní bod tohoto paragrafu, což má dopady na aplikaci daňového osvobození a uplatnění výdajů v rámci základu daně).⁸¹ Na těžbu je však

⁸⁰ § 7a odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁸¹ *Informace k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin)* [online], s. 14

nutné pohlížet jako na aktivní činnost⁸² a některé zdroje uvádějí, že samotná těžba pod § 10 ZoDP podřadit nelze.⁸³

Pro jiné situace Generální finanční ředitelství uvádí, že prodej kryptoměn v rámci § 10 spadá pod odst. 1 písm. b) bod 3 ZoDP *příjmy z převodu jiné věci*. Přitom pomíjí možnost podřadit pod § 10 odst. 1 písm. a) ZoDP *příjmy z příležitostné činnosti*. Toto vnímání však patrně plyne z toho, že finanční správa buď považuje těžbu za plnohodnotnou činnost spadající pod § 7 ZoDP, nebo jako prostou správu majetku podle § 10 ZoDP, kterou však za činnost, a to ani příležitostnou, nepovažuje.

Autor této práce se s tímto závěrem neztotožňuje, neboť z § 10 odst. 5 ZoDP dovozuje, jakým způsobem lze nabývat věci podle § 10 odst. 1 písm. b) ZoDP, přičemž zde nelze správně podřadit právě způsob nabytí kryptoměn formou těžby. Zejména pak za situace, kdy část zmíněného ustanovení zní „*K hodnotě vlastní práce poplatníka na věci, kterou si sám vyrobil nebo vlastní prací zhodnotil, se při stanovení výdajů nepřihlíží.*“⁸⁴ Patrně by bylo možné analogicky použít pro stanovení výdajů § 2 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZoOM**“), nicméně takto konstruovanou úvahu nelze podle autora považovat za správnou.

Zároveň Generální finanční ředitelství za současné právní úpravy odmítá připustit aplikaci § 10 odst. 3 písm. a) ZoDP – *osvobození příjmů do maximální výše 50 000 Kč* – na kryptoměny obecně. Finanční správa tak vytvořila víc otázek než odpovědí, protože připustila možnost zdanění těžby kryptoměn podle § 10 ZoDP, ale zároveň nenabízí jeho praktické uplatnění.

Jako praktické a v zásadě jednoznačné lze vnímat možnost příležitostného nájmu těžebního zařízení podle § 10 odst. 1 písm. a) ZoDP. Pokud by došlo k hrazení nájemného formou kryptoměny, bylo by následně možné na takto získanou kryptoměnu aplikovat osvobození podle § 10 odst. 3 písm. a) ZoDP – *osvobození příjmů do maximální výše 50 000 Kč*. U tohoto typu příjmu je však důležité, aby nenaplňoval znaky soustavnosti podle § 420 OZ. Problematiku § 10 ZoDP shrnuje následující tabulka:

⁸² Hanych, Drgová, Gremlica. *Zdanění kryptoměn*, s. 7.

⁸³ Trnková Kocourková, H. Daně a kryptoměny. *Bulletin Komory certifikovaných účetních*. 2018, č. 2, s. 22.

⁸⁴ § 10 odst. 5 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka 4 – Možnost uplatnění osvobození (ostatní příjmy)

Typy příjmů	Možnost uplatnění osvobození podle § 10 odst. 3 písm. a)
§ 10 odst. 1 písm. b) bod 3. (těžba)	Není možnost uplatnit osvobození (dle autora je ale takováto těžba v praxi neuskutečnitelná)
§ 10 odst. 1 písm. a) (příležitostný nájem)	Možnost uplatnit osvobození podle § 10 odst. 3 písm. a) max. příjem 50 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

3.2.3 § 9 – příjmy z nájmu

Pro úplnost je třeba se zabývat i tím, zda a za jakých podmínek klasifikovat těžební činnost jako nájem. To samo o sobě není možné (k tomu slouží zejména § 7). Za situace, kdy však osoba disponuje těžebním zařízením, které pronajímá za účelem těžby, je možné si za tuto činnost nechat vyplácet namísto zákonné měny právě kryptoměnu. V principu se tak jedná o nepřímou těžbu, která je zdaněna v režimu nájmu.

Daňovým výdajem u příjmů z nájmu jsou podle § 9 odst. 3 výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Pokud nejsou uplatněny prokazatelně vynaložené náklady, je možné uplatnit výdaje procentem z příjmů podle ZoDP. Zde je možné rozlišit dvě situace, které však mají v důsledku stejný efekt. Pokud bude těžební zařízení zařazeno do obchodního majetku pronajímatele (podrobnosti ohledně obchodního majetku viz dále), bude se jednat o příjem z nájmu podle § 7 odst. 2 písm. b) ZoDP, a bude tedy možné uplatnit výdaje procentem z příjmů podle § 7 odst. 7 písm. c) ZoDP ve výši 30 % příjmů až do částky 600 000 Kč. V opačném případě půjde o nájem podle § 9 odst. 1 písm. a) ZoDP (pokud nepůjde o příležitostný nájem podle § 10 odst. 1 písm. a) ZoDP) a bude tedy možné uplatnit výdaje procentem z příjmů podle § 9 odst. 4 ZoDP ve výši rovněž 30 % příjmů až do částky 600 000 Kč. Výše uvedené shrnuje následující tabulka:

Tabulka 5 – Výdaje procentem z příjmů podle ZoDP (nájem)

Typy příjmů	Výdaje procentem z příjmů podle ZoDP	
§ 7 odst. 2 písm. b) (obchodní majetek)	§ 7 odst. 7 písm. c)	30 % z příjmů Max. 600 000 Kč
§ 9 odst. 1 písm. b)	§ 9 odst. 4	30 % z příjmů Max. 600 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Obchodní majetek

Obchodní majetek je podle § 4 odst. 4 ZoDP pro účely daně z příjmů fyzických osob část majetku poplatníka, o které bylo nebo je účtováno nebo ta část majetku, která byla nebo je uvedena v daňové evidenci. Účtování je možné u fyzických osob pominout, neboť takových fyzických osob, kterým § 1 odst. 2 písm. d) a § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZÚ“), ukládá povinnost vést účetnictví, je velmi malé množství. Daňová evidence podle § 7b ZoDP se pak týká pouze činností spadajících pod samostatnou činnost podle § 7 ZoDP.

Paušální daň

V případě příjmu z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku podle § 7 odst. 2 písm. b) ZoDP existuje možnost rovněž využít režim paušální daně. Postup výpočtu bude shodný jako u paušální daně pro § 7 odst. 1 písm. b) ZoDP podle podkapitoly 3.2.1. Vzhledem k tomu, že se liší výše výdajů procentem z příjmů, bude výsledné určení rozhodného příjmu pro jednotlivá pásma odlišné.

Podle § 7 odst. 7 písm. c) ZoDP jsou uznatelné výdaje procentem z příjmů ve výši 30 % do max. 600 000 Kč. Pokud by příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku byly zároveň jedinými příjmy poplatníka, potom by se pásmo určilo podle § 2a odst. 5 písm. a) bod 1. ZoDP, § 2a odst. 5 písm. b) bod 1 ZoDP a podle § 2a odst. 5 písm. c) ZoDP. Oproti samostatné těžbě kryptoměn není v tomto případě paušální daň tak výhodná. Konkrétní výše hraničních příjmů pro tento příklad jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka 6 – Určení výše paušální daně pro nájem majetku zařazeného do obchodního majetku podle § 7 odst. 2 písm. b) ZoDP

Rozhodný příjem	Pásmo	Celková platba
Max. 1 000 000 Kč	I. pásmo	8 716 Kč
Max. 1 500 000 Kč	II. pásmo	16 745 Kč
Max. 2 000 000 Kč	III. pásmo	27 139 Kč
Více než 2 000 000 Kč	Paušální daň nelze pro tento příjem využít	————

zdroj: vlastní zpracování

Živnostenské oprávnění

V kontextu nájmu těžebního zařízení nebo těžebního výkonu se autor domnívá, že není nutné disponovat živnostenským oprávněním. V režimu § 9 ZoDP je to prakticky vyloučeno (živnosti jsou určeny pro činnosti spadající pod § 7 ZoDP. V případě, že by šlo o nájem obchodního majetku podle § 7 odst. 2 písm. b), rovněž není třeba mít živnostenské podnikání. To autor vyvozuje ze systematiky zákona, kdy § 7 odst. 2 písm. b) ZoDP je speciální vůči § 7 odst. 1 písm. b) ZoDP. Je systematicky vyčleněno tak, aby bylo zřejmé, že u něj se povinnost mít živnost neuplatňuje.

3.2.4 Kdy vzniká daňová povinnost?

Vzhledem k tomu, že kryptoměna není vnímána jako peníze, ale jako nehmotná movitá věc, „**při získání kryptoměny těžbou nedochází ke vzniku zdanitelného příjmu.**“⁸⁵ To přitom plyne z ustálené soudní praxe. Za příjem se podle ní považuje pouze „skutečné zvýšení majetku poplatníka“⁸⁶. Kryptoměny jsou sice aktivy daného těžaře, v daném případě však nejde o zdanitelný příjem. Za matoucí lze rovněž považovat skutečnost, že odměna za těžbu kryptoměn není postavena na jisto, nýbrž je založena na určité náhodě, že se těžaři podaří validovat transakci jako prvnímú.⁸⁷ Proto příjmy, které vstupují do základu daně, nejsou

⁸⁵ Informace k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin) [online]. s. 10.

⁸⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 11. 2010, č. j. 8 Afs 10/2010-97.

⁸⁷ Bočánek, M. *Regulace a zdanění virtuálních měn v zemích Evropské unie*. 2018, Rigórní práce, Masarykova univerzita, s. 88.

přímo kryptoměny, nýbrž až příjmy z realizace zdanitelného příjmu, tedy příjmy získané směnou nebo prodejem kryptoměny jakožto nehmotné movité věci. Tento závěr je kriticky zhodnocen v podkapitole 6.1.2, neboť z těžby kryptoměn tento závěr dělá činnost, která se naprosto liší od činností ostatních.

Směna

Směnou se rozumí směna nepeněžních plnění mezi dvěma subjekty. Minimálně jedna strana disponuje kryptoměnou, druhá strana může poskytovat zboží, službu nebo jinou kryptoměnu. Příjmy peněžní i nepeněžní jsou jakožto předmět daně považovány na základě § 3 odst. 2 ZoDP. V průběhu transakce dojde k jejímu ocenění, čímž vznikne zdanitelné plnění. Podle Generálního finančního ředitelství se zdaňuje „*příjem dosažený vzájemnou směnou v tom zdaňovacím období, ve kterém bylo příjmu dosaženo.*“⁸⁸ V souladu s § 2 ZoOM se majetek a služby oceňují **obvyklou cenou**. V odůvodněných případech, kdy nelze určit obvyklou cenu, se oceňuje **tržní hodnotou**.

Prodej

V případě směny kryptoměny za zákonnou měnu nejde o směnářenskou činnost, neboť tato transakce nenaplnuje znaky směnářského obchodu (nejde o bankovky, mince, bezhotovostní peněžní prostředky, ...).⁸⁹ Příjem se zdaňuje jako příjem z prodeje nehmotné movité věci.⁹⁰ To se naopak liší od přístupu v případě daně z přidané hodnoty, u které je prodej kryptoměn za směnářenskou činnost považován. To bude zmíněno v dalších částech této práce.

Darování

Daňovou událostí je i darování. Jedná se o bezúplatný příjem podle § 10 odst. 1 písm. n) ZoDP – v takovém případě nejde o osvobozený příjem. V případě § 10 odst. 3 písm. c) ZoDP jsou vymezeny situace, kdy dochází k osvobození takových příjmů od daně (příbuzní v linii přímé i vedlejší, rodinné fundace, obmyšlení svěřenských fondů, osoby žijící ve

⁸⁸ *Informace k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin)* [online]. s. 11.

⁸⁹ § 2 zákona č. 277/2013 Sb., o směnářské činnosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁰ *Informace k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin)* [online]. s. 14.

společné domácnost). V bodě 5. tohoto ustanovení je však limit pouze 50 000 Kč (bezúplatné příjmy nabyté příležitostně).⁹¹ Částka převyšující 50 000 Kč tak musí být zdaněna. Daň odvádí obdarovaný, nikoli dárce (těžař). Podle § 10 odst. 5 ZoDP je výdajem cena, která se určí na základě § 2 ZoOM.

Z toho, že daň odvádí obdarovaný, lze vyvodit závěr, že těžař nebude moci uplatnit za normálních okolností daňově uznatelné náklady, neboť v případě darování těžař neposkytuje zdanitelné plnění, a tudíž tyto náklady nejsou daňově účinné. V případě, že by obdarovaný chtěl následně takto nabytou kryptoměnu prodat, je výdajem cena kryptoměny při jejím nabytí určená opět podle § 2 ZoOM.

3.2.5 Novela osvobození od daní z příjmů

V průběhu psaní této práce došlo na základě zákona č. 32/2025 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti digitalizace finančního trhu a financování udržitelnosti⁹² (také jen „**Novela**“) k novelizaci ZoDP v rozsahu daňového osvobození kryptoměn a k signifikantní změně v přístupu ke zdanění těchto aktiv. Dotýká se ale tato změna těžby kryptoměn? Na tuto otázku práce odpoví v následujících odstavcích. Nejprve bude krátce shrnuto, co Novela přináší.

Novela změnila přístup ke kryptoměnám tak, že je významně přiblížila cenným papírům. O cenné papíry se však nejedná, pouze osvobození od daně je v tomto ohledu koncipováno stejným způsobem. Byl zaveden hodnotový a časový test. **Hodnotový test** podle § 4 odst. 1 písm. zj) ZoDP osvobozuje „*příjmy z úplatného převodu kryptoaktiva s výjimkou elektronického peněžního tokenu, pokud jejich úhrn u poplatníka nepřesáhne ve zdaňovacím období částku 100 000 Kč*“; toto osvobození se však nevztahuje „*na příjmy z kapitálového majetku a na příjmy z úplatného převodu kryptoaktiva, které je nebo bylo zahrnuto do obchodního majetku, a to*

⁹¹ § 10 odst. 3 písm. c) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹² Zákon č. 32/2025 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti digitalizace finančního trhu a financování udržitelnosti, ve znění pozdějších předpisů.

do 3 let od ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti“.⁹³

Příjmy z úplatného převodu kryptoaktiva jsou vnímány jako samostatná kategorie (nejsou spojeny do jedné skupiny s akciemi jako je to u hodnotového testu podle § 4 odst. 3 ZoDP), lze tedy osvobodit ve stejném zdaňovacím období až 100 000 Kč v rámci příjmů z úplatného převodu cenných papírů podle § 4 odst. 1 písm. t) ZoDP.

Novela zavádí u kryptoměn i **časový test**. Ten je stejně jako u cenných papírů na dobu 3 let. Pokud je naplněn některý z předpokladů podle § 4 odst. 1 písm. zk) ZoDP, je prodej takto držených kryptoaktiv osvobozen od daně. I zde je však zmíněno, že se osvobození nevztahuje na situace, kdy bylo kryptoaktivum „**zahrnuto do obchodního majetku, a to do 3 let od ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti**“.⁹⁴ Lze přitom vzhledem ke stejné zákonné dikci předpokládat, že stejně jako u cenných papírů nebude možné ani u kryptoaktiv kombinovat hodnotový a časový test. U akcií totiž platí, že pokud je překročen hodnotový test, daní se úplně všechny příjmy vyjma těch, které splňují časový test. Zároveň nelze selektivně použít hodnotový test a časový test dle potřeby. Vyhodnocuje se prvně hodnotový, a až následně časový test.⁹⁵

Za zdaňovací období je pak možné na základě časového testu osvobodit pouze 40 000 000 Kč počítáno jako úhrn všech příjmů podle § 4 odst. 1 písm. q), u) a zk). Co tuto částku přesahuje, není v poměrné části osvobozeno. Novelu v oblasti kryptoaktiv shrnuje následující tabulka:

⁹³ § 4 odst. 1 písm. zj) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁴ § 4 odst. 1 písm. zk) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁵ Pokyn č. GFR D-59 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů [online]. *Generální finanční ředitelství*. 21. 12. 2022 [cit. 17. 2. 2025]. https://financ-nisprava.gov.cz/assets/cs/prilohy/d-sprava-dani-a-poplatku/Pokyn_GFR-D-59.pdf

Tabulka 7 – Osvobození kryptoaktiv od daní z příjmů podle Novely

Typ testu	Pravidlo uplatnění	Limit osvobození	Následek Překročení limitu
Hodnotový test § 4 odst. 1 písm. zj)	Mimo obchodní majetek	Max. 100 000 Kč úhrn příjmů podle § 4 odst. 1 písm. zj)	Ztráta osvobození v celém rozsahu
Časový test § 4 odst. 1 písm. zk)	Doba mezi nabytím a úplatným převodem kryptoaktiva delší než 3 roky, Mimo obchodní majetek	Max. 40 000 000 Kč úhrn příjmů podle § 4 odst. 1 písm. q), u) a zk)	Částka přesahující limit je daněna jako dílčí příjmy v poměru částí

Zdroj: vlastní zpracování

Novela a těžba kryptoměn

Novela se zcela jistě jeví jako průlomová a kryptoaktiva lze více než kdykoli dříve vnímat jako investiční nástroj. Z pohledu těžby se však patrně revoluce nekoná. Textace zákona přímo vylučuje aplikaci jednotlivých ustanovení na kryptoaktiva, která jsou zahrnuta v obchodním majetku. **Obchodním majetkem poplatníka daně z příjmů fyzických osob** se v kontextu daní z příjmů podle § 4 odst. 4 ZoDP rozumí taková část majetku, o které bylo nebo je účtováno anebo je nebo byla anebo je uvedena v daňové evidenci. Jedná se o majetek poplatníka s příjmy podle § 7 ZoDP.⁹⁶ To ostatně plyne i z § 7 odst. 13 ZoDP ve spojení s § 4 odst. 4 ZoDP. V případě provádění těžby v režimu § 7 ZoDP tedy nelze uvažovat o aplikaci Novely, neboť v případě samostatné činnosti půjde vždy o obchodní majetek.

Jako problematický lze v názorech finanční správy vnímat vztah těžby kryptoměn a § 10 ZoDP. Lze zde totiž vidět vnitřní rozpor. Jak již bylo řečeno výše, finanční správa patrně připouští, že je možné provádět těžbu kryptoměn v režimu § 10 ZoDP, zároveň však nelze jednotlivá ustanovení § 10 ZoDP (s výjimkou příležitostného nájmu podle § 10 odst. 1 písm. a)) na tuto činnost uplatnit. Pokud je však možné provádět

⁹⁶ Pelc, V. *Daně z příjmů*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 66.

přímou těžbu kryptoměn mimo § 7 ZoDP, je možné disponovat vytěženou kryptoměnou mimo obchodní majetek podle § 4 odst. 4 ZoDP, a tudíž je zde prostor pro aplikaci osvobození v podobě hodnotového a časového testu v souladu s Novelou. Autor se však s tímto výkladem neztotožňuje, podle něj je spíše na místě rozporovat názor finanční správy a možnost uplatnění § 10 ZoDP.

Otázkou je, zda je možné aplikovat Novelu na příležitostný nájem podle § 10 odst. 1 písm. a). V takovém případě by totiž existovala možnost využít jak osvobození podle § 10 odst. 3 písm. a), tak časový a hodnotový test. Hodnotový test by patrně měl mít vzhledem ke své specialitě přednost.

Na lukrativnosti díky Novele patrně roste nájem podle § 9 ZoDP. V případě, že je pronajato těžební zařízení nebo těžební výkon a kryptoměna je poskytována jako protiplnění, je možné použít časový i hodnotový test, neboť podle Komentáře k ZoDP⁹⁷ se za obchodní majetek nepovažuje majetek sloužící k dosahování příjmů z nájmu podle § 9 ZoDP. Jedná se sice o nepřímou těžbu, jde nicméně o potenciální nástroj legální daňové optimalizace v budoucnu.

3.2.6 Daňové odpisy

Pokud má těžář možnost snížit základ daně o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení v souladu s § 7 odst. 3 ZoDP (resp. § 9 odst. 3 ZoDP v případě nájmu) a § 23 odst. 3 písm. b) bod 3. ZoDP, může uplatnit i daňové odpisy podle § 30 ZoDP. Zde se zákon odkazuje na přílohu č. 1 ZoDP, na základě které je možné zařadit těžební zařízení do odpisové skupiny 2 (patrně položka 2-59, neboť se zejména v případě ASICs bude jednat o stroj pro speciální účel). Minimální doba odpisování je tedy 5 let.

Podle § 30 odst. 2 „*poplatník provádí rovnoměrné (§ 31) nebo zrychlené odpisování (§ 32). Způsob odpisování pro každý nově pořízený hmotný majetek stanoví odpisovatel, s výjimkou uvedenou v odstavci 10, a nelze jej změnit po celou dobu jeho odpisování.*“⁹⁸ Pro rovnoměrné odpisy podle § 31 ZoDP odst. 1 písm. a) platí pro odpisovou skupinu 2 následující maximální roční odpisové sazby:

⁹⁷ Pelc. *Daně z příjmů*.

⁹⁸ § 30 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka 8 – Maximální roční odpisové sazby pro odpisovou skupinu 2

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
2	11	22,25	20

Zdroj: vlastní zpracování

Rovnoměrné odpisy těžebního zařízení se vypočítají následovně:

$$\text{roční odpis} = \frac{\text{vstupní cena} \times \text{roční odpisová sazba}}{100}$$

Pro zrychlené odpisy hmotného majetku podle § 32 jsou pro odpisovou skupinu 2 stanoveny tyto koeficienty:

Tabulka 9 – Koeficienty pro zrychlené odpisování pro odpisovou skupinu 2

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
2	5	6	5

Zdroj: vlastní zpracování

Zrychlené odpisy jsou na výpočet složitější, liší se u nich výpočet pro první rok odpisování (§ 32 odst. 2 písm. a) ZoDP) a další roky odpisování (§ 32 odst. 2 písm. b) ZoDP, přičemž je nutné každý rok počítat vzhledem k zůstatkové ceně zvlášť):

$$\text{1. rok odpisování} = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{koeficient pro první rok}}$$

$$\text{další roky odepisování} = \frac{2 \times \text{zůstatková cena}}{\text{koeficient pro daný rok} - \text{rok odepisování}}$$

3.3 Problematika daní z příjmů právnických osob

Doposud se text týkal primárně fyzických osob. U právnických osob je těžba z pohledu ZoDP vcelku jednoznačná. I zde platí, že vytěžená kryptoměna jako výsledek těžby není zdanitelným příjmem. Ke zdanitelnému příjmu dochází až jejich prodejem, směnou či darováním, což bude

předmětem daně podle § 18 odst. 1 ZoDP. Na právnické osoby se však nevztahují časový ani hodnotový test podle Novely, paušální daň ani výdaje procentem z příjmů. Naopak u nich lze uplatnit daňové odpisy těžebního stroje pro snížení základu daně podle § 23 odst. 3 písm. b) bod 3. ZoDP.

Nad rámec fyzických osob lze u právnických osob hovořit o účtování o kryptoměnach a jejich ocenění.⁹⁹ Právnická osoba, která vytěží kryptoměnu, s ní zachází jako se zásobou vlastní výroby, tj. výrobky. To se liší od nákupu kryptoměny, neboť potom by o nich účetní jednotka účtovala v rámci zásob nebo zboží.¹⁰⁰ Na základě tohoto zařazení v účetnictví pak lze ocenit kryptoměnu podle § 25 odst. 1 písm. c) a d) ZÚ, a to vlastními náklady. Mnohé zdroje¹⁰¹ (finanční správa tuto variantu nezmiňuje¹⁰²) uvádějí i možnost ocenit vytěžené kryptoměny v souladu s § 25 odst. 1 písm. h) a i) ZÚ, což inklinuje k možnosti o kryptoměnach účtovat v případě těžby v rámci nehmotného majetku. Ty stejné zdroje však takovou účetní variantu nezmiňují, zmiňují pouze účtování v zásobách. I u nehmotného majetku se však podle § 25 odst. 1 písm. i) ZÚ oceňuje vlastními náklady.

Vlastními náklady se podle § 25 odst. 5 písm. c) ZÚ myslí „*přímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost, popřípadě i přiřaditelné nepřímé náklady, které se vztahují k výrobě nebo k jiné činnosti; do přímých nákladů se zahrnuje pořizovací cena materiálu a jiných spotřebovaných výkonů a další náklady, které vzniknou v přímé souvislosti s danou výrobou nebo jinou činností*“¹⁰³. I zde tak půjde především o elektřinu, daňové odpisy a náklady na zaměstnance.

⁹⁹ Účtování o vytěžených kryptoměnach se práce věnuje pro přehlednost až zde, nicméně účtování se týká i všech fyzických osob, které lze považovat za účetní jednotky podle § 1 odst. 2 písm. d), e) a f) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁰ Suchan, S. Zdanění kryptoměny - 1. díl. *Účetní a daň*. 2022, č. 10.

¹⁰¹ Hanych, Drgová, Gremlica. *Zdanění kryptoměny*.; Suchan. *Zdanění kryptoměny - 1. díl*.

¹⁰² *Informace k daňovému posouzení transakcí s kryptoměny (např. bitcoin)* [online].

¹⁰³ § 25 odst. 5 písm. c) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

3.3.1 Oceňovací techniky úbytku

U stejného druhu zásob (zde u kryptoměn stejného druhu v rámci jednotlivých analytických účtů) lze použít „i ocenění cenou, která vyplyne z ocenění jejich úbytků cenou zjištěnou váženým aritmetickým průměrem nebo způsobem, kdy první cena pro ocenění přírůstku majetku se použije jako první cena pro ocenění úbytku majetku.“¹⁰⁴ Tyto metody ocenění mají smysl zejména v případě obchodování s kryptoměnami ve smyslu nákup-prodej. ZÚ nicméně nabízí tuto variantu i pro těžbu kryptoměn. Vzhledem k volatilitě cen elektřiny a často nespécificky dlouhé době potřebné k vytěžení kryptoměny, mohou být tyto metody vhodné i pro těžaře. Jejich zvolení má dopad na výsledek hospodaření (jedná se o ocenění vyskladněných zásob – tedy o ocenění nákladů prodeje) a v důsledku i na daňovou povinnost.

Při výběru oceňovací metody je důležité brát v potaz, že podle zásady stálosti metod účetnictví je povinnost zachovat metody účtování, oceňování a odpisování jednotlivých položek v rámci zúčtovacího období vždy stejné. Nelze tedy samovolně metody ocenění střídat k optimalizaci daňového zatížení v průběhu zúčtovacího období, a dokonce i mezi obdobími je možné tyto metody měnit jen v případě změny podnikání nebo z důvodu zpřesnění věrného zobrazení účetnictví.¹⁰⁵

Metoda „First-in, first-out“ (FIFO)

Metoda FIFO je založená na časové souslednosti nabytí jednotlivých „kusů“ kryptoměn. V případě prodeje kryptoměn je vyskladněna vždy ta kryptoměna, která byla nabyta/vytěžena jako první. Při prodeji se uplatní vlastní náklady vynaložené právě na získání této kryptoměny.

Metoda váženého aritmetického průměru (VAP)

Metoda VAP reflektuje váhu (tedy množství) získané kryptoměny a náklady se průměrují za všechny držené kryptoměny stejného druhu. V případě prodeje kryptoměn se náklady pomocí VAP ocení podle následujícího vzorce:

$$\text{Náklady} = \frac{\sum \text{celkových vstupních nákladů} * \text{počet prodávaných krypt.}}{\text{počet držených krypt.}}$$

¹⁰⁴ § 25 odst. 5 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁵ Kovalíková, H. *Vnitřní směrnice pro podnikatele 2023*. Olomouc: ANAG, 2023, s. 26.

3.3.2 Daňové sazby podle ZoDP

ZoDP uvádí sazby daně zvláště pro fyzické osoby (§ 16 ZoDP) a právnické osoby (§ 21 ZoDP). V kontextu těžby kryptoměn jsou stěžejní sazby uvedené v následující tabulce:

Tabulka 10 – Sazby daně v kontextu těžby kryptoměn pro fyzické a právnické osoby podle ZoDP

Sazby pro fyzické osoby podle § 16 ZoDP	
Sazba	Část základu daně
15 %	Pro část základu daně do 36násobku průměrné mzdy ¹⁰⁶
23 %	Pro část základu daně přesahující 36násobek průměrné mzdy
Sazba pro právnické osoby podle § 21 ZoDP	
Sazba	Část základu daně
21 %	Sazba se uplatní na celý základ daně

Zdroj: vlastní zpracování

Sazba pro fyzické osoby se progresivně zvýší v případě velmi nadprůměrných příjmů, kdežto sazba pro právnické osoby je v případě těžby vždy stejná. V případě těžby kryptoměn zároveň nelze uvažovat o srážkové dani podle ZoDP.

3.4 Problematika daně z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) je daň harmonizovaná na úrovni Evropské unie (dále jen „EU“), a to Směrnicí 2006/112/ES – společný systém Evropské unie daně z přidané hodnoty, ve znění pozměňujících směrnic (dále jen „Směrnice“). Tuto Směrnici do českého práva implementuje zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoDPH“).

Přístup ke kryptoměnám se zásadním způsobem liší od přístupu daní z příjmů podle ZoDP. U daní z příjmů aplikační praxe vychází z předpokladu, že kryptoměny jsou nehmotné movité věci. To však u DPH

¹⁰⁶ 36násobek průměrné mzdy pro rok 2025 činí 1 676 052 Kč.

neplatí. V rámci rozhodovací praxe Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) se prosadil sjednocující rozsudek Soudního dvora ze dne 15. 10. 2022 ve věci C-264/14 (*Skatteverket v. David Hedqvist*), který se týkal předběžné otázky týkající se výkladu čl. 2 odst. 1 písm. c)¹⁰⁷ a čl. 135 odst. 1 písm. d) až f)¹⁰⁸ Směrnice. SDEU v tomto rozsudku uvedl následující pro tuto práci zásadní závěry týkající se Směrnice (informace v následujících odrážkách jsou čerpány z analyzovaného rozsudku¹⁰⁹):

- Pokud virtuální měny byly účastníky transakce akceptovány jako alternativní platidlo k zákonným platidlům a nemají jiný účel než účel platidla, představují finanční operace.
- Plnění, která spočívají ve směně různých platidel, nespadají pod pojem „dodání zboží“ stanovený v čl. 14 Směrnice, neboť tato plnění představují „poskytnutí služby“ ve smyslu článku 24 Směrnice.
- Pokud existuje přímá souvislost mezi poskytnutou službou a protihodnotou, kterou obdržela osoba povinná k dani, podléhá toto poskytnutí služby DPH.
- Plnění podle čl. 2 odst. 1 písm. c) Směrnice jsou ta, která spočívají ve směně tradičních měn za jednotky virtuální měny „bitcoin“ a naopak a uskutečňují se oproti zaplacení určité částky odpovídající marži, kterou představuje rozdíl mezi cenou, za kterou dotyčný poskytovatel měnu nakoupil, a cenou,

¹⁰⁷ Čl. 2 odst. 1 písm. c) Směrnice: Předmětem DPH jsou tato plnění: poskytnutí služby za úplatu uskutečněné v rámci členského státu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková.

¹⁰⁸ Čl. 135 odst. 1 písm. d) až f) Směrnice: Členské státy osvobodí od daně tato plnění:

- d) činnosti včetně sjednávání týkající se vkladových a běžných účtů, plateb, převodů, pohledávek, šeků a dalších převoditelných cenných papírů, s výjimkou vymáhání pohledávek;
- e) činnosti včetně sjednávání týkající se oběživa, bankovek a mincí používaných jako zákonné platidlo, kromě sběratelských předmětů, jako jsou zlaté, stříbrné nebo jiné kovové mince anebo bankovky, které se obvykle nepoužívají jako zákonné platidlo nebo které jsou předmětem numismatického zájmu;
- f) činnosti včetně sjednávání, avšak vyjma řízení a správu, týkající se akcií, podílů na společnostech nebo sdruženích, dluhopisů a jiných cenných papírů, kromě dokladů zakládajících právní nárok na zboží a práv nebo cenných papírů uvedených v čl. 15 odst. 2.

¹⁰⁹ Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. 10. 2015 ve věci C-264/14.

- za kterou ji prodává svým zákazníkům, a tato plnění představují poskytnutí služby za úplatu.
- Toto plnění představuje plnění osvobozené od DPH podle čl. 135 odst. 1 písm. e) Směrnice.
 - Čl. 135 odst. 1 písm. d) a f) Směrnice nelze na dané poskytování služeb aplikovat.

Otázka osvobození od DPH byla v tomto případě vyřešena podřazením pod čl. 135 odst. 1 písm. e) Směrnice. Ačkoli by měl být tento sjednocující rozsudek závazný pro praxi v celé EU, „jednotlivé země u transakcí virtuálních měn uplatňují rozdílné pohledy na osvobození od DPH.“¹¹⁰ K tomu jsou členské státy oprávněny na základě čl. 288 Smlouvy o fungování Evropské unie, který říká, že „směrnice je závazná pro každý stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům.“¹¹¹

Problematický je fakt, že kryptoměny nejsou svými uživateli používány jen jako alternativní peněžní prostředek, nýbrž se s nimi zachází jako s komoditou. To má za následek určitou neaktuálnost tohoto rozhodnutí, na což je již dlouhou dobu upozorňováno.¹¹² V době psaní této práce je rozhodnutí již téměř 10 let staré, a je tedy na místě se ptát, zda je tento názor nadále akceptovatelný. DPH je nakonec vždy posuzováno podle povahy dané transakce, podle autora je však sjednocující rozhodnutí v současnosti nedostatečné. To ostatně vede k vysoce odlišné aplikaci rozsudku Soudního dvora ve věci C-264/14 v praxi v rámci jednotlivých členských států.¹¹³

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-264/14 zároveň nic neříká o těžbě kryptoměn, pouze hovoří o charakteru kryptoměn a určuje základní rámec, jak s nimi zacházet. Těžbě kryptoměn se bude věnovat následující text.

3.4.1 DPH a těžba kryptoměn

Předmět DPH je vymezen v § 2 ZoDPH. Definičními znaky jsou dodání zboží nebo poskytnutí služby za úplatu jiné osobě. Tuto definici těžba

¹¹⁰ Bočánek. *Regulace a zdanění virtuálních měn v zemích Evropské unie*, s. 41.

¹¹¹ Čl. 288 Smlouvy o fungování Evropské unie.

¹¹² Hanych, Drgová, Gremlica. *Zdanění kryptoměn*, s. 15.

¹¹³ Bočánek. *Regulace a zdanění virtuálních měn v zemích Evropské unie*.

kryptoměn splňuje (verifikace transakcí lze považovat za poskytování služby). Těžba kryptoměn i přesto podléhat DPH nebude, neboť ustálená judikatura SDEU jako další podmínku stanovuje nutnost přímé souvislosti mezi poskytnutým plněním a přijatou protihodnotou, a to v rámci právního vztahu.¹¹⁴ Přitom je nutné každý případ posuzovat jednotlivě, neboť vzhledem k charakteru kryptoměn, tedy vzhledem k otevřenosti blockchainové sítě, pseudoanonymitě těžaře a nahodilosti těžby, není možné v obecné rovině stanovit, zda bude těžba kryptoměn podléhat DPH nebo ne.¹¹⁵

Zajímavé je rovněž poukázat na fakt, že Směrnice nijak nezmiňuje, kdo by měl protiplnění poskytovat. Je tedy možné v souladu s čl. 73 Směrnice, že příjemce služby se bude lišit od osoby, která bude za tuto službu poskytovat protiplnění. Za takové plnění by bylo možné považovat i vytěžení nových kryptoměn. Závěry Komise pro DPH jsou dlouhodobě poměrně nejednoznačné a nabízejí do jisté míry odlišné závěry.¹¹⁶ Working paper No 892 VAT byl sice publikován v roce 2016, praxe se však od té doby významně nezměnila, což dokládají například Pokyny vyplývající ze zasedání výboru pro DPH v roce 2024¹¹⁷. Tyto závěry shrnuje následující tabulka:

¹¹⁴ Věc C-310/11: Stanovisko generální advokátky J. Kokott přednesené dne 13 září 2012 [online]. *Soudní dvůr Evropské unie*. 13. 9. 2012 [cit. 21. 2. 2025].

<https://next.codexis.cz/evropska-judikatura/ES20721>

¹¹⁵ Working paper No 892 VAT Committee – CJEU Case law [online]. *VAT Committee*. 4. 2. 2024 [cit. 28. 2. 2025]. <https://circabc.europa.eu/sd/a/add54a49-9991-45ae-aac5-1e260b136c9e/892%20-%20CJEU%20Case%20C-264-14%20Hedqvist%20-%20Bitcoin.pdf>

¹¹⁶ Ibid.

¹¹⁷ Guidelines resulting from meetings of the VAT Committee [online]. *VAT Committee*. 10. 7. 2024 [cit. 14. 3. 2025]. https://taxation-customs.ec.europa.eu/document/download/474e7e57-7e01-4de0-ac94-e55537e505ae_en?filename=guidelines-vat-committee-meetings_en.pdf

Tabulka 11 – Těžební aktivity uplatnění výjimek z pohledu Working paper No 892 VAT Committee

Těžební aktivita a její zdanitelnost	Výjimky z DPH
<p><i>Mimo rozsah Směrnice:</i> Pro provedení transakcí na blockchajnu není podmínka, že musí být zaplacen transakční poplatek. To může inklinovat neexistenci přímého spojení mezi těžbou jako službou a protiplněním. Za samotnou činnost těžařům nenáleží právo na odměnu (naprostou většinu času je těžař při své činnosti neúspěšný a za tuto činnost mu nenáleží odměna). Neexistuje zde potom synallagmatický vztah.</p>	
<p><i>Zdanitelné podle Směrnice:</i> Odměna v podobě kryptoměny vyplacené za úspěšnou verifikaci bloku může implikovat protiplnění zdanitelného plnění.</p>	<p><i>Výjimky:</i> Pokud se jedná o zdanitelné plnění podle Směrnice, spadá toto plnění zároveň pod jednu z výjimek, které mají tato plnění od daně osvobodit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle čl. 135 odst. 1 písm. d) (na těžební aktivity se lze dívat jako na aktivity naplňující specifické znaky osvobozeného plnění podle tohoto článku) - podle čl. 135 odst. 1 písm. e) (na těžební aktivity se lze dívat jako na aktivity přímo spojené s měnou)

Zdroj: vlastní zpracování z informací dostupných ve Working paper No 892 VAT Committee – CJEU Case law [online]. VAT Committee. 4. 2. 2024 [cit. 28. 2. 2025]. <https://circabc.europa.eu/sd/a/add54a49-9991-45ae-aac5-1e260b136c9e/892%20-%20CJEU%20Case%20C-264-14%20Hedqvist%20-%20Bitcoin.pdf>

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že neexistuje jednoznačný závěr o tom, jak bude s danou těžební aktivitou nakládáno, a Working paper No 892 jakož i všechny navazující dokumenty jsou tak jen určitá výkladová

východiska. Evropská harmonizace DPH v této oblasti naráží na určité limity. Závěry Komise pro DPH jsou patrně nekonkrétní záměrně tak, aby si členské státy mohly nastavit svou aplikační praxi podle vlastních představ. Z výše uvedeného tak vyplývá, že se práce musí zaměřit na jednotlivé způsoby těžby separátně, v kontextu českého práva a české rozhodovací praxe.

3.4.2 Samostatná těžba kryptoměn

U samostatné těžby nejsou splněny podmínky dostatečné vazby plnění a protiplnění. Z výše uvedeného Generální finanční ředitelství dovozuje závěr, že „uskutečňuje-li osoba povinná k dani pouze těžbu kryptoměny, kterou případně následně smění za zákonné platidlo, zboží nebo služby, **nestává se plátcem** podle § 6 zákona o DPH“¹¹⁸ přičemž pro tento případ „plátce nemá nárok na odpočet daně na vstupu u přijatého zdanitelného plnění, pokud vytěženou kryptoměnu použije za účelem její směny.“¹¹⁹

Tento závěr je jednoznačný do okamžiku nároku na odpočet. Zde se autor domnívá, že zmínka o odpočtu je nadbytečná, neboť dává prostor spekulacím nad jiným užitím kryptoměny a potenciálním užitím odpočtu. Zdroj však takové užití dále nespécifikuje, nehledě na to, že odpočet se týká pouze těch plnění, která spadají pod předmět ZoDPH. Jsou zde však zaměňovány dvě věci dohromady – těžba kryptoměn (jako činnost nespádající pod předmět DPH) a směnárenská činnost, kdy dochází ke směně kryptoměny (jako činnost spadající pod předmět DPH bez nároku na odpočet podle čl. 135 odst. 1 písm. e) Směrnice v souladu s rozsudkem Soudního dvora ve věci C-264/14, resp. podle § 54 odst. 1 písm. i) ZoDPH).

3.4.3 Nájem těžebního zařízení

Pokud vlastník těžebního zařízení pronajme toto těžební zařízení jiné osobě za úplatu, bude se v takovém případě jednat o poskytnutí služby a tato služba bude v takovém případě podléhat DPH.¹²⁰ Tento závěr je založen na skutečnosti, že mezi nájemcem a pronajímatelem existuje smluvní vztah. Tento vztah je v zásadě shodný s nájmem jakéhokoli

¹¹⁸ *Informace k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin)* [online]. s. 6.

¹¹⁹ Ibid.

¹²⁰ Ibid.

jiného aktiva, jen u něj dochází k vyplácení nájemného v podobě vytěžené kryptoměny. Těžbu de facto provozuje nájemce. Místo plnění této služby se řídí podle § 9 odst. 1 a 2 ZoDPH¹²¹ tím, zda je služba poskytována osobě povinné k dani nebo osobě nepovinné k dani. Z pohledu těžby kryptoměn je podle autora zásadní i § 9a, neboť těžba kryptoměn velmi často probíhá v oblastech, kde je levná elektřina, což jsou typicky země odlišné od České republiky. Tuto problematiku ozřejmuje následující tabulka:

Tabulka 12 – Místo plnění služby spočívající v nájmu podle ZoDPH

Ustanovení ZoDPH	Příjemce služby	Místo plnění	Podmínky
§ 9 odst. 1	Osoba povinná k dani	Sídlo povinné osoby (pokud se poskytováno provozovně povinné osoby, potom místo, kde provozovna umístěna)	Ztráta osvobození v celém rozsahu
§ 9 odst. 2	Osoba nepovinná k dani	Sídlo osoby poskytující službu	Částka přesahující limit je daněna jako dílčí příjmy v poměru částí
§ 9a	Osoba povinná k dani, která má sídlo nebo provozovnu ve třetí zemi	Tuzemsko	Musí být splněno: – Místo plnění podle § 9 odst. 1 stanoveno ve třetí zemi – Skutečná potřeba a užití v tuzemsku

Zdroj: vlastní zpracování

Těžební zařízení je povahou hmotná movitá věc. V ZoDPH neexistuje položka osvobozující přímo nájem movité věci. Přenechání zboží k užití jinému je podle § 14 odst. 1 písm. b) ZoDPH poskytnutím služby ve smyslu ZoDPH. To však neumožňuje nijak osvobodit toto plnění. V úvahu

¹²¹ Informace k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin) [online]. s. 6.

přichází § 62 ZoDPH, který osvobozuje dodání zboží, které bylo použito pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, a zboží, u něhož nemá plátce nárok na odpočet daně. Pod zboží však poskytování služby v podobě nájmu movité věci nelze zahrnout.¹²² Lze tedy učinit závěr, že se jedná o zdanitelné plnění s nárokem na odpočet. To ostatně dokládá rozsudek NSS ze dne 14. 6. 2023, č. j. 5 Afs 88/2022-31. Toto rozhodnutí si zaslouží pozornost již kvůli tomu, že v českém prostředí je judikatura v oblasti těžby kryptoměn značně omezená.

Rozsudek NSS 5 Afs 88/2022-31 ze dne 14. 6. 2023

Stěžovatel se kasační stížností domáhal zrušení doměření daně z přidané hodnoty z důvodu neprokázání použití pořízených ASICs pro účely uskutečňování ekonomické činnosti. Stěžovatel podle jeho slov měl nakoupit ASICs, a jejich výpočetní výkon měl následně pronajmout jiné společnosti. Následně uplatnil odpočet daně na základě přijetí služeb a zboží od dodavatelů (nákup ASICs, nájem, elektřina, údržba, ...).

Správce daně zahájil daňovou kontrolu, na základě které dospěl k závěru, že stěžovateli nevzniklo právo na odpočet daně, neboť nedošlo k nájmu výpočetního výkonu, nýbrž k samostatné těžbě. Toto rozhodnutí následně potvrdila soudní soustava včetně NSS. Pro tuto práci jsou stěžejní následující závěry rozhodnutí:

- pronájem výpočetního výkonu je ekonomická činnost, ze které plyne nárok na odpočet daně;
- samostatná těžba kryptoměn je činnost jiná, nikoli ekonomická, a nelze tudíž uplatnit odpočet daně;
- finanční správa je schopna efektivně rozpoznat zastřené jednání a odhalit nezákonný odpočet v oblasti těžby kryptoměn.

Rozsudek tak tvoří v přístupu k DPH dělící čáru mezi těžbou a nájmem v rámci těžby kryptoměn.

3.4.4 Nájem těžebního výkonu

Vedle samotného nájmu těžebního zařízení je možné pronajmout i výpočetní/těžební výkon. To se typicky děje v případě těžby v mining poolu. Generální finanční ředitelství tuto formu těžby **z pohledu DPH**

¹²² § 4 odst. 2. zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

ztotožňuje s nájmem těžebního zařízení,¹²³ což koresponduje s rozhodovací praxí NSS.¹²⁴ Situace následně vypadá tak, že vlastník těžebního zařízení nadále toto zařízení provozuje, ale pro využití výhod, které mining pool nabízí (tedy zejména zvýšení pravděpodobnosti na vytěžení bloku), poskytuje výpočetní výkon poolu (existuje zde nájemní vztah). Mining pool je příjemce vytěžených kryptoměn a v závislosti na podílu poskytnutého výpočetního výkonu přerozdělí tuto kryptoměnu mezi těžáře.

Z pohledu DPH je tento nájemní vztah patrně předmětem DPH, neboť zde existuje smluvní vztah, v rámci něhož lze dovést příčinnou souvislost mezi poskytovanou službou a protiplněním.¹²⁵ Z toho důvodu i zde platí, že se jedná o zdanitelné plnění s nárokem na odpočet. Jak plyne z rozhodnutí NSS 5 Afs 88/2022-31 ze dne 14. 6. 2023¹²⁶, odpočet musí být jednoznačně navázán na náklady na vstupu spojené s přijetím služeb a zboží od tuzemských dodavatelů a ekonomickou aktivitou spočívající v nájmu výpočetního výkonu na výstupu.

3.5 Aplikace daňových předpisů na jednotlivé způsoby těžby

Výše uvedená analýza daňových předpisů nyní poslouží k aplikaci všech teoretických poznatků na jednotlivé způsoby těžby kryptoměn, které byly vymezeny v podkapitole 2.4 takto:

- Těžba na vlastním zařízení
- Nájem těžebního zařízení
- Nájem těžebního výkonu

Pro maximální přehlednost budou použity tabulky, které bude možné následně jednoduše srovnat mezi sebou.

¹²³ *Informace k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin)* [online], s. 6.

¹²⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2023, č. j. 5 Afs 88/2022-31.

¹²⁵ Hanych, M. *Cryptocurrencies and the EU VAT*. 2018, Master thesis, Tilburg University.

¹²⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 5 Afs 88/2022-31.

3.5.1 Těžba na vlastním zařízení

Následující tabulka shrnuje poznatky zjištěné o samostatné těžbě na vlastním těžebním zařízení, tedy situaci, kdy těžař disponuje vlastním těžebním zařízením a používá ho k těžbě kryptoměn. Tabulka není vyčerpávající, je nicméně uceleným zachycením tohoto způsobu těžby z daňového hlediska. Zachycuje zároveň 2 scénáře A a B, které se od sebe v některých částech liší v závislosti na tom, zda těžař disponuje živnostenským oprávněním či nikoli. U problematiky ZoDP se paragrafy myslí ustanovení ZoDP, pokud není stanoveno jinak, a u problematiky ZoDPH se paragrafy myslí ustanovení ZoDPH, pokud není stanoveno jinak.

Tabulka 13 – Aplikace daňových předpisů na těžbu na vlastním zařízení

Problematika ZoDP

	Zákonné ustanovení	Závěr
Typ příjmů	A: § 7 odst. 1 písm. b)	Příjem ze živnostenského podnikání
	B: § 7 odst. 1 písm. c)	Příjem z jiného podnikání, ke kterému třeba živ. opr.
Živnostenské oprávnění	Bod 56 přílohy č. 4 ŽZ	Obecně je naplněna potřeba živ. opr.
Výdaje procentem z příjmů	A: § 7 odst. 7 písm. b)	60 % z příjmů Max. 1 200 000 Kč
	B: § 7 odst. 7 písm. d)	40 % z příjmů Max. 800 000 Kč
Paušální daň	§ 7a a § 2a	ANO
Časový a hodnotový test	-----	NE
Daňové odpisy	§ 30 odst. 2	Rovnoměrné i zrychlené
Ocenění úbytku	§ 25 odst. 5 ZÚ	FIFO i VAP

Problematika ZoDPH

	Zákonné ustanovení	Závěr
Předmět DPH?	§ 2	NE
Je plátce?	§ 6	Jen na základě těžby NE
Je ekonomická činnost?	Dovozeno judikaturou	NE
Osvobození od daně	-----	NE, Není předmětem DPH
Nárok na odpočet	-----	NE, Není předmětem DPH

Zdroj: vlastní zpracování na základě teoretických poznatků

3.5.2 Nájem těžebního zařízení

Následující tabulka shrnuje poznatky zjištěné o nájmu těžebního zařízení, tedy situaci, kdy těžař disponuje těžebním zařízením, ale sám ho k těžbě nepoužívá, nýbrž ho pronajímá. Jako nájem obdrží podíl na vytěžené kryptoměně. Tabulka opět zachycuje 3 scénáře A, B a C, které se liší v závislosti na tom, zda pronajímatel (fyzická osoba) disponuje těžebním zařízením v obchodním majetku či nikoli. U varianty C jde pak o příležitostný nájem. U problematiky ZoDP se paragrafy myslí ustanovení ZoDP, pokud není stanoveno jinak, a u problematiky ZoDPH se paragrafy myslí ustanovení ZoDPH, pokud není stanoveno jinak.

Tabulka 14 – Aplikace daňových předpisů na nájem těžebního zařízení

Problematika ZoDP

	Zákonné ustanovení	Závěr
Typ příjmů	A: § 7 odst. 2 písm. b)	Příjem z nájmu majetku v obchodním majetku
	B: § 9 odst. 1 písm. b)	Příjem z nájmu movitých věcí
	C: § 10 odst. 1 písm. a)	Příjem z příležitostného nájmu
Živnostenské oprávnění	-----	NE
Výdaje procentem z příjmů	A: § 7 odst. 7 písm. c)	30 % z příjmů Max. 600 000 Kč
	B: § 9 odst. 4	30 % z příjmů Max. 600 000 Kč
	C: -----	NE
Paušální daň	§ 7a a § 2a	ANO (pouze pro scénář A)
Časový a hodnotový test	A: -----	NE (obchodní majetek)
	B: § 4 odst. 1 písm. zj) a zk)	ANO
	C: § 4 odst. 1 písm. zj) a zk)	ANO
Daňové odpisy	A: § 30 odst. 2	Rovnoměrné i zrychlené
	B: § 30 odst. 2	Rovnoměrné i zrychlené
	C: § 10 odst. 4	NE
Ocenění úbytku	§ 25 odst. 5 ZÚ	FIFO i VAP

Problematika ZoDPH

	Zákonné ustanovení	Závěr
Předmět DPH?	§ 2	ANO
Je plátce?	§ 6	ANO
Je ekonomická činnost?	Dovozeno judikaturou	ANO
Osvobození od daně	-----	NE
Nárok na odpočet	-----	ANO, není vyloučeno

Zdroj: vlastní zpracování na základě teoretických poznatků

3.5.3 Nájem těžebního výkonu

Nájem těžebního výkonu se z pohledu DPH posuzuje shodně jako nájem těžebního zařízení. Z pohledu ZoDP je posouzení také stejné, shrnující tabulka by byla tedy v tomto případě shodná s Tabulka 14 – Aplikace daňových předpisů na nájem těžebního zařízení.

3.6 Shrnutí kapitoly

V rámci této kapitoly byly zhodnoceny daňové aspekty těžby kryptoměn, a byla tak systematicky zodpovězena první část výzkumné otázky:

Jaké jsou daňové aspekty těžby kryptoměn v České republice?

Jako relevantní byly vymezeny zejména ZoDP a ZoDPH. Z pohledu daní z příjmů fyzických osob se nabízí hned několik způsobů, jak k daním v rámci této problematiky přistupovat, a to zejména na základě způsobu těžby, tedy zda těžba probíhá na vlastním těžebním zařízení, nebo je těžební zařízení či těžební výkon pronajat. Problematická je zejména neexistence přímé právní úpravy. To vede k tomu, že se na těžbu aplikují až na výjimky (např. nově časový a hodnotový test) obecná ustanovení ZoDP a ZoDPH. V praxi to vede ke kostrbatým závěrům, které nejsou navíc konzistentní, což by do budoucna mělo vést k jejich precizaci ze strany finanční správy. Tímto si zároveň autor dovoluje učinit dílčí závěr, že následující hypotéza této práce byla potvrzena:

Výklad právních norem z pohledu finanční správy je v oblasti těžby kryptoměn nekonzistentní a vytváří aplikační problémy.

Z pohledu časového a hodnotového testu lze dle autora čekat určité usměrnění, neboť ze závěrů analýzy vyplývá, že se značně daňově zvýhodňuje nájem oproti samotné těžbě, třebaže samotné uplatnění těchto testů může být v praxi nevýhodné (k tomu viz podkapitola 4.2 této práce).

Z pohledu daní z příjmů se samotná těžba nepovažuje za zdanitelný příjem, za ten je považována až dispozice s kryptoměnou (tedy její prodej, směna, darování, ...). V závislosti na způsobu těžby je však v určitých případech možné na tuto dispozici s kryptoměnou užití daňových odpisů, paušální daně či výdajů procentem z příjmů. V případě nepřímé těžby formou nájmu se za zdanitelný příjem považuje již kryptoměna, která je pronajímateli vyplacena jako nájemné.

Oproti fyzickým osobám je u daní z příjmů právnických osob postup poměrně jednoznačný, neboť neexistují dílčí varianty ve smyslu § 7, § 9 a § 10 ZoDP.

Z pohledu daně z přidané hodnoty je snaha výklad harmonizovat na úrovni EU. To do jisté míry naplňuje sjednocující rozsudek Soudního dvora ve věci C-264/14, který se však zabývá pouhou směnou kryptoměn, nikoli těžbou. Pro DPH je tak v praxi stěžejní, zda existuje právní vztah mezi těžařem a příjemcem služby a zda protiplnění je přímým důsledkem tohoto vztahu. To se v rámci analýzy ukázalo jako problematické, a i 10 let po vydání výše jmenovaného rozsudku je tak diskutabilní, kdy přesně se těžba stává předmětem DPH. V českém prostředí lze jako určitý posun vnímat rozhodnutí NSS 5 Afs 88/2022-31 ze dne 14. 6. 2023¹²⁷, které jasně vytváří rozdílný přístup mezi samostatnou těžbou a nájmem těžebního výkonu.

¹²⁷ Rozsudek Nejvyššího správní soudu, č. j. 5 Afs 88/2022-31.

4 Daňová optimalizace ve světle právní úpravy de lege lata

V návaznosti na analýzu české právní úpravy v oblasti zdanění těžby kryptoměn se nyní práce bude orientovat na zodpovězení druhé části výzkumné otázky:

Jaká řešení jsou de lege lata pro těžbu kryptoměn daňově optimální?

Daňovou optimalizací lze chápat legální způsob, jak efektivně snížit daňovou povinnost v mezích zákona. Je založena na přímém záměru zákonodárců, kteří úmyslně určitou část daňových poplatníků zvýhodňují, nebo na využití zákonných nedostatků, které nebyly zamýšleny. Na tomto místě je však důležité se mít na pozoru, zda se v daném případě nejedná o daňový únik jakožto nelegální aktivitu.¹²⁸ Práce si klade za cíl navrhnout daňově optimální řešení v souladu se zákonem.

Daňová optimalizace byla již dílčím způsobem naznačena i v předchozí části této práce, nyní se ale práce bude zabývat konkrétní aplikací na specifické situace, neboť se při aplikaci obecných norem může optimální řešení v konkrétních situacích lišit. Daňová optimalizace se v této práci omezí pouze na fyzické osoby a bude sestávat ze čtyř částí:

- Výdaje procentem z příjmů a paušální daň;
- Časový test;
- Daňové odpisy;
- Zařazení kryptoměn do obchodního majetku.

Daňová optimalizace je samozřejmě mnohem širší téma, autor zde uvádí pouze ty případy, které podle něj mohou mít významný dopad na daňovou povinnost těžaře, který je fyzickou osobou.

4.1 Výdaje procentem z příjmů nebo paušální daň?

Pokud by se těžař rozhodoval mezi uplatněním výdajů procentem z příjmů a paušální daně, rozhodovat bude vždy plánovaný příjem za zdaňovací období. Rozebrány budou dvě situace: těžba na vlastním zařízení a nájem těžebního zařízení v obchodním majetku (jen u těchto dvou možností je možné uplatnit jak výdaje procentem z příjmů, tak paušální

¹²⁸ Klimešová. *Daňová optimalizace*, s. 47–49.

daň). Modelové situace budou vycházet ze stavu, kdy těžař uplatňuje podle § 35ba ZoDP pouze základní slevu na poplatníka ve výši 30.840 Kč. Zároveň je samostatná činnost těžba kryptoměn/nájem těžebního zařízení jediná činnost, kterou těžař provozuje. Dále je nutné brát v potaz, že povinnost podnikající fyzické osoby vůči státu nespočívá jen v uhrazení daní z příjmů, ale i v odvodech na sociální a zdravotní pojištění, které ve zkoumaných režimech hrají zásadní roli. Paušální daň tyto 3 složky přímo obsahuje, což dokládá Tabulka 2 – Výše měsíčních záloh na paušální daň pro rok 2025. Nemocenské pojištění nebude bráno v potaz, neboť účast na něm je dobrovolná. Při uplatnění výdajů procentem z příjmů musí být odvody na pojistné systémy dopočítány. Pro výpočet budou použity hodnoty roku 2024¹²⁹, neboť pro výpočet je třeba znát průměrnou mzdu za daný rok. Pro správné srovnání budou tedy použity i výše paušální daně pro rok 2024.

Srovnání bude prováděno v pásmu příjmů od 100.000 Kč do 2.000.000 Kč (nad 2.000.000 Kč již nelze uplatnit paušální daň a zároveň lze předpokládat, že s rostoucím příjmem se použití výdajů procentem z příjmů oproti uplatnění výdajů prokazatelně vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmu bude vyplácet méně). Na závěr je ještě nutné dodat, že tato posouzení neberou v potaz, že by mohlo být výhodnější uplatnit výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu podle § 7 odst. 3 ZoDP.

Sociální pojištění bude vypočteno na základě sazby¹³⁰ podle § 7 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona ČNR č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZoSZ**“), a vyměřovací základ bude určen podle § 5b odst. 1 ZoSZ a § 5b odst. 2 písm. a) ZoSZ.

Zdravotní pojištění bude vypočteno na základě sazby¹³¹ podle § 2 odst. 1 zákona ČNR č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZoVZP**“), a vyměřovací základ bude určen podle § 3a odst. 1 ZoVZP a podle § 3a odst. 2 ZoVZP v případě minimálního vyměřovacího základu.

¹²⁹ Česká správa sociálního zabezpečení [online]. *Základní údaje pro rok 2024* [cit. 10. 3. 2025]. Česká správa sociálního zabezpečení. <https://www.cssz.cz/documents/20143/2139966/Přehled+nejdůležitějších+údajů+pro+sociální+zabezpečení+v+roce+2024+%282%29.pdf/79917af3-54ef-9231-9c21-d86176eb0f17>

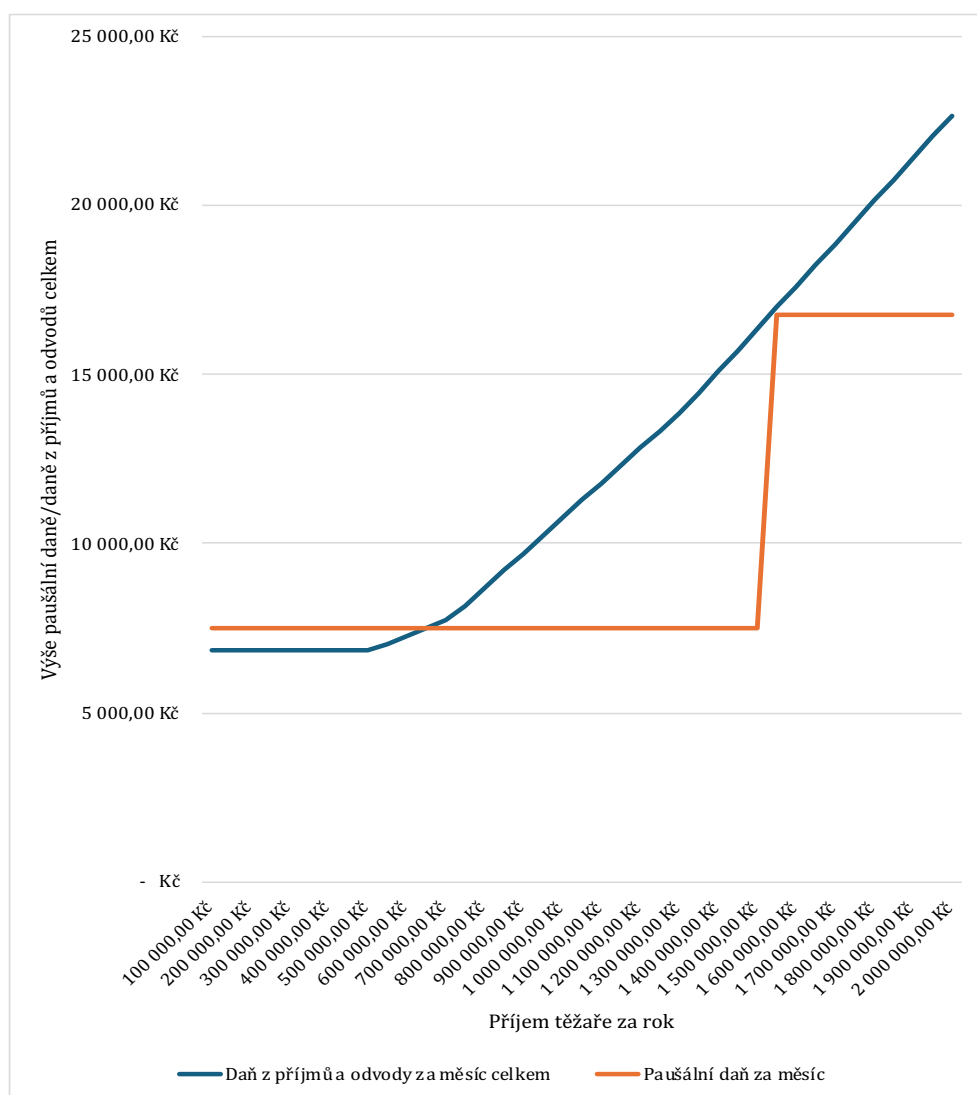
¹³⁰ 29,2 % z vyměřovacího základu za rozhodné období.

¹³¹ 13,5 % z vyměřovacího základu za rozhodné období.

4.1.1 Posouzení těžby na vlastním zařízení

V rámci tohoto posouzení lze na obrázku č. 5 vidět, že se až do ročního příjmu přibližně 650.000 Kč vyplatí použití výdajů procentem z příjmů. Pro větší těžaře se však již vyplatí paušální daň. Správnou volbou mezi těmito typy zdanění je tak možné ušetřit až 8.837 Kč za měsíc (tento rozdíl je přesně na úrovni ročních příjmů ve výši 1.500.000 Kč).

Obrázek 5 – Posouzení výhodnosti aplikace výdajů procentem z příjmů a paušální daně pro samostatnou těžbu kryptoměn podle § 7 odst. 1 písm. b) ZoDP

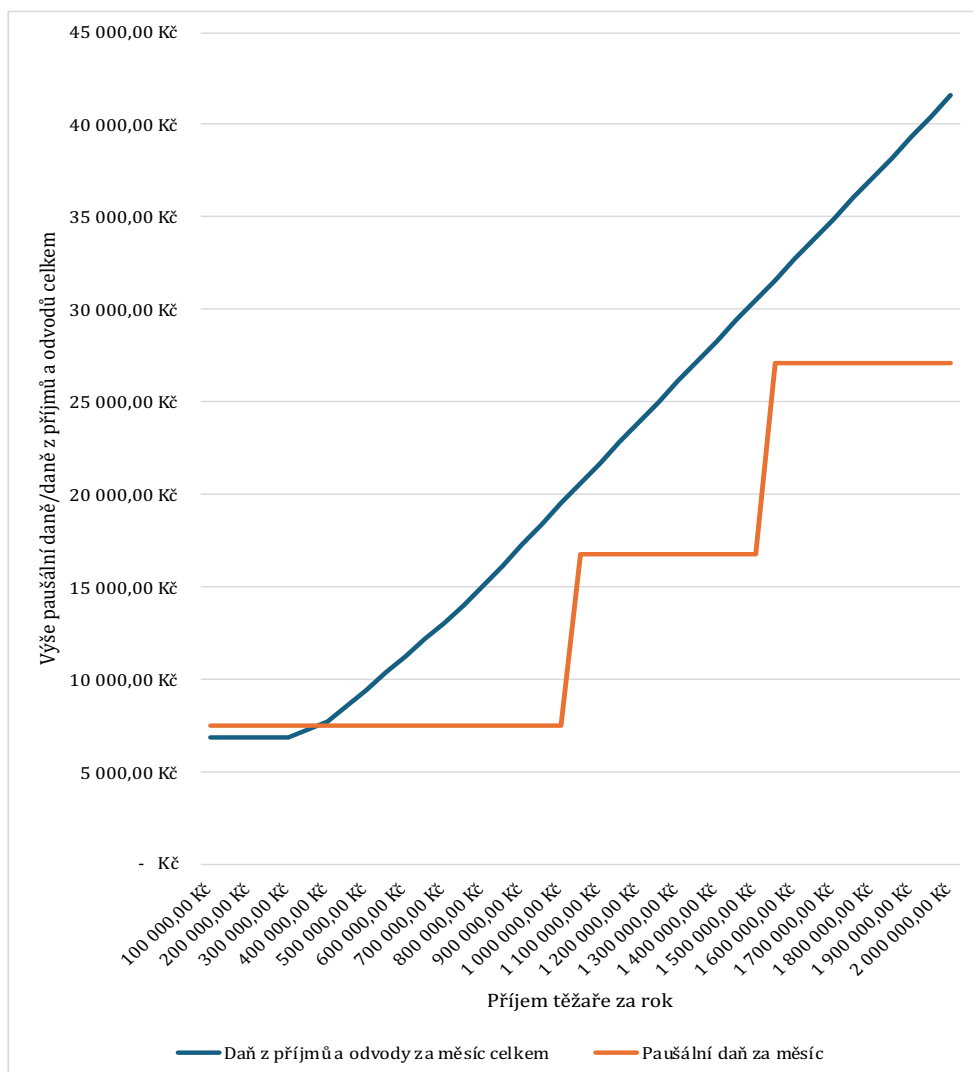

zdroj: vlastní zpracování na základě Přílohy A této práce

4.1.2 Posouzení nájmu těžebního zařízení

Oproti předchozímu posouzení je zde situace velmi odlišná a využití výdajů procentem z příjmů je výhodná jen do ročního příjmu přibližně 400.000 Kč, což lze vidět na obrázku č. 6. To jinými slovy znamená značně nižší možnost praktického užití. Preferovaný způsob zdanění v tomto případě je tedy spíše paušální daň.

Obrázek 6 – Posouzení výhodnosti aplikace výdajů procentem z příjmů a paušální daně pro nájem těžebního zařízení v obchodním majetku podle § 7 odst. 2 písm. b) ZoDP

zdroj: vlastní zpracování na základě Přílohy B této práce

4.1.3 Limity této daňové optimalizace

Zásadním limitem této daňové optimalizace je neznalost výše příjmů za zdaňovací období na jeho počátku. Rozhodnutí je tedy založeno na celé řadě proměnných a to, zda se nakonec rozhodnutí vyplatilo, je záležitostí věcí budoucích. Zároveň doporučení nastíněné v této práci se týká pouze uvedené situace a nelze aplikovat ani zdaleka na ostatní případy. Zejména u nájmu se patrně vyplatí právě uplatnění výdajů prokazatelně vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmu, neboť jen v takovém případě je možné využít např. daňové odpisy nebo efektivněji reagovat na tržní výkyvy. Jako velké pozitivum lze však obecně vnímat sníženou administrativní zátěž.

Problematický je rovněž fakt, že volbu nelze v průběhu zdaňovacího období změnit, což následuje i soudní praxe. Je tak na poplatníkovi si způsob zdanění zvolit, své rozhodnutí však v průběhu zdaňovacího období měnit nemůže a nelze tak činit ani v rámci dodatečného daňového přiznání, neboť taková daňová optimalizace není jeho účelem.¹³² Rozhodnutí o vstupu do paušálního režimu je přitom nutné oznámit do 10. ledna daného roku.¹³³

Význam pro volbu rovněž může hrát faktor pravidelnosti placení záloh. Poplatník v paušálním režimu platí paušální zálohy na jednotlivá paušální období, jimiž jsou kalendářní měsíce.¹³⁴ Naproti tomu při uplatnění výdajů procentem z příjmů se uplatní obecná úprava záloh podle § 38a ZoDP, která umožňuje platby záloh podle § 38a odst. 3 pololetně a podle § 38a odst. 4 čtvrtletně. Třebaže je paušální daň nižší, může být pro některé podnikající fyzické osoby výhodné udržet si finanční obnos delší dobu u sebe (např. pro investice do nových těžebních zařízení).

4.2 Časový test – lze použít k daňové optimalizaci?

Novela nově umožňuje uplatnit na kryptoměny časový a hodnotový test. Dle autora je přitom možné toto osvobození uplatnit na nájem těžebních zařízení podle § 9 odst. 1 písm. b) ZoDP. V kombinaci s „vyskladňováním“ kryptoměn způsobem FIFO by se mohlo jednat o zajímavý způsob

¹³² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2005, č. j. 7 Afs 32/2003-46.

¹³³ § 38lc odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁴ Ibid., §38lk odst. 1.

k daňové optimalizaci. Kryptoměny vytěžené by nicméně musel těžař držet alespoň 3 roky a následně poté je prodat, přičemž na základě metody FIFO by prodával právě tu kryptoměnu, kterou nabyt jako první. Po třech letech těžby by tak těžař mohl v tomto režimu dospět do situace, kdy nebude odvádět žádnou daň.

Z dlouhodobého hlediska se tato varianta může jevit jako velmi zajímavá. Návrh je nicméně závislý na vysokých vstupních nákladech – zejména na tom, že by 3 roky nebyl generován zisk. Proto je aplikace časového testu tímto způsobem spíše jen teorie než reálně proveditelný plán.

4.3 Daňové odpisy – zrychlený nebo rovnoměrný?

Jako další daňově optimalizační nástroj lze využít daňové odpisy. Odpisy totiž snižují daňový základ poplatníka, a poplatníkovi tak vzniká daňová úspora.¹³⁵ O daňových odpisech má smysl uvažovat jen v případech uplatnění výdajů vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů (ostatní způsoby zdanění možnost uplatnění daňových odpisů vylučují).

V případě těžby kryptoměn a odpisů těžebních zařízení lze pro rychlejší rozvoj podnikání zvolit zrychlené odpisování, případně pokud by byl těžař prvním vlastníkem zařízení rovnoměrné a zrychlené odpisování se zvýšením odpisu v prvním roce odpisování o 10 % podle § 31 odst. 4 ZoDP, resp. § 32 odst. 2 písm. a) bod 3 ZoDP. V takovém případě dojde k navýšení daňových odpisů v prvním roce, což sníží základ daně. Daňová povinnost se tak sníží.

Pro úplnost je vhodné doplnit, že daňové odpisy lze kombinovat s úvěrovým financováním. Tím se může daňová úspora ještě zvýšit. Naopak je dobré uvažovat i s možností finančního leasingu.¹³⁶ Leasingové splátky jsou samy o sobě daňově uznatelné (pokud je v souladu s § 24 odst. 4 písm. a) ZoDP majetek pořízený finančním leasingem zahrnut do obchodního majetku).

Určitou komplikaci představuje § 30 odst. 2 ZoDP, který stanovuje, že zvolený způsob odpisování nelze po celou dobu odpisování změnit. Je

¹³⁵ Pelc, V. *Daňové odpisy. Strategie pro podnikatelskou praxi firem a podnikatelů.*

Praha: C. H. Beck, 2011, s. 4.

¹³⁶ Vančurová, P. *Daňová optimalizace. Účetnictví v praxi (Wolters Kluwer).* 2014, č. 3, s. 23.

tedy dobré volit s rozvahou a do úvahy zanést i dlouhodobější plány podnikání. V případě vyšších odpisů v prvním roce se poplatník připravuje o rovnoměrnou daňovou úsporu v letech následujících. Zrychlené odpisy mohou být vhodným nástrojem optimalizace v roce, ve kterém podnikatel očekává vysokou daňovou povinnost a přitom nemůže uplatnit ztrátu z minulých let.

Další zásadní parametr pro správnou volbu odpisů je ten, že rovnoměrné odpisy jsou stanoveny maximální odpisovou sazbou, zatímco zrychlené odpisy fixním koeficientem. To vede k tomu, že rovnoměrné odpisy jsou výrazně flexibilnější v situacích kdy je vykazována např. daňová ztráta (lze je snížit a uplatnit v jiném roce). To u zrychlených odpisů neplatí.

4.4 Zařazení kryptoměn do obchodního majetku

Určitou daňovou optimalizací může být i zařazení kryptoměn do obchodního majetku. V případě, že jsou totiž kryptoměny zařazeny do obchodního majetku, lze u nich vzájemně kompenzovat ztrátu. To, že fyzická osoba zařadí majetek do obchodního majetku je rozhodnutím fyzické osoby. Pokud by tedy byly těženy dvě různé kryptoměny a těžař by u jedné kryptoměny vykazoval zisk a u druhé ztrátu, mohl by ztrátu vzájemně kompenzovat. Pokud by kryptoměny nebyly zařazeny do obchodního majetku, byly by daněny v rámci ostatních příjmů a nebylo by možné jejich vzájemné započtení.¹³⁷

4.5 Shrnutí kapitoly

Tato kapitola si dala za cíl odpovědět na část výzkumné otázky:

Jaká řešení jsou de lege lata pro těžbu kryptoměn daňově optimální?

V rámci kapitoly byly zmíněny jen některé způsoby, jak lze optimalizovat daňovou povinnost poplatníka. To zejména kvůli tomu, že veškeré možnosti, které daňové zákony České republiky umožňují, nelze v rámci této práce zachytit (je jich příliš mnoho). Daňová optimalizace je postavena na znalosti konkrétní situace a nelze jednoznačně říci, že by

¹³⁷ Hanych. Zdanění kryptoměn, s. 46.

určitý způsob byl optimální vždy. Kapitola nicméně zmiňuje dílčí situace a navrhuje pro ně určitá řešení.

Na co tato kapitola na několika místech upozorňuje, je fakt, že volba učiněná poplatníkem v daný okamžik má dlouhodobé konsekvence. Ty by měly být vždy brány v rámci rozhodování v potaz.

5 Komparace se zahraniční právní úpravou

V rámci práce byla jako dílčí cíl stanovena komparace daňověprávních aspektů těžby kryptoměn se zahraniční právní úpravou. Vzhledem k mezinárodnímu charakteru kryptoměn má smysl se ptát, jakým způsobem se k těžbě kryptoměn staví jiné státy.

Pro komparaci byly zvoleny dva státy – **Spolková republika Německo a Spojené státy americké**. Spolková republika Německo se v době psaní této práce stala určitou předlohou pro časový a hodnotový test plynoucí z přijaté Novely. Zároveň je zde úprava kryptoměn vzhledem k jiným zemím vstřícná a pokroková. Spojené státy americké celosvětově zase dominují těžbě kryptoměn. To může implikovat rovněž relativně vstřícnou a pokrokovou právní úpravu. Autor se proto domnívá, že právě tato kombinace komparovaných zemí nabídne zajímavý pohled do zahraniční právní úpravy, resp. pohled na různé interpretační přístupy k těžbě kryptoměn, které ovlivňují českou právní úpravu těžby kryptoměn v jejím vývoji.

U každé země je uvedena **analýza z pohledu daní z příjmů fyzických osob**. Komparace se omezí pouze na daně z příjmů fyzických osob, neboť tomuto tématu byla i z pohledu českého práva věnována s těžejší část této práce. U fyzických osob v případě těžby kryptoměn existuje dvojkoľejnost – soukromé a podnikatelské – což u právnických osob z podstaty nepřichází v úvahu. Výkladové problémy však primárně pramení právě z této dvojkoľejnosti. Proto se komparace bude věnovat pouze fyzickým osobám.

Komparace se vyhne i oblasti DPH. Lze totiž předpokládat, že v oblasti DPH je přístup České republiky a Spolkové republiky Německo vzhledem k harmonizaci na evropské úrovni právě mezi zeměmi EU podobný/stejný. Již dříve bylo naznačeno, že tomu tak v některých případech není.¹³⁸ Práce však vychází z předpokladu, že DPH a její aplikace skutečně harmonizována je, a v této oblasti tedy komparace neproběhne.

Na závěr této kapitoly jsou jednotlivé státy srovnány ve shrnující tabulce s českým přístupem k této problematice. Závěry této komparace mohou posloužit k možným návrhům *de lege ferenda*.

¹³⁸ Bočánek. *Regulace a zdanění virtuálních měn v zemích Evropské unie*.

5.1 Spolková republika Německo

Spolková republika Německo (dále jen „**SRN**“) nemá přímou úpravu zdanění těžby kryptoměn. Stejně jako v České republice je tak nutná aplikace obecných daňových norem. V případě daně z příjmů fyzických osob jde o *Einkommensteuergesetz*¹³⁹ (dále jen „**EStG**“), v překladu zákon o daních z příjmů (z dikce zákona by však bylo přesnější označení zákon o daních z příjmů fyzických osob), V případě daně z příjmů právnických osob jde o *Körperschaftsteuergesetz*¹⁴⁰ (dále jen „**KStG**“), v překladu zákon o dani z příjmů právnických osob.

Německé spolkové ministerstvo financí (*Bundesministerium der Finanzen*) vnímá těžbu jako **převzetí, získání** (překlad původního *Erwerb*), nikoli jako tvorbu něčeho nového. To odůvodňuje tím, že třebaže těžbou dochází k prvotnímu uvedení kryptoměny do oběhu, těžaři nemají moc nad tím, zda bude kryptoměna nakonec uvolněna do oběhu. To je totiž již součástí zdrojového kódu blockchainu od počátku jeho existence. Zároveň dochází k platbě transakčních poplatků, což vede k tomu, že zde existuje právní vztah těžaře a třetí osoby obsahující protiplnění. Jako odměna je pak považována jak vytěžená kryptoměna, tak transakční poplatek. Na kryptoměnu je (podle autorova názoru z nepochopitelného důvodu) nahlíženo jako na **neodepisovatelná aktiva hmotné povahy**.¹⁴¹

EStG striktně rozlišuje mezi tím, zda ekonomická aktivita je pro podnikatelské nebo soukromé účely. Pro podnikatelské účely je relevantní v kontextu těžby kryptoměn § 15 EStG, a pro soukromé účely § 22 odst. 3 EStG a § 23 EStG.

¹³⁹ Zákon o daních z příjmů fyzických osob (*Einkommensteuergesetz*), ve znění pozdějších předpisů [online]. *Spolková republika Německo* [cit. 6. 3. 2025].

<https://www.gesetze-im-internet.de/estg/ESTG.pdf>

¹⁴⁰ Zákon o daních z příjmů právnických osob (*Körperschaftsteuergesetz*), ve znění pozdějších předpisů [online]. *Spolková republika Německo* [cit. 6. 3. 2025].

https://www.gesetze-im-internet.de/kstg_1977/KStG.pdf

¹⁴¹ *Einzelfragen zur ertragsteuerrechtlichen Behandlung von virtuellen Währungen und von sonstigen Token* [online]. *Bundesministerium der Finanzen*. 10. 5. 2022 [cit. 7. 3. 2025]. <https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Pressemitteilungen/Finanzpolitik/2022/05/2022-05-09-einzelfragen-zur-ertragsteuerrechtlichen-behandlung-von-virtuellen-waehrungen-und-von-sonstigen-token-bmf-schreiben.pdf?blob=publicationFile&v=1>, s. 13.

5.1.1 § 15 EStG – příjem z podnikání

K tomu, aby byla ekonomická aktivita považována za podnikání, je nutné, aby byla **trvalá a se záměrem zisku**¹⁴², což plyne z § 15 odst. 2 EStG. K těmto otázkám se vyjadřuje německé spolkové ministerstvo financí ve své oficiální příručce k daním z příjmů fyzických osob. Jako trvalá je ekonomická aktivita považována, pokud (v případě těžby kryptoměn) těžbař má úmysl opakovat jeho činnost, tedy činnost je zaměřena na opakování. Doba trvání činnosti sama o sobě nevede k závěru, že se jedná o trvalou činnost. Co se týče zisku, je nutný úmysl dosažení zisku, tedy snaha o zvýšení obchodního majetku, přičemž je irelevantní, zda k zisku nakonec skutečně dojde.¹⁴³

Vytěžená kryptoměna se ocení hodnotou této kryptoměny na trhu. V případě kótované ceny na burze jde o tuto cenu, v opačném případě lze použít jiné obchodní platformy pro zjištění tržní hodnoty a tuto převzít. Náklady na vytěžení (náklady na hardware, software, elektřinu, ...) přitom nelze odečíst jako výdaj až do okamžiku realizace směny kryptoměny.¹⁴⁴ Při vytěžení tak těžbař daní celou aktuální tržní hodnotu kryptoměny.

5.1.2 § 22 odst. 3 EStG – ostatní příjmy

Do této kategorie je zařazena těžba kryptoměn v případě, že nejsou naplněny znaky pro obchodní činnost podle § 15 odst. 2 EStG. V tomto případě je těžba kryptoměn zdaňována jako poskytování služeb.¹⁴⁵ Pro tento typ příjmů je možné uplatnit daňové osvobození podle § 22 odst. 3 bod 2, a to za předpokladu, že v kalendářním roce tyto příjmy tvoří méně než 256 EUR. Otázkou je, zda je možné aplikovat časový test podle § 23 odst. 1 bod. 2 EStG, kterým se osvobozují mimo jiné i kryptoměny držené déle než 1 rok po jejich pořízení. Podle závěrů německého spolkového ministerstva financí je toto možné. Prodej kryptoměn získaných

¹⁴² *Einzelfragen zur ertragsteuerrechtlichen Behandlung von virtuellen Währungen und von sonstigen Token* [online], s. 13.

¹⁴³ BMF Amtliches Einkommensteuer-Handbuch 2023 [online]. Bundesministerium der Finanzen. [cit. 7. 3. 2025]. <https://esth.bundesfinanzministerium.de/esth/2023/home.html>

¹⁴⁴ *Einzelfragen zur ertragsteuerrechtlichen Behandlung von virtuellen Währungen und von sonstigen Token* [online], s. 13.

¹⁴⁵ Ibid.

těžbou je soukromou obchodní transakcí podle § 22 odst. 2 EStG, což umožňuje právě aplikaci tohoto časového testu.¹⁴⁶ Je však důležité zdůraznit, že se toto osvobození nevztahuje na těžbu podle § 15 EStG.

5.1.3 Sazba daní z příjmů fyzických osob

Sazba daní z příjmů fyzických osob je poměrně komplikovaná. Pro jednotlivé výše zdanitelných příjmů se procentuální sazba liší, uvalená daň je progresivní. Zároveň se liší i v tom, zda je fyzická osoba zdaňována jednotlivě nebo s manželem. To vše má za následek velkou složitost. § 32a EStG upravuje jednotlivá pásma a výpočty procentuálních sazeb v těchto pásmech. Výpočty pro jednotlivá pásma se liší a v rozsahu 12.097 EUR – 68.480 EUR je progresivní zdanění dokonce klouzavé (není zde stabilní procentuální sazba, nýbrž výpočtem lze dojít pro každý příjem k jiné sazbě). Zjednodušeně zdanění jednotlivce pro rok 2025 tuto problematiku shrnuje následující tabulka:

Tabulka 15 – Sazba daní z příjmů fyzických osob v SRN podle § 32a EStG

Roční základ daně (od-do v EUR)	Sazba daně
0 – 12 096	0 %
12 097 – 17 443	12 % - 24 %
17 444 – 68 480	24 % - 42 %
68 481 – 277 825	42 %
277 826 - neomezeně	45 %

zdroj: vlastní zpracování na základě § 32a EStG a Adminetulszcz. Daně v Německu [online]. eTuls [cit. 7. 3. 2025]. <https://www.etuls.cz/dane-v-nemecku/>

5.2 Spojené státy americké

Spojené státy americké (dále jen „USA“) nemají na federální úrovni přímou úpravu zdanění těžby kryptoměn. Tuto problematiku však upravuje Internal Revenue Service (v doslovném překladu správa tuzemských příjmů), což je federální finanční úřad, který se stará o výběr, správu

¹⁴⁶ *Einzelfragen zur ertragsteuerrechtlichen Behandlung von virtuellen Währungen und von sonstigen Token* [online], s. 15.

a vymáhání federálních daňových zákonů (dále jen „IRS“).¹⁴⁷ Dokumentem, který ukotvuje základní vnímání kryptoměn, je *IRS Notice 2014-21*¹⁴⁸.

Na kryptoměny se nahlíží jako na **digitální majetek**, nikoli jako na měnu, přičemž všechny principy aplikovatelné na majetek se uplatní i na kryptoměny. Na jisto je postaveno, že **zdanitelným plněním je již samotné vytěžení kryptoměny, ale i následná dispozice s kryptoměnou** (tedy její prodej, směna či darování).¹⁴⁹

Vytěžená kryptoměna je oceněna na základě reálné tržní hodnoty v okamžiku jejího vytěžení a v takové hodnotě musí být zahrnuta do celkového hrubého příjmu těžaře. Takový příjem je považován za běžný příjem, což implikuje užití **běžných daňových pásem**. V případě následné dispozice s kryptoměnou dochází ke kapitálovým příjmům, které jsou zdaněny buď v režimu **běžných daňových pásem nebo v režimu daňových pásem pro kapitálové zisky**.¹⁵⁰

Těžbu v USA lze u fyzických osob rozlišit na *Mining as a Hobby* a *Mining as a Business*.¹⁵¹ Toto rozlišení má dopady na daňovou uznatelnost nákladů. Jako *Mining as a Business* (tedy těžba ve smyslu podnikání) lze považovat takové jednání, které je vykonávané s důvodným očekáváním zisku. Přitom může být určující, kolik těžař do těžby investuje času, zda je těžař na výnosech z těžby závislý nebo zda těžař vykazoval v minulých letech zisk. Hranice mezi podnikáním a těžbou jako Hobby však není jasně stanovena.¹⁵²

¹⁴⁷ Internal Revenue Service (IRS) [online]. *USAGov* [cit. 13. 3. 2025].

<https://www.usa.gov/agencies/internal-revenue-service>

¹⁴⁸ Notice 2014-21 [online]. *Internal Revenue Service* [cit. 13. 3. 2025].

<https://www.irs.gov/pub/irs-drop/n-14-21.pdf>

¹⁴⁹ Ibid.

¹⁵⁰ How Does the IRS View Cryptocurrency Mining? - Federal Lawyer [online].

Oberheiden P.C. 11. 10. 2021 [cit. 13. 3. 2025]. <https://federal-lawyer.com/blockchain/irs-view-of-cryptocurrency-mining/>

¹⁵¹ Ibid.

¹⁵² Business or Hobby? Answer Has Implications for Deductions [online]. *Internal Revenue Service*. 2007 [cit. 13. 3. 2025]. <https://www.irs.gov/pub/irs-news/fs-07-18.pdf>

5.2.1 Mining as a Business (těžba jako podnikání)

Pokud se jedná o těžbu jako podnikání, je příjem z těžby jakýmsi hlavním příjmem a předmětem ohlašovací povinnosti vůči IRS a vykazuje se v rámci Schedule C (Form 1040)¹⁵³ jako *Income* (příjem).¹⁵⁴ Výhodou těžby jako podnikání je možnost uplatnění nákladů na těžbu kryptoměn. Těmi jsou elektřina, odpisy těžebního zařízení, náklady na prostory, kde těžba probíhá, nebo odpočet „*home office*“ v případě, že prostory k bydlení těžař používá zároveň k těžbě kryptoměn.¹⁵⁵ Tato možnost plyne ze *Section 162 Internal Revenue Code* (lze přeložit např. jako vnitřní daňový zákon), který stanoví, že „*jako daňový odpočet jsou povoleny všechny běžné a nezbytné výdaje zaplacené nebo vzniklé během zdaňovacího období při provozování živnosti nebo podnikání*“.¹⁵⁶

5.2.2 Mining as a Hobby (těžba jako Hobby)

V případě, že se nejedná o těžbu jako podnikání, je tato činnost klasifikována jako těžba jako Hobby. V takovém případě je příjem z těžby kryptoměn ohlašován v rámci Schedule 1 (Form 1040)¹⁵⁷ jako *Other income* (jiný příjem). Velkou nevýhodou pro tento typ těžby je, že není možné uplatnit náklady pro snížení základu daně tak, jako tomu je u těžby jako podnikání.¹⁵⁸

¹⁵³ Jedná se o formulář s názvem Profit or Loss From Business (Sole Proprietorship), který slouží k vykazování zisku nebo ztráty z podnikání. Tento formulář je dostupný zde: <https://www.irs.gov/pub/irs-pdf/f1040sc.pdf>

¹⁵⁴ *How Does the IRS View Cryptocurrency Mining? - Federal Lawyer*, 2021.

¹⁵⁵ Lorenz, H. Crypto Mining Tax 101: How to Report Bitcoin Mining [online]. *Gordon Law Group | Experienced Chicago Tax Attorneys*. 11. 10. 2024 [cit. 13. 3. 2025]. <https://gordonlaw.com/learn/crypto-mining-taxes/>

¹⁵⁶ 26 U.S. Code § 162 - Trade or business expenses [online]. *LII / Legal Information Institute* [cit. 13. 3. 2025]. <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/26/162>

¹⁵⁷ Jedná se o formulář s názvem Additional Income and Adjustments to Income, který slouží k vykazování dalších příjmů a úprav příjmů. Tento formulář je dostupný zde: <https://www.irs.gov/pub/irs-pdf/f1040s1.pdf>

¹⁵⁸ *How Does the IRS View Cryptocurrency Mining? - Federal Lawyer*, 2021.

5.2.3 Sazba daní z příjmů fyzických osob

V USA je sazba daní z příjmů fyzických osob progresivní a kryptoměn se týkají dva typy daňových pásem: běžná daňová pásma nebo daňová pásma pro kapitálové zisky. U obou jsou ještě čtyři různé možnosti a závisí na rodinném stavu a na tom, za koho je daňové přiznání podáváno:

- jednotlivce, který je svobodný;
- manželé podávající daňové přiznání dohromady;
- manželé podávající daňové přiznání zvlášť;
- hlava domácnosti;

Práce se bude věnovat pouze sazbám, které se týkají jednotlivce, který je svobodný. Pro samotnou těžbu kryptoměn se vždy použijí běžná daňová pásma, kterých je celkem sedm. Jejich výše a progresivita je pro rok 2025 naznačena v následující tabulce:

Tabulka 16 – Běžná daňová pásma pro jednotlivce v USA

Roční základ daně (od-do v USD)	Sazba daně
0 – 11 925	10 %
11 926 – 48 475	12 %
48 476 – 103 350	22 %
103 351 – 197 300	24 %
197 301 – 250 525	32 %
250 526 – 626 350	35 %
626 351 - neomezeně	37 %

zdroj: vlastní zpracování na základě IRS releases tax inflation adjustments for tax year 2025 [online]. Internal Revenue Service. 22. 10. 2024 [cit. 13.3.2025].

<https://www.irs.gov/newsroom/irs-releases-tax-inflation-adjustments-for-tax-year-2025>

Danou sazbou je zdaňována vždy jen ta část základu daně, která do něj spadá. Efektivní daňová sazba tedy bude váženým průměrem jednotlivých daňových pásem.

V případě, že těžař chce vytěženou kryptoměnu následně prodat, bude se jednat o kapitálové příjmy. Zdaněna bude pouze ta část příjmů, která nebyla zdaněna v okamžiku vytěžení kryptoměny.

Př: Těžař vytěží 1 Bitcoin, který je v okamžiku vytěžení oceněn na základě reálné tržní hodnoty na 10 000 USD. Těžař uplatní náklady na jeho vytěžení v celkové výši 5000 USD. Zbývajících 5 000 USD je jeho zisk, který

bude zdaněn v rámci běžných daňových pásem. Následně bude chtít kryptoměnu prodat, přičemž ji prodá za 20 000 USD. V tomto případě se od prodejní ceny odečte původní reálná tržní hodnota z okamžiku vytěžení. Ke zdanění tak zůstane pouze 10 000 USD, které budou zdaněny na základě sazby viz dále.

V případě následného prodeje kryptoměn se nabízejí dvě možnosti zdanění. V USA funguje určitá verze časového testu, která zvýhodňuje dlouhodobou držbu kryptoměn při jejich následném prodeji nebo směně. Pokud těžař drží kryptoměnu po dobu kratší než 12 měsíců, bude tato transakce zdaněna na základě běžných daňových pásem. V opačném případě budou použita daňová pásma pro kapitálové zisky, která mají mnohem nižší sazby. I zde platí progresivní zdanění a tyto pásma jsou celkem tři.¹⁵⁹ Jednotlivá pásma jsou pro rok 2025 uvedena v následující tabulce:

Tabulka 17 – Daňová pásma pro kapitálové zisky pro jednotlivce v USA

Roční základ daně (od-do v USD)	Sazba daně
0 – 48 350	0 %
48 351 – 533 400	15 %
533 401 - neomezeně	20 %

zdroj: vlastní zpracování na základě Paris, S., Orem, T. 2024 and 2025 Capital Gains Tax Rates and Rules [online]. NerdWallet. 3. 3. 2025 [cit. 13. 3. 2025].

<https://www.nerdwallet.com/article/taxes/capital-gains-tax-rates>

5.2.4 Právní úprava v jednotlivých státech USA

Nad rámec federální úpravy těžby kryptoměn je možné, že si jednotlivé státy USA upraví těžbu kryptoměn dalším způsobem. O to se v minulosti pokoušeli např. v Kentucky, ve státu Oklahoma nebo ve státu New York. Stát Kentucky zavedl určité daňové výjimky pro samotnou těžbu kryptoměn a pro nákup těžebního zařízení.¹⁶⁰ Senát státu Oklahoma

¹⁵⁹ Paris, S., Orem, T. 2024 and 2025 Capital Gains Tax Rates and Rules [online]. NerdWallet. 3. 3. 2025 [cit. 13. 3. 2025]. <https://www.nerdwallet.com/article/taxes/capital-gains-tax-rates>

¹⁶⁰ Dewey, J. N., Patel, S. Blockchain & Cryptocurrency Laws & Regulations 2025 | USA [online]. GLI. 19. 4. 2024 [cit. 14. 3. 2025]. <https://www.globallegalinsights.com/practice-areas/blockchain-cryptocurrency-laws-and-regulations/usa/>

projednával zákon, který by ukotvil určité daňové výjimky na nákup těžebních zařízení, ke schválení však nakonec nedošlo.¹⁶¹ New York ve své úpravě akcentuje environmentální dopady těžby na stát New York. Zákon s označením *S6486D* znemožnil vydávání nových povolení k těžbě kryptoměn po dobu dvou let a zavedl důkladné posuzování vlivu těžby kryptoměn na životní prostředí.¹⁶²

Krom specifických úprav samotné těžby kryptoměn se této aktivitě týkají ještě dodatečné sazby daní z příjmů fyzických osob na úrovni jednotlivých států, přičemž jejich výše se významně liší, a to v rozmezí 0 % - 13,3 %. Nejvyšší sazby jsou v Kalifornii (až 13,3 %) nebo ve státu New York (až 10,9 %), naopak nulové sazby má celkem 8 států (např. Texas, Nevada nebo Florida).¹⁶³

5.3 Srovnání vybraných zemí s českou právní úpravou

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že se přístup ke kryptoměnám v České republice, SRN a USA v některých aspektech významně liší. Ve všech těchto zemích však neexistuje přímá právní úprava, a je proto nutné aplikovat obecná pravidla a principy na těžbu kryptoměn. Česká republika (resp. finanční správa) samotnou těžbu nevnímá jako zdanitelné plnění, zatímco SRN a USA ano. Ve všech zemích je jako zdanitelné plnění vnímána dispozice s kryptoměnou (tedy její prodej, směna či darování).

V České republice je na kryptoměny nahlíženo jako na nehmotnou movitou věc, v USA jako na digitální majetek, v SRN se pak Německé spolkové ministerstvo financí rozhodlo považovat kryptoměny za aktiva hmotné povahy. Žádný ze států přitom nepovažuje kryptoměny za měny.

¹⁶¹ Bill Information for SB 590 [online]. *Oklahoma State Legislature* [cit. 14. 3. 2025].

<https://www.oklegislature.gov/BillInfo.aspx?Bill=sb590&Session=2200>

¹⁶² United States of America: Implemented New York State Crypto Mining Moratorium

Bill [online]. *Digital Policy Alert* [cit. 14. 3. 2025]. <https://digitalpolicyalert.org/event/7669-implemented-new-york-state-crypto-mining-moratorium-bill>

¹⁶³ Zhu, K. Mapped: The Highest Marginal Income Tax Rate for Each U.S. State [online].

Visual Capitalist. 11. 3. 2025 [cit. 14. 3. 2025]. <https://www.visualcapitalist.com/mapped-the-highest-marginal-income-tax-rate-for-each-u-s-state/>

Ve všech třech státech dochází ke dvojkolejnosti právní úpravy ve smyslu soukromá těžba a těžba jako podnikání. To má v jednotlivých státech za následek různé dopady. V České republice to vytváří určitý chaos. Samostatná těžba totiž v principu nejde provozovat jinak než jako podnikání. Finanční správa to však přesto určitým způsobem umožnila (tomu se práce již rozsáhle věnovala). V SRN rozlišení těžby kryptoměn pro soukromé a podnikatelské účely vede k tomu, že pouze na soukromé účely je možné uplatnit časový test v délce jednoho roku pro osvobození příjmů z následné dispozice s kryptoměnou. V USA to zase vede k tomu, že pouze v případě těžby jako podnikání je možné daňově uplatnit náklady na těžbu kryptoměn.

Obecně se významným způsobem liší okamžik, kdy lze uplatnit daňové náklady. V USA je to v okamžiku vytěžení kryptoměny, v České republice a v Německu je to až při dispozici s kryptoměnou. Podle autora je německý přístup v tomto nelogický, neboť vzniká časový prostor, kdy těžař musí uhradit daň za vytěženou kryptoměnu, ale ještě si nemůže uplatnit náklady na tuto těžbu. To, co lze do uplatnitelných nákladů zahrnout, se mezi státy v zásadě neliší.

Státy se liší i daňovou sazbou. Česká republika se v tomto jeví jako daňově nejpřívětivější, třebaže daňová progresse v SRN způsobuje, že u nižších příjmů z těžby je efektivní daň nižší než v ČR. Všechny tři státy mají daňovou progresi. USA nabízejí určitou formu časového testu, která se projevuje vyšší sazbou daně při prodeji do 12 měsíců od vytěžení kryptoměny, a nižší sazbou daně při prodeji po držení kryptoměny po dobu delší než 12 měsíců od vytěžení. Výsledky komparace shrnuje následující tabulka:

Tabulka 18 – Shrnutí komparace vybraných aspektů těžby kryptoměn

	Česká republika	Spolková Republika Německo	Spojené Státy americké
Existence konkrétní právní úpravy těžby kryptoměn	NE (aplikace obecných pravidel a principů)	NE (aplikace obecných pravidel a principů)	NE (aplikace obecných pravidel a principů)
Právní povaha kryptoměn	Nehmotná movitá věc	Aktivum hmotné povahy	Digitální majetek
Těžba jako zdanitelné plnění	NE	ANO	ANO
Dispozice s kryptoměnou jako zdanitelné plnění	ANO	ANO	ANO
Uplatnění časového testu při samostatné těžbě	NE	ANO (pouze u těžby pro soukromé účely)	ANO (možnost snížené daňové sazby)
Okamžik uplatnění nákladů na těžbu kryptoměn	Při dispozici s vytěženou kryptoměnou	Při dispozici s vytěženou kryptoměnou	Při vytěžení kryptoměny
Daňová sazba daně z příjmů fyzických osob	15 %/23 %	0 % - 45 %	10 % - 37 % (0 % - 20 %) ¹⁶⁴

Zdroj: vlastní zpracování, inspirováno na základě Hampl, F. Daňové aspekty kryptoměn, 2019, diplomová práce, Masarykova univerzita, Právnická fakulta, s. 77.

V této tabulce lze vidět, že přístupy ke kryptoměnám a k jejich těžbě se mohou poměrně významně lišit, a to i mezi zeměmi, které jsou k nim otevřené. Tato zjištění budou také obsahem úvah *de lege ferenda* v následující kapitole.

¹⁶⁴ Sazba v závorce se uplatní v případě časového testu. Sazby jsou uvedeny pro federální úroveň. V případě započítání daně z příjmů fyzických osob jednotlivých států se daň pohybuje v rozmezí 10 % - 50,3 %.

6 Budoucnost těžby kryptoměn v daňovém právu

Kryptoměny jsou světu známé od roku 2009, kdy byla představena kryptoměna Bitcoin. Od té doby kryptoměny zaznamenaly obrovský nával popularity a prošly si významným vývojem.¹⁶⁵ Jejich právní úprava však vůči tomuto vývoji významně zaostává a tato mezera je převážně překonávána aplikací obecných právních norem a principů. Tato práce je jistým důkazem toho, že současná úprava má mnoho mezer, které je potřeba napravit.

Tato kapitola se skládá ze dvou částí: v první části upozorňuje na současné daňověprávní mezery v oblasti těžby kryptoměn, které významným způsobem komplikují současnou praxi nebo které by měly být určitým způsobem překonány; v druhé části se zaměřuje na budoucí výzvy těžby kryptoměn, jaké kroky již některé státy činí a jak by měla právní úprava reflektovat zejména environmentální dopady těžby kryptoměn. Touto kapitolou bude naplněn záměr práce poukázat i na možná řešení těžby kryptoměn *de lege ferenda*.

6.1 Nedostatky současné právní úpravy a návrhy možných řešení

Současná právní úprava je nedostatečná, na mnohé nedostatky práce již upozornila, a autor má tak za to, že se naplnila hypotéza této práce, a sice že:

V českém právním řádu je těžba kryptoměn a její zdanění nedostatečně upravena.

K překonání této nedostatečnosti může posloužit i tato kapitola. Možnosti, které finanční správa nabízí (tedy možnost podřazení těžby kryptoměn pod několik možných ustanovení, které se liší způsobem uznávání nákladů či (ne)možností použít paušální daň), vytvářejí situaci, která je neúnosná. Jako dva základní důvody tohoto zmatení autor vnímá

¹⁶⁵ Hossain. *What do we know about cryptocurrency? Past, present, future*, s. 552.

neexistenci přímé právní úpravy a povaha samostatné těžby jako nezdanitelného plnění.

6.1.1 Neexistence přímé právní úpravy těžby kryptoměn

Současná právní úprava není pro těžaře přehledná. Již fakt, že aplikační praxe vyžaduje živnostenské oprávnění, které však svým označením podle bodu 56 přílohy č. 4 ŽZ „*Poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií, zpracování dat, hostingové a související činnosti a webové portály*“ nedostatečně reflektuje, že se tato živnost dotýká i těžby kryptoměn, znepřehledňuje situaci.

Kryptoaktiva jsou přitom v současnosti odvětvím, které podstupuje vznik nových regulací jako např. MiCA. MiCA se těžby kryptoměn ale přímo nedotýká (možná jen situace, kdy mining pool disponuje s vytěženou kryptoměnou ve větším rozsahu, než je to běžné – tedy drží kryptoměnu pro těžaře po delší dobu, poskytuje směnu a prodej kryptoměny či jiné související služby). To patrně plyne z předpokladu, že těžba kryptoměn není považována za zdanitelné plnění.

Na místě by mohla být redefinice vnímání kryptoměn jako nehmotné movité věci. Podle dnes již převládajícího významu kryptoměn – tedy de facto investičního nástroje – by k nim tak mělo být i přistupováno. To ostatně již částečně reflektuje Novela časovým a hodnotovým testem, který je podobný jako u cenných papírů.

6.1.2 Těžba kryptoměn jako nezdanitelné plnění

Neexistence přímé právní úpravy vede i k dichotomii vnímání těžby kryptoměn z pohledu DPH a daní z příjmů. Lze jistě namítat, že jsou tyto daně poněkud rozdílné, vnímání těžby kryptoměn by však mělo být za každých okolností konzistentní. Posuzovat tedy těžbu kryptoměn v jednom případě jako zdanitelné plnění, a v jiném jako nezdanitelné plnění, je podle autora nesprávné.

Jaký má smysl disponovat živnostenským oprávněním pro těžbu kryptoměn, když tato těžba není vnímána jako zdanitelné plnění? Přitom těžař svou odměnu při zdárné těžbě obdrží ihned, ne až při realizaci prodeje. V tomto duchu je těžba kryptoměn patrně jediná činnost, ke které finanční správa předpokládá živnostenské oprávnění (jehož fundamentálním základem je podle § 2 ŽZ soustavná činnost za účelem zisku) a kterou samu o sobě považuje za nezdanitelné plnění.

V tomto by se měla česká právní úprava inspirovat tou zahraniční (např. právě USA nebo SRN), kde je těžba kryptoměn za zdanitelné plnění považována přímo. Vytěžená kryptoměna vstupuje mezi aktiva těžaře. Majetková podstata je tedy zvýšena ihned, nikoli až při prodeji kryptoměny.

Změnila by se logika případu, pokud by těžař místo vytěžené kryptoměny obdržel pouze transakční poplatek např. v českých korunách? Patrně ano. V takovém případě by nebylo pochyb, že jde o zdanitelné plnění, protože bylo poskytnuto protiplnění formou peněz. To však nutně znamená, že problém není definice samotné činnosti těžby kryptoměn, ale samotné vnímání kryptoměn. Jako by kryptoměny samy o sobě nenesly žádnou hodnotu. Z těchto úvah autor vyvozuje závěr, že by mělo dojít ke změně přístupu k těžbě kryptoměn, která by měla být vnímána za zdanitelné plnění, přičemž jako protiplnění by měla být vnímána kryptoměna oceněná např. aktuální tržní cenou, aby bylo možné těžbu kryptoměn zdanit ihned.

6.2 Budoucí výzvy těžby kryptoměn

V roce 2022 byla celosvětová spotřeba elektrické energie jen na těžbu kryptoměny bitcoin odhadována až na 204,50 TWh (terawatthodin) za rok, což je přibližně ekvivalent roční spotřeby Thajska. Spotřeba v průběhu let navíc roste.¹⁶⁶ Již v roce 2018 spotřeba data center těžících kryptoměny na Islandu překonala množství elektřiny, kterou spotřebují tamní domácnosti.¹⁶⁷ Tato enormní spotřeba si jistě zaslouží pozornost, neboť má velké environmentální dopady. V některých zemích se již vedou diskuze nebo se zde snaží dosáhnout regulace, která bude tyto dopady reflektovat.

¹⁶⁶ Khosravi, A., Säämäki, F. Beyond Bitcoin: Evaluating Energy Consumption and Environmental Impact across Cryptocurrency Projects. *Energies*. 2023, roč. 16, č. 18, s. 14.

¹⁶⁷ Rathi, A. Iceland will use more electricity mining bitcoins than powering homes [online]. *Quartz*. 12. 2. 2018 [cit. 16. 3. 2025]. <https://qz.com/1204840/iceland-will-use-more-electricity-mining-bitcoins-than-powering-homes>

Islandská vláda zvažuje zavedení dodatečné daně na těžbu kryptoměn.¹⁶⁸ Bývalý prezident USA Joe Biden v roce 2023 navrhoval zavedení daně z těžby digitálních aktiv, kterým mělo dojít v roce 2024 ke zdanění spotřebované elektrické energie dodatečnou daňovou sazbou až 30 %. Nakonec byl ale tento návrh zamítnut.¹⁶⁹

Podobných případů bude v budoucnu vzhledem k akcentujícímu se tématu globálního oteplování přibývat. I Česká republika by měla zvážit možné environmentální dopady těžby kryptoměn. Určitou výhodou je, že těžbu kryptoměn lze jednoduše stopnout v okamžiku deficitu elektrické energie v síti, což těžaři často dělají.¹⁷⁰

Těžba kryptoměn by tak mohla do budoucna fungovat jako možný nástroj k vyrovnávání sítě elektrické energie (mohla by být například povolena jen z obnovitelných zdrojů a jen v případě, že bude v síti zrovna přebytek této komodity). Je však otázkou, zda se vydat cestou ekologické daně (jak navrhoval např. Joe Biden¹⁷¹), cestou zelené těžby (tedy využitím elektrické energie z obnovitelných zdrojů) nebo například cestou určitých těžebních povolenek, o což se částečně pokusily ve státu New York.¹⁷² Autor se domnívá, že se bude jednat o kombinaci všech těchto řešení.

¹⁶⁸ Iceland's Regulatory Approach to Crypto Taxation [online]. *Asset Hodler*. 8. 5. 2024 [cit. 12. 3. 2025]. <https://asset-hodler.com/icelands-regulatory-approach-to-crypto-taxation/>

¹⁶⁹ Lorenz. *Crypto Mining Tax 101: How to Report Bitcoin Mining* [online].

¹⁷⁰ Wolf, K. Pomáhá bitcoin klimatu? Nová zpráva došla k překvapivým zjištěním [online]. *Forbes*. 7. 8. 2023 [cit. 16. 3. 2025]. <https://forbes.cz/pomaha-bitcoin-klimatu-nova-zprava-dosla-k-prekvapivym-zjistenim/>

¹⁷¹ Lorenz. *Crypto Mining Tax 101: How to Report Bitcoin Mining* [online].

¹⁷² *United States of America: Implemented New York State Crypto Mining Moratorium Bill* [online].

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo vymezit právní rámec těžby kryptoměn v České republice včetně účetních aspektů a návazně zhodnotit daňověprávní povinnosti spojené s těžbou kryptoměn v České republice. Na tento cíl byla navázána výzkumná otázka:

Jaké jsou daňové aspekty těžby kryptoměn v České republice a jaká řešení jsou de lege lata pro těžbu kryptoměn daňově optimální?

V první kapitole byla vymezena právní povaha kryptoměn. Kryptoměny jsou z právního hlediska nehmotné movité věci. Těžba kryptoměn byla analyzována v kapitole 2. Tato kapitola nastavila základní klasifikaci způsobů těžby (ať už přímé či nepřímé) pro následující kapitoly. Daňové aspekty těžby kryptoměn byly vymezeny v kapitole 3 a možná daňová optimalizace z pohledu fyzických osob je zpracována v kapitole 4. Těžba kryptoměn byla rozebrána v několika svých modifikacích. Ukázalo se, že problematickou je v tomto kontextu daň z příjmů fyzických osob a rozlišování mezi § 7, 9 a 10 ZoDP. Způsoby těžby kryptoměn a možnosti uplatnitelné v konkrétních situacích byly srovnány, přičemž reflektována byla i Novela týkající se časového a hodnotového testu u kryptoměn.

Určitým paradoxem je to, že fyzické osoby často nemají tak dobré informace o daňovém prostředí, přesto musí dle současné praxe disponovat poměrně významnou znalostí všech daňověprávních režimů. Daň z příjmů právnických osob a daň z přidané hodnoty takovým dojmem nepůsobí, třebaže by bylo vhodné všechny tyto daně aplikovat vzhledem k těžbě kryptoměn konzistentně. V průběhu psaní práce došlo k vyvození závěru o potvrzení stanovených hypotéz:

V českém právním řádu je těžba kryptoměn a její zdanění nedostatečně upravena.

Výklad právních norem z pohledu finanční správy je v oblasti těžby kryptoměn nekonzistentní a vytváří aplikační problémy.

To vychází z mnoha aplikačních problémů, které absence přímé právní úpravy přináší, a také z toho, že finanční správa nedostatečně argumentuje své závěry, což vede k vnitřní rozpornosti a neopodstatněnosti některých závěrů. Alternativou je změna aplikační praxe vzhledem k těžbě

kryptoměn, a to například způsobem, jakým je na ni nahlíženo ve Spolkové republice Německo nebo ve Spojených státech amerických.

Jako výhled do budoucna práce uvádí i úvahy *de lege ferenda*. Ty mohou sloužit jako možná řešení současného regulatorního deficitu. Tato práce tak může do budoucna sloužit jako nástroj ke změně. Zároveň může být nástrojem pro těžaře při výběru správného přístupu k těžbě kryptoměn a správné aplikaci daňověprávních předpisů. V neposlední řadě může sloužit k uvědomění si, že zahraniční právní úpravy mohou být pro potřeby těžařů přívětivější. Práce pro ně v tomto smyslu může být impulzem k tomu provozovat těžbu i v jiném státě, než je Česká republika.

Aby ale práce nekončila jen kritikou českého přístupu ke zdanění kryptoměn, je na místě uvést, že daňové sazby, které jsou na těžbu kryptoměn uvaleny, jsou např. v porovnání právě se Spolkovou republikou Německo nebo Spojenými státy americkými spíše nízké (to však o kvalitě právní úpravy a aplikační praxe mnoho neříká).

Kryptoměny si do budoucna zaslouží jednoznačnou přímou právní úpravu, která vyřeší dosavadní aplikační problémy. Lze předpokládat, že s neustálým technologickým pokrokem bude jejich významnost nadále růst. Právo by mělo tento vývoj patřičně reflektovat.

Použité zdroje

Monografie

- [1] Bakeš, M. et al. *Finanční právo*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012.
- [2] Frumkin, D. *Bitcoin Mining Handbook*. BRAIINS Insights, 2022.
- [3] Goutte, S., Guesmi, K., Saadi, S. (eds). *Cryptofinance and Mechanisms of Exchange: The Making of Virtual Currency*. Cham: Springer International Publishing, 2019.
- [4] Hanych, M., Drgová, A., Gremlica, M. *Zdanění kryptoměn*. Brno, 2018.
- [5] Hileman, G., Rauchs, M. *2017 Global Cryptocurrency Benchmarking Study*. Rochester, NY: Social Science Research Network, 2017.
- [6] Klimešová, L. *Daňová optimalizace*. Praha: Ústav práva a právní vědy, o.p.s. a European Business School SE, 2014.
- [7] Kovalíková, H. *Vnitřní směrnice pro podnikatele 2023*. Olomouc: ANAG, 2023.
- [8] Pelc, V. *Daně z příjmů*. Praha: C. H. Beck, 2021.
- [9] Pelc, V. *Daňové odpisy. Strategie pro podnikatelskou praxi firem a podnikatelů*. Praha: C. H. Beck, 2011.

Kapitoly v knize, příspěvky ve sborníku

- [10] Bhaskar, N. D., Chuen, D. L. K. Chapter 3 - Bitcoin Mining Technology. In: Lee Kuo Chuen, D. (ed.). *Handbook of Digital Currency*. San Diego: Academic Press, 2015, s. 45–65.
- [11] Hanych, M. Zdanění kryptoměn. In *Bulletin Komory daňových poradců*: Wolters Kluwer, 2019, s. 45-52.
- [12] Sharma, D. K. et al. Cryptocurrency Mechanisms for Blockchains: Models, Characteristics, Challenges, and Applications. In:

Handbook of Research on Blockchain Technology. Elsevier, 2020, s. 323–348.

Konferenční příspěvky

- [13] Suratkar, S., Shirole, M., Bhirud, S. Cryptocurrency Wallet: A Review. *4th International Conference on Computer, Communication and Signal Processing (ICCCSP)*, Chennai, India, 2020, s. 1-7.

Články v časopisech

- [14] Cong, L. W., He, Z., Li, J. Decentralized Mining in Centralized Pools. *The Review of Financial Studies*. 2021, roč. 34, č. 3, s. 1191–1235.
- [15] Di Pierro, M. What Is the Blockchain? *Computing in Science & Engineering*. 2017, roč. 19, č. 5, s. 92–95.
- [16] Hassani, H., Huang, X., Silva, E. Big-Crypto: Big Data, Blockchain and Cryptocurrency. *Big Data and Cognitive Computing*. 2018, roč. 2, č. 4, s. 34.
- [17] Hossain, M. S. What do we know about cryptocurrency? Past, present, future. *China Finance Review International*. 2021, roč. 11, č. 4, s. 552–572.
- [18] Huberman, G., Leshno, J. D., Moallemi, C. Monopoly without a Monopolist: An Economic Analysis of the Bitcoin Payment System. 2017. *Columbia Business School Research Paper*. 2020, s. 17-92.
- [19] Ilk, N. et al. Stability of transaction fees in Bitcoin: a Supply and Demand Perspective. *MIS Quarterly*. 2021, roč. 45, č. 2, s. 563–592.
- [20] Jareš, A. Kryptoměny a občanské právo. *Revue pro právo a technologie*. 2020, č. 21, s. 21–46.
- [21] Khosravi, A., Säämäki, F. Beyond Bitcoin: Evaluating Energy Consumption and Environmental Impact across Cryptocurrency Projects. *Energies*. 2023, roč. 16, č. 18, s. 1–23.
- [22] Li, J. et al. Energy consumption of cryptocurrency mining: A study of electricity consumption in mining cryptocurrencies. *Energy*. 2019, roč. 168, s. 160–168.

- [23] Li, S.-N., Yang, Z., Tessone, C. J. Proof-of-Work cryptocurrency mining: a statistical approach to fairness. Chongqing. *IEEE*, 2020, s. 156-161.
- [24] Nofer, M. et al. Blockchain. *Business & Information Systems Engineering*. 2017, roč. 59, č. 3, s. 183–187.
- [25] Shahen Shah, A. F. M. et al. On the Vital Aspects and Characteristics of Cryptocurrency—A Survey. *IEEE Access*. 2023, roč. 11, s. 9451–9468.
- [26] Shuaib, M. et al. A Novel Optimization for GPU Mining Using Overclocking and Undervolting. *Sustainability*. 2022, roč. 14, č. 14.
- [27] Sobti, R., Geetha, G. Cryptographic Hash Functions: A Review. *IJCSI International Journal of Computer Science Issues*. 2012, roč. 9, č. 2, s. 461-479.
- [28] Suchan, S. Zdanění kryptoměn - 1. díl. *Účetní a daně*. 2022, č. 10, s. 22–32.
- [29] Trnková Kocourková, H. Daně a kryptoměny. *Bulletin Komory certifikovaných účetních*. 2018, č. 2.
- [30] Vančurová, P. Daňová optimalizace. *Účetnictví v praxi (Wolters Kluwer)*. 2014, č. 3.

Kvalifikační práce

- [31] Bočánek, M. *Regulace a zdanění virtuálních měn v zemích Evropské unie*. 2018, Rigorózní práce, Masarykova univerzita, Právnická fakulta.
- [32] Hampl, F. *Daňové aspekty kryptoměn*. 2019, Diplomová práce, Masarykova univerzita, Právnická fakulta.
- [33] Hanych, M. *Cryptocurrencies and the EU VAT*. 2018, Master thesis, Tilburg University.
- [34] Tuzi, D. *Cryptonight Gpu Mining Efficiency*. 2018, Master of Science Thesis, Tampere University of technology.

Elektronické zdroje

- [35] Barry, S. Blockchain explained using Python [online]. *Sheldon Barry*. 4. 5. 2020 [cit. 24. 11. 2024]. <https://sheldonbarry.com/2020/05/04/blockchain-explained-using-python/>
- [36] Bill Information for SB 590 [online]. *Oklahoma State Legislature* [cit. 14. 3. 2025]. <https://www.oklegislature.gov/BillInfo.aspx?Bill=sb590&Session=2200>
- [37] BMF Amtliches Einkommensteuer-Handbuch 2023 [online]. *Bundesministerium der Finanzen*. [cit. 7. 3. 2025]. <https://esth.bundesfinanzministerium.de/esth/2023/home.html>
- [38] Business or Hobby? Answer Has Implications for Deductions [online]. *Internal Revenue Service*. 2007 [cit. 13. 3. 2025]. <https://www.irs.gov/pub/irs-news/fs-07-18.pdf>
- [39] Česká správa sociálního zabezpečení [online]. *Základní údaje pro rok 2024* [cit. 10. 3. 2025]. Česká správa sociálního zabezpečení. <https://www.cssz.cz/documents/20143/2139966/Přehled+nejdůležitějších+údajů+pro+sociální+zabezpečení+v+roce+2024+%282%29.pdf/79917af3-54ef-9231-9c21-d86176eb0f17>
- [40] Daně v Německu [online]. *eTuls* [cit. 7. 3. 2025]. <https://www.etuls.cz/dane-v-nemecku/>
- [41] Dewey, J. N., Patel, S. Blockchain & Cryptocurrency Laws & Regulations 2025 | USA [online]. *GLI*. 19. 4. 2024 [cit. 14. 3. 2025]. <https://www.globallegalinsights.com/practice-areas/blockchain-cryptocurrency-laws-and-regulations/usa/>
- [42] Einzelfragen zur ertragsteuerrechtlichen Behandlung von virtuellen Währungen und von sonstigen Token [online]. *Bundesministerium der Finanzen*. 10. 5. 2022 [cit. 7. 3. 2025]. https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Pressemitteilungen/Finanzpolitik/2022/05/2022-05-09-einzelfragen-zur-ertragsteuerrechtlichen-behandlung-von-virtuellen-waehrungen-und-von-sonstigen-token-bmf-schreiben.pdf?__blob=publicationFile&v=1

- [43] Guidelines resulting from meetings of the VAT Committee [online]. *VAT Committee*. 10. 7. 2024 [cit. 28. 2. 2025]. https://taxation-customs.ec.europa.eu/document/download/474e7e57-7e01-4de0-ac94-e55537e505ae_en?filename=guidelines-vat-committee-meetings_en.pdf
- [44] How Does the IRS View Cryptocurrency Mining? - Federal Lawyer [online]. *Oberheiden P.C.* 11. 10. 2021 [cit. 13. 3. 2025]. <https://federal-lawyer.com/blockchain/irs-view-of-cryptocurrency-mining/>
- [45] Iceland's Regulatory Approach to Crypto Taxation [online]. *Asset Hodler*. 8. 5. 2024 [cit. 12. 3. 2025]. <https://asset-hodler.com/icelands-regulatory-approach-to-crypto-taxation/>
- [46] Informace k daňovému posouzení transakcí s kryptoměny (např. bitcoin). [online]. *Generální finanční ředitelství*. 30. 3. 2022 [cit. 28. 1. 2025]. https://financnisprava.gov.cz/assets/cs/pri-lohy/d-seznam-dani/Info_kryptomeny_GFR.pdf
- [47] Internal Revenue Service (IRS) [online]. *USAGov* [cit. 13. 3. 2025]. <https://www.usa.gov/agencies/internal-revenue-service>
- [48] IRS releases tax inflation adjustments for tax year 2025 [online]. *Internal Revenue Service*. 22. 10. 2024 [cit. 13.3.2025]. <https://www.irs.gov/newsroom/irs-releases-tax-inflation-adjustments-for-tax-year-2025>
- [49] Je k obchodování s tzv. převodními tokeny nebo k jejich směně vyžadováno oprávnění ČNB? [online]. *Česká národní banka*. 19. 11. 2018 [cit. 18. 2. 2025]. <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/legislativni-zakladna/stanoviska-k-regulaci-financniho-trhu/RS2018-13/>
- [50] Kristian Csepcsar. Těžba bitcoinu a její úskalí [online]. *BTCPrague*, 24.6.2024 [cit. 18. 2. 2025]. <https://www.youtube.com/watch?v=wrgpJKfev6o>
- [51] Lorenz, H. Crypto Mining Tax 101: How to Report Bitcoin Mining [online]. *Gordon Law Group | Experienced Chicago Tax Attorneys*. 11. 10. 2024 [cit. 13. 3. 2025]. <https://gordon-law.com/learn/crypto-mining-taxes/>

POUŽITÉ ZDROJE

- [52] Notice 2014-21 [online]. *Internal Revenue Service* [cit. 13. 3. 2025]. <https://www.irs.gov/pub/irs-drop/n-14-21.pdf>
- [53] Paris, S., Orem, T. 2024 and 2025 Capital Gains Tax Rates and Rules [online]. *NerdWallet*. 3. 3. 2025 [cit. 13. 3. 2025]. <https://www.nerdwallet.com/article/taxes/capital-gains-tax-rates>
- [54] Pokyn GFŘ D-22 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů [online]. *Generální finanční ředitelství*. 6. 2. 2015 [cit. 29. 1. 2025]. https://financnisprava.gov.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/Pokyn_GFR_D-22.pdf
- [55] Pokyn č. GFŘ D-59 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů [online]. *Generální finanční ředitelství*. 21. 12. 2022 [cit. 17. 2. 2025]. https://financnisprava.gov.cz/assets/cs/prilohy/d-sprava-dani-a-poplatku/Pokyn_GFR-D-59.pdf
- [56] Rathi, A. Iceland will use more electricity mining bitcoins than powering homes [online]. *Quartz*. 12. 2. 2018 [cit. 16. 3. 2025]. <https://qz.com/1204840/iceland-will-use-more-electricity-mining-bitcoins-than-powering-homes>
- [57] Služby spojené s virtuálním aktivem [online]. *FAÚ* [cit. 29. 1. 2025]. <https://fau.gov.cz/sluzby-spojene-s-virtualnim-aktivem>
- [58] Zákon o daních z příjmů fyzických osob (Einkommensteuergesetz), ve znění pozdějších předpisů [online]. *Spolková republika Německo* [cit. 6. 3. 2025]. <https://www.gesetze-im-internet.de/estg/ESTG.pdf>
- [59] Zákon o daních z příjmů právnických osob (Körperschaftsteuergesetz), ve znění pozdějších předpisů [online]. *Spolková republika Německo* [cit. 6. 3. 2025]. https://www.gesetze-im-internet.de/kstg_1977/KStG.pdf
- [60] Štráfelda, J. Co je hash či hashování [online]. *Štráfelda.cz*. [cit. 24. 11. 2024]. <https://www.strafelda.cz/hash>

- [61] Tisková zpráva GFR – Paušální daň 2025: Důležité změny a klíčové termíny pro OSVČ [online]. *Generální ředitelství*. 20. 12. 2024 [cit. 18. 2. 2025]. <https://next.codexis.cz/literatura/LT145193>
- [62] United States of America: Implemented New York State Crypto Mining Moratorium Bill [online]. *Digital Policy Alert* [cit. 14. 3. 2025]. <https://digitalpolicyalert.org/event/7669-implemented-new-york-state-crypto-mining-moratorium-bill>
- [63] Věc C-310/11: Stanovisko generální advokátky J. Kokott přednesené dne 13 září 2012 [online]. *Soudní dvůr Evropské unie*. 13. 9. 2012 [cit. 21. 2. 2025]. <https://next.codexis.cz/evropska-judikatura/ES20721>
- [64] Wolf, K. Pomáhá bitcoin klimatu? Nová zpráva došla k překvapivým zjištěním [online]. *Forbes*. 7. 8. 2023 [cit. 16. 3. 2025]. <https://forbes.cz/pomaha-bitcoin-klimatu-nova-zprava-dosla-k-prekvapivym-zjistenim/>
- [65] Working paper No 892 VAT Committee – CJEU Case law [online]. *VAT Committee*. 4. 2. 2024 [cit. 28. 2. 2025]. <https://circabc.europa.eu/sd/a/add54a49-9991-45ae-aac5-1e260b136c9e/892%20-%20CJEU%20Case%20C-264-14%20Hedqvist%20-%20Bitcoin.pdf>
- [66] Zhu, K. Mapped: The Highest Marginal Income Tax Rate for Each U.S. State [online]. *Visual Capitalist*. 11. 3. 2025 [cit. 14. 3. 2025]. <https://www.visualcapitalist.com/mapped-the-highest-marginal-income-tax-rate-for-each-u-s-state/>
- [67] 26 U.S. Code § 162 - Trade or business expenses [online]. *LII / Legal Information Institute* [cit. 13. 3. 2025]. <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/26/162>

POUŽITÉ ZDROJE

Příloha A

Samostatná těžba kryptoměn podle § 7 odst. 1 písm. b) ZoDP					
Příjem za rok	Uplatnění výdajů procentem z příjmů (60 %, max. 1 200 000 Kč) - měsíční platby				Paušální daň za měsíc
	Daň z příjmů	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění	Daň z příjmů a odvody za měsíc celkem	
100 000,00 Kč	- Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	6 820,00 Kč	7 498,00 Kč
150 000,00 Kč	- Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	6 820,00 Kč	7 498,00 Kč
200 000,00 Kč	- Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	6 820,00 Kč	7 498,00 Kč
250 000,00 Kč	- Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	6 820,00 Kč	7 498,00 Kč
300 000,00 Kč	- Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	6 820,00 Kč	7 498,00 Kč
350 000,00 Kč	- Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	6 820,00 Kč	7 498,00 Kč
400 000,00 Kč	- Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	6 820,00 Kč	7 498,00 Kč
450 000,00 Kč	- Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	6 820,00 Kč	7 498,00 Kč
500 000,00 Kč	- Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	6 820,00 Kč	7 498,00 Kč
550 000,00 Kč	180,00 Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	7 000,00 Kč	7 498,00 Kč
600 000,00 Kč	430,00 Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	7 250,00 Kč	7 498,00 Kč
650 000,00 Kč	680,00 Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	7 500,00 Kč	7 498,00 Kč
700 000,00 Kč	930,00 Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	7 750,00 Kč	7 498,00 Kč
750 000,00 Kč	1 180,00 Kč	4 015,00 Kč	2 968,00 Kč	8 163,00 Kč	7 498,00 Kč
800 000,00 Kč	1 430,00 Kč	4 282,67 Kč	2 968,00 Kč	8 680,67 Kč	7 498,00 Kč
850 000,00 Kč	1 680,00 Kč	4 550,33 Kč	2 968,00 Kč	9 198,33 Kč	7 498,00 Kč
900 000,00 Kč	1 930,00 Kč	4 818,00 Kč	2 968,00 Kč	9 716,00 Kč	7 498,00 Kč
950 000,00 Kč	2 180,00 Kč	5 085,67 Kč	2 968,00 Kč	10 233,67 Kč	7 498,00 Kč
1 000 000,00 Kč	2 430,00 Kč	5 353,33 Kč	2 968,00 Kč	10 751,33 Kč	7 498,00 Kč
1 050 000,00 Kč	2 680,00 Kč	5 621,00 Kč	2 968,00 Kč	11 269,00 Kč	7 498,00 Kč
1 100 000,00 Kč	2 930,00 Kč	5 888,67 Kč	2 968,00 Kč	11 786,67 Kč	7 498,00 Kč
1 150 000,00 Kč	3 180,00 Kč	6 156,33 Kč	2 968,00 Kč	12 304,33 Kč	7 498,00 Kč
1 200 000,00 Kč	3 430,00 Kč	6 424,00 Kč	2 968,00 Kč	12 822,00 Kč	7 498,00 Kč
1 250 000,00 Kč	3 680,00 Kč	6 691,67 Kč	2 968,00 Kč	13 339,67 Kč	7 498,00 Kč
1 300 000,00 Kč	3 930,00 Kč	6 959,33 Kč	2 968,00 Kč	13 857,33 Kč	7 498,00 Kč
1 350 000,00 Kč	4 180,00 Kč	7 227,00 Kč	3 037,50 Kč	14 444,50 Kč	7 498,00 Kč
1 400 000,00 Kč	4 430,00 Kč	7 494,67 Kč	3 150,00 Kč	15 074,67 Kč	7 498,00 Kč
1 450 000,00 Kč	4 680,00 Kč	7 762,33 Kč	3 262,50 Kč	15 704,83 Kč	7 498,00 Kč
1 500 000,00 Kč	4 930,00 Kč	8 030,00 Kč	3 375,00 Kč	16 335,00 Kč	7 498,00 Kč
1 550 000,00 Kč	5 180,00 Kč	8 297,67 Kč	3 487,50 Kč	16 965,17 Kč	16 745,00 Kč
1 600 000,00 Kč	5 430,00 Kč	8 565,33 Kč	3 600,00 Kč	17 595,33 Kč	16 745,00 Kč
1 650 000,00 Kč	5 680,00 Kč	8 833,00 Kč	3 712,50 Kč	18 225,50 Kč	16 745,00 Kč
1 700 000,00 Kč	5 930,00 Kč	9 100,67 Kč	3 825,00 Kč	18 855,67 Kč	16 745,00 Kč
1 750 000,00 Kč	6 180,00 Kč	9 368,33 Kč	3 937,50 Kč	19 485,83 Kč	16 745,00 Kč
1 800 000,00 Kč	6 430,00 Kč	9 636,00 Kč	4 050,00 Kč	20 116,00 Kč	16 745,00 Kč
1 850 000,00 Kč	6 680,00 Kč	9 903,67 Kč	4 162,50 Kč	20 746,17 Kč	16 745,00 Kč
1 900 000,00 Kč	6 930,00 Kč	10 171,33 Kč	4 275,00 Kč	21 376,33 Kč	16 745,00 Kč
1 950 000,00 Kč	7 180,00 Kč	10 439,00 Kč	4 387,50 Kč	22 006,50 Kč	16 745,00 Kč
2 000 000,00 Kč	7 430,00 Kč	10 706,67 Kč	4 500,00 Kč	22 636,67 Kč	16 745,00 Kč

Příloha B

Příjem z nájmu těžebního zařízení v obchodním majetku podle § 7 odst. 2 písm. b) ZoDP					
Příjem za rok	Uplatnění výdajů procentem z příjmů (30 %, max. 600 000 Kč) - měsíční platby				Paušální daň za měsíc
	Daň z příjmů	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění	Daň z příjmů a odvody za měsíc celkem	
100 000,00 Kč	- Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	6 820,00 Kč	7 498,00 Kč
150 000,00 Kč	- Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	6 820,00 Kč	7 498,00 Kč
200 000,00 Kč	- Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	6 820,00 Kč	7 498,00 Kč
250 000,00 Kč	- Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	6 820,00 Kč	7 498,00 Kč
300 000,00 Kč	55,00 Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	6 875,00 Kč	7 498,00 Kč
350 000,00 Kč	492,50 Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	7 312,50 Kč	7 498,00 Kč
400 000,00 Kč	930,00 Kč	3 852,00 Kč	2 968,00 Kč	7 750,00 Kč	7 498,00 Kč
450 000,00 Kč	1 367,50 Kč	4 215,75 Kč	2 968,00 Kč	8 551,25 Kč	7 498,00 Kč
500 000,00 Kč	1 805,00 Kč	4 684,17 Kč	2 968,00 Kč	9 457,17 Kč	7 498,00 Kč
550 000,00 Kč	2 242,50 Kč	5 152,58 Kč	2 968,00 Kč	10 363,08 Kč	7 498,00 Kč
600 000,00 Kč	2 680,00 Kč	5 621,00 Kč	2 968,00 Kč	11 269,00 Kč	7 498,00 Kč
650 000,00 Kč	3 117,50 Kč	6 089,42 Kč	2 968,00 Kč	12 174,92 Kč	7 498,00 Kč
700 000,00 Kč	3 555,00 Kč	6 557,83 Kč	2 968,00 Kč	13 080,83 Kč	7 498,00 Kč
750 000,00 Kč	3 992,50 Kč	7 026,25 Kč	2 968,00 Kč	13 986,75 Kč	7 498,00 Kč
800 000,00 Kč	4 430,00 Kč	7 494,67 Kč	3 150,00 Kč	15 074,67 Kč	7 498,00 Kč
850 000,00 Kč	4 867,50 Kč	7 963,08 Kč	3 346,88 Kč	16 177,46 Kč	7 498,00 Kč
900 000,00 Kč	5 305,00 Kč	8 431,50 Kč	3 543,75 Kč	17 280,25 Kč	7 498,00 Kč
950 000,00 Kč	5 742,50 Kč	8 899,92 Kč	3 740,63 Kč	18 383,04 Kč	7 498,00 Kč
1 000 000,00 Kč	6 180,00 Kč	9 368,33 Kč	3 937,50 Kč	19 485,83 Kč	7 498,00 Kč
1 050 000,00 Kč	6 617,50 Kč	9 836,75 Kč	4 134,38 Kč	20 588,63 Kč	16 745,00 Kč
1 100 000,00 Kč	7 055,00 Kč	10 305,17 Kč	4 331,25 Kč	21 691,42 Kč	16 745,00 Kč
1 150 000,00 Kč	7 492,50 Kč	10 773,58 Kč	4 528,13 Kč	22 794,21 Kč	16 745,00 Kč
1 200 000,00 Kč	7 930,00 Kč	11 242,00 Kč	4 725,00 Kč	23 897,00 Kč	16 745,00 Kč
1 250 000,00 Kč	8 367,50 Kč	11 710,42 Kč	4 921,88 Kč	24 999,79 Kč	16 745,00 Kč
1 300 000,00 Kč	8 805,00 Kč	12 178,83 Kč	5 118,75 Kč	26 102,58 Kč	16 745,00 Kč
1 350 000,00 Kč	9 242,50 Kč	12 647,25 Kč	5 315,63 Kč	27 205,38 Kč	16 745,00 Kč
1 400 000,00 Kč	9 680,00 Kč	13 115,67 Kč	5 512,50 Kč	28 308,17 Kč	16 745,00 Kč
1 450 000,00 Kč	10 117,50 Kč	13 584,08 Kč	5 709,38 Kč	29 410,96 Kč	16 745,00 Kč
1 500 000,00 Kč	10 555,00 Kč	14 052,50 Kč	5 906,25 Kč	30 513,75 Kč	16 745,00 Kč
1 550 000,00 Kč	10 992,50 Kč	14 520,92 Kč	6 103,13 Kč	31 616,54 Kč	27 139,00 Kč
1 600 000,00 Kč	11 430,00 Kč	14 989,33 Kč	6 300,00 Kč	32 719,33 Kč	27 139,00 Kč
1 650 000,00 Kč	11 867,50 Kč	15 457,75 Kč	6 496,88 Kč	33 822,13 Kč	27 139,00 Kč
1 700 000,00 Kč	12 305,00 Kč	15 926,17 Kč	6 693,75 Kč	34 924,92 Kč	27 139,00 Kč
1 750 000,00 Kč	12 742,50 Kč	16 394,58 Kč	6 890,63 Kč	36 027,71 Kč	27 139,00 Kč
1 800 000,00 Kč	13 180,00 Kč	16 863,00 Kč	7 087,50 Kč	37 130,50 Kč	27 139,00 Kč
1 850 000,00 Kč	13 617,50 Kč	17 331,42 Kč	7 284,38 Kč	38 233,29 Kč	27 139,00 Kč
1 900 000,00 Kč	14 055,00 Kč	17 799,83 Kč	7 481,25 Kč	39 336,08 Kč	27 139,00 Kč
1 950 000,00 Kč	14 492,50 Kč	18 268,25 Kč	7 678,13 Kč	40 438,88 Kč	27 139,00 Kč
2 000 000,00 Kč	14 930,00 Kč	18 736,67 Kč	7 875,00 Kč	41 541,67 Kč	27 139,00 Kč